

**RAPORTUL DE ACTIVITATE
AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
- 2 0 1 6 -**

BUCUREȘTI 2017

CUPRINS

1. PREZENTARE GENERALĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	3
2. IMPACTUL PRINCIPALELOR MODIFICĂRI LEGISLATIVE ȘI AL DECIZIILOR PRONUNȚATE DE CURTEA CONSTITUȚIONALĂ ÎN CURSUL ANULUI 2016 ASUPRA ACTIVITĂȚII SECȚIILOR	7
A. SECȚIA I CIVILĂ	7
B. SECȚIA A II A CIVILĂ.....	9
C. SECȚIA PENALĂ.....	13
D. SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL	14
3. ROLUL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE ÎN INTERPRETAREA ȘI APLICAREA UNITARĂ A LEGII	16
I. SOLUȚIONAREA RECURSURILOR ÎN INTERESUL LEGII	16
II. SOLUȚIONAREA SESIZĂRILOR ÎN VEDEREA PRONUNȚĂRII UNEI HOTĂRĂRI PREALABILE	19
III. MĂSURI DE UNIFICARE A PRACTICII JUDICIARE LA NIVELUL SECȚIILOR INSTANȚEI SUPREME	21
Secția I Civilă	21
Secția a II - a civilă.....	23
Secția penală	25
Secția de contencios administrativ și fiscal	27
4. ROLUL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE CA INSTANȚĂ DE JUDECATĂ.....	30
A. ACTIVITATEA SECȚIILOR ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	30
SECȚIA I CIVILĂ	30
SECȚIA a II - a CIVILĂ	48
SECȚIA PENALĂ	76
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL	115
B. SECȚIILE UNITE	129
C. COMPLETELE DE 5 JUDECĂTORI.....	136
5. ASIGURAREA PUBLICĂRII DECIZIILOR RELEVANTE.....	139
6. DIRECȚIA LEGISLAȚIE, STUDII, DOCUMENTARE ȘI INFORMATICĂ JURIDICĂ.....	140
7. DEPARTAMENTUL ECONOMIC-FINANCIAR ȘI ADMINISTRATIV ..	148
8. BIROUL DE INFORMARE ȘI RELAȚII PUBLICE	155
9. COMPARTIMENTUL DE RELAȚII INTERNAȚIONALE	165

1. Prezentare generală a Înaltei Curți de Casație și Justiție

Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța supremă în ierarhia instanțelor judecătorești din România și are, potrivit dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 304 din 2004, privind organizarea judiciară, republicată, rolul principal în exercitarea puterii judecătorești.

Conform dispozițiilor art. 126 alin. 1 și 3 din Constituția României, justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție, care asigură și interpretarea și aplicarea unitară a legii, pe întreg teritoriul țării de către instanțele de judecată - premisă esențială pentru realizarea actului de justiție la parametrii de calitate și de eficiență care să asigure garantarea securității juridice a persoanelor și bunurilor acestora.

În exercitarea celor două funcții constituționale, Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată în 4 secții:

- Secția I civilă;
- Secția a II-a civilă;
- Secția penală;
- Secția de contencios administrativ și fiscal

În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează, de asemenea, completele pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Secțiile Unite, precum și 4 complete de 5 judecători (2 în materie civilă și 2 în materie penală).

În anul 2016, volumul general de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție a înregistrat o ușoară creștere față de nivelul anului 2015.

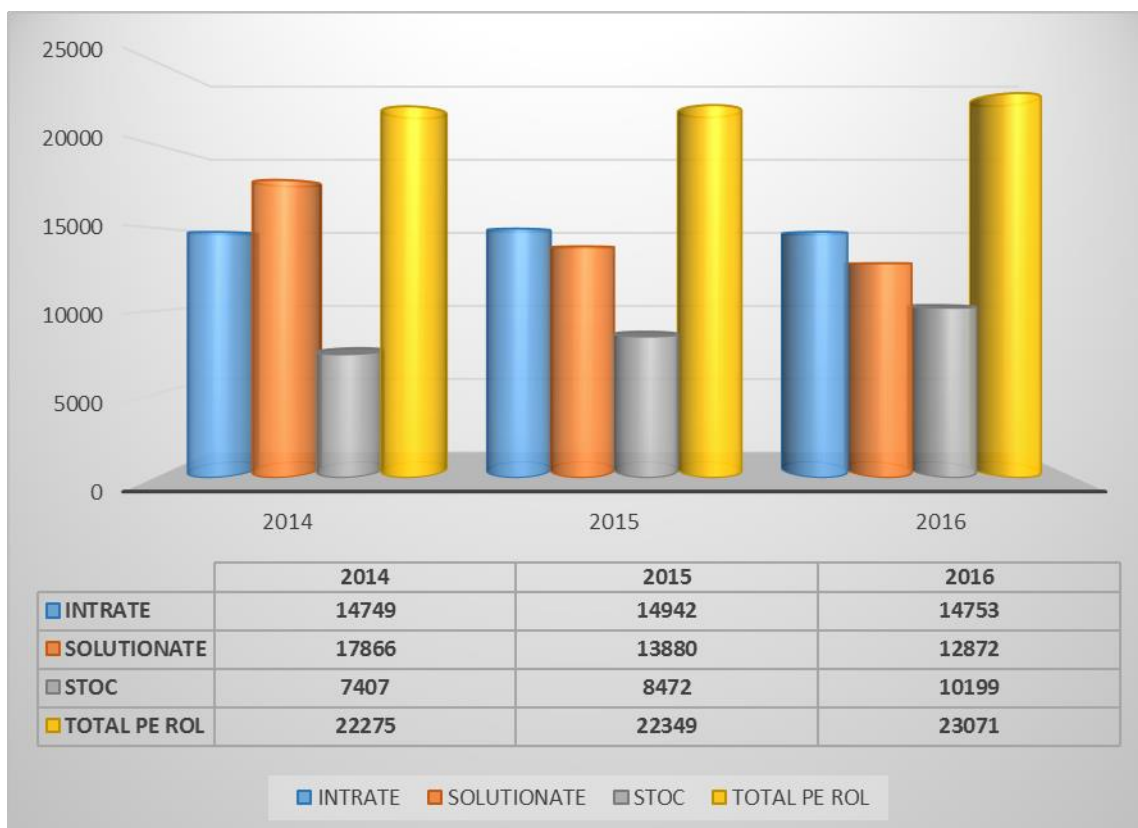
Dacă în anul 2015 pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au înregistrat **22.349** de cauze, din care **14.942** de cauze nou intrate, în

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

anul 2016 s-au înregistrat pe rol **23.071** de cauze, din care **14.753** de cauze nou intrate. Din total cauzelor înregistrate, **7.728** au reprezentat cauze intrate pe noul Cod de procedură civilă, pe acest palier înregistrându-se o creștere semnificativă, comparativ cu anul 2015 când s-au înregistrat **6.518**.

S-a constatat, totodată, că în anul 2016 la Înalta Curte de Casație și Justiție s-a înregistrat o ușoară scădere în ceea ce privește cauzele soluționate – **12.872, față de 13.880** de cauze soluționate în anul 2015. La finele anului 2016 se aflau înregistrate pe stoc **10.199** de cauze, cu **1.727 de** cauze mai mult decât nivelul stocului înregistrat la sfârșitul anului 2015 – **8.472** cauze.

Personalul care activează în cadrul instanței supreme se confruntă în fiecare zi cu lipsa spațiului, a birourilor insuficiente ca număr și cu lipsa

sălilor de judecată.

Spațiul în care își desfășoară în prezent activitatea Înalta Curte de Casație și Justiție a fost alocat la începutul anilor 2000, când instanța supremă avea un număr redus de judecători (cel mult 80, potrivit art. 7 alin. 1 din Legea nr. 56/1993), magistrați asistenți și personal auxiliar și conex.

Prin urmare, este evident că numărul de 549 de posturi ce trebuie să funcționeze în același spațiu îl fac cu totul și cu totul necorespunzător.

În prezent, în birouri cu suprafețe mici (20-30 m.p.) lucrează, 3, 4 sau chiar 5 judecători, situația fiind mult mai grav la magistrați asistenți și grefieri care lucrează și câte 10-14 în birouri.

De asemenea, în condițiile creșterii continue în timp a competențelor de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, numărul sălilor de judecată este insuficient, existând doar 5 săli de judecată într-o instanță care funcționează cu 4 secții, 4 complete de 5 judecători și care are și competențe de soluționare a recursurilor în interesul legii și a chestiunilor de drept preliminară.

În plus, potrivit procedurilor reglementate de noile coduri de procedură civilă și penală, ar fi trebuit să existe săli pentru camere de consiliu, dar acest lucru este imposibil în actualul sediu.

Arhivele sunt insuficiente și nu permit spații de depozitare în condiții corespunzătoare a dosarelor, motiv pentru care holurile de la etajele în care se află birourile judecătorilor și altor categorii de personal sunt aglomerate cu fișete în care sunt păstrate o parte din dosare.

Cât despre sălile de deliberare, acestea nu există, pentru că spațiul existent a fost exploatat la maxim în vederea asigurării unei activități pe cât posibil normale a compartimentelor instanței, astfel încât deliberarea are loc în birourile judecătorilor sau în sălile de ședință.

Au existat încercări din partea autorităților de a sprijini instanța

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

supremă în demersurile sale de a asigura un sediu adecvat, dar toate s-au dovedit a fi un eșec.

În urma unor demersuri comune ale președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și ministrului justiției au fost alocate niște birouri într-o clădire situată în apropierea actualului sediu și în care își desfășoară activitatea Departamentul economic. Împrăștierea compartimentelor Înaltei Curți în diverse locații, pe lângă faptul că generează cheltuieli suplimentare, în nici un caz nu poate asigura un management corespunzător.

Potrivit art. 136 din Legea nr. 304/2004, republicată cu modificări, atribuțiile Ministerului Justiției referitoare la gestionarea bugetului curților de apel, al tribunalelor, al tribunalelor specializate și al judecătoriilor ar trebui preluate de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Termenul prevăzut de textul de lege amintit a fost prorogat succesiv, ultima dată până la data de 1 ianuarie 2018, prin Ordonanța de urgență nr. 80/2016. Este puțin probabil ca Înalta Curte să preia bugetul instanțelor cu începere de la 1 ianuarie 2018, deoarece actualele capacități administrative fac imposibilă exercitarea unei astfel de atribuții.

În condițiile în care Înalta Curte se confruntă de mai mulți ani cu lipsa cronică a spațiului, iar Departamentul economic, dimensionat ca număr de personal la nevoile instanței supreme, a fost nevoit să-și desfășoare activitatea în spații improvizate în alte locații, gestionarea bugetului și a nevoilor economico - financiare ale instanțelor nu se va putea desfășura în condiții optime.

2. Impactul principalelor modificări legislative și al deciziilor pronunțate de Curtea Constituțională în cursul anului 2016 asupra activității secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție

A. Secția I civilă

La data de *15 decembrie 2016* au intrat în vigoare dispozițiile OUG nr. 95/2016 pentru prorogarea unor termene, precum și pentru instituirea unor măsuri necesare pregătirii punerii în aplicare a unor dispoziții ale Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, prin care au fost amânate de la aplicare unele dispoziții ale noului Cod de procedură civilă, în aceleași condiții ca și cele statuate inițial prin OUG nr. 62/2015 pentru prorogarea unor termene prevăzute de Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, aprobată prin Legea nr. 117/2016.

Dispozițiile OUG nr. 95/2016 au vizat, printre alte norme procesual civile, și norma prevăzută de art. 483 alin. (2) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, prin care sunt instituite categoriile de hotărâri judecătorești care nu sunt supuse căii de atac a recursului, care sunt limitate, în prezent, prin dispozițiile art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri privind degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

În aceste condiții *volumul de dosare înregistrate în cursul anului 2016 la nivelul secției care se judecă în baza dispozițiilor noului Cod de procedură civilă, s-a menținut la un nivel redus, 1236 dosare, comparativ cu 965 dosare în anul 2015.*

Dispozițiile art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, conform OUG nr.

95/2016, urmează însă să își înceteze efectele la data de 31 decembrie 2018, dată calendaristică la care își vor produce efectele dispozițiile art. 483 alin. (2) din Legea nr. 134/2010 și la care se va putea estima impactul normelor de competență materială prevăzute de noul Cod de procedură civilă asupra volumului de dosare în materie civilă al instanței supreme.

Dispozițiile legale relative la activitățile de pregătire a dosarelor de recurs de către instanța a cărei hotărâre se atacă sunt amânate de la intrarea în vigoare începând cu data de 15 februarie 2013 și până în prezent, respectiv, până la data de 31 decembrie 2018, conform dispozițiilor OUG nr. 95/2016. În aceste condiții, *pregătirea dosarelor de recurs, ce se judecă în procedura prevăzută de dispozițiile noului Cod de procedură civilă, în raport de dispozițiile art. XIII din Legea nr. 2/2013, este în sarcina instanței de recurs, respectiv, în materie civilă, în sarcina Secției I civile a ÎCCJ.*

Pentru *gestionarea eficientă a dosarelor care se judecă în baza dispozițiilor noului Cod de procedură civilă*, la nivelul Secției I civile au funcționat pe parcursul anului 2016 aceleași formațiuni de judecată constituite începând cu data de 1 ianuarie 2014, cu fluxuri de lucru distincte de cele în care sunt gestionate *dosarele ce se judecă în baza dispozițiilor vechiului Cod de procedură civilă*, de natură să permită implementarea activităților specifice de pregătire a acestei din urmă categorii de dosare impuse de noile dispoziții procesuale.

Așa fiind, în condițiile în care s-a urmărit ca și în dosarele gestionate în baza dispozițiilor noului Cod de procedură civilă *metodele de lucru stabilite la nivelul tuturor formațiunilor de judecată să fie unitare* și, totodată, *complementare* cu metodele de lucru stabilite de președintele de secție pentru gestionarea dosarelor ce se judecă în

procedurile vechiului Cod de procedură civilă, efortul depus de personalul secției a fost meritoriu și se impune a fi apreciat.

B. Secția a II a civilă

În anul 2016, ca și în perioada anterioară, se remarcă varietatea dispozițiilor legale specifice activității economice, multitudinea actelor normative interne și internaționale incidente, modificările aduse acestora de către legiuitor, precum și interpretările aduse în procedura hotărârilor prealabile sau pe calea controlului de constituționalitate, aspecte care reclamă o atenție sporită și o informare continuă din partea judecătorilor, a magistraților-asistenți și a grefierilor.

Chiar și în condițiile abrogării exprese a dispozițiilor din Codul Comercial de la 1887 și din Codul civil de la 1864, legiuitorul a prevăzut ultraactivitatea acestor coduri pentru litigiile aflate în curs de soluționare pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a noului Cod civil, principiul *tempus regit actum* impunând aplicarea acestora la toate situațiile juridice născute sub imperiul lor. Acest aspect este pregnant îndeosebi în materia contractelor de împrumut încheiate pe perioade lungi, dispozițiile art. 223 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil prevăzând expres că procesele și cererile în materie civilă sau comercială în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Codului civil se soluționează de către instanțele legal învestite, în conformitate cu dispozițiile legale, materiale și procedurale în vigoare la data când acestea au fost pornite.

Din perspectivă procedurală, sunt semnificative și dispozițiile art. 225 din Legea nr. 71/2011, potrivit cărora cauzele civile și comerciale aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a Codului civil vor continua să fie soluționate de aceleași complete, cu respectarea

principiului continuității.

În considerarea acestor texte legale, deși abrogate expres, Codul comercial și Codul civil de la 1864 au continuat să fie aplicate în tot cursul anului 2016 pentru litigiile începute anterior intrării în vigoare a noului Cod civil, alături de litigiile pornite în baza noii codificări, un element de noutate prezentându-l litigiile pornite și soluționate în condițiile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, dar cu aplicarea normelor de drept substanțial anterioare noului Cod civil.

Un alt aspect de aplicare paralelă a două acte normative poate fi semnalat în materia insolvenței, unde procedurile deschise anterior datei de 28 iunie 2014 sunt guvernate de Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, astfel cum reiese din examinarea dispozițiilor art. 343 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

Ca și în cazurile relevate în precedent, acest aparent paralelism și cazurile de ultraactivitate a normelor de drept substanțial și de procedură reclamă o atenție sporită și studiu laborios pentru determinarea legii aplicabile la fiecare speță, ceea ce determină mărirea intervalului de timp alocat studiului ședințelor de judecată, dar și studiului actelor normative și literaturii de specialitate.

În ceea ce privește noțiunea de „comerciant”, dreptul pozitiv intern a cunoscut la patru ani de la intrarea în vigoare a Codului civil apariția Ordonanței de Guvern nr. 38/2015 privind soluționarea alternativă a litigiilor dintre consumatori și comercianți, care a transpus prevederile Regulamentului (UE) nr. 524/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea online a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE.

Acest act normativ, care a creat cadrul legal de soluționare alternativă a litigiilor dintre consumatori și comercianți, îl definește în art. 3 alin. 1 lit. b) pe comerciant ca pe orice persoană fizică sau juridică, publică ori privată, care acționează în cadrul activității sale comerciale, industriale sau de producție, artizanale ori liberale, precum și orice persoană care acționează în același scop, în numele sau pe seama acesteia.

Această consolidare la nivelul dreptului pozitiv a categoriei profesioniștilor-comercianți este în acord, de altfel, cu specificul activității pe care aceștia o desfășoară, activitate în care își au sorgintea un număr crescut de litigii cu o tipologie aparte, aceste litigii deținând ponderea în activitatea de judecată a Secției a II-a Civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Se remarcă, totodată, că și pe parcursul anului 2016 volumul de activitate al secției a fost format cu preponderență din litigiile soluționate potrivit Codului de procedură civilă din 1865, înregistrându-se totodată o creștere considerabilă și a numărului de dosare soluționate potrivit noului Cod de procedură civilă, datele statistice relevând sub acest aspect o tendință de egalizare numerică a cauzelor soluționate pe vechiul și pe noul Cod de procedură civilă.

Noul Cod de procedură civilă, intrat în vigoare în februarie 2013 și republicat pentru a doua oară la 10 aprilie 2015, a reprezentat un pas important în activitatea de codificare declanșată în ultimii ani, cu impact semnificativ asupra activității judiciare, prin reformarea, în unele cazuri totală, a unor instituții consacrate. Aplicarea normelor tranzitorii prevăzute de art. XVIII alin. 2 din Legea nr. 2/2013 (în conformitate cu dispozițiile O.U.G. nr. 62/2015 și ale O.U.G. nr. 95/2016) a condus, însă, la mărirea duratei de soluționare a recursurilor, statistica punând în

evidență faptul că, dintr-un total de 1154 de recursuri soluționate, un număr de 993 de recursuri au fost soluționate într-un interval mai mare de 6 luni. Explicația se află în obligația impusă instanței supreme de normele tranzitorii evocate în precedent de a parcurge procedura de pregătire a dosarului anterior elaborării raportului asupra admisibilității în principiu a recursului.

Tot cu efect asupra duratei de soluționare a cauzelor trebuie semnalată și dispoziția art. 497 din noul Cod de procedură civilă, care prevede că Înalta Curte, admitând recursul, trimite cauza spre o nouă judecată, excepție făcând casarea pentru depășirea atribuțiilor puterii judecătorești ori pentru încălcarea autorității de lucru judecat. Noul Cod de procedură civilă nu mai prevede soluția de modificare a hotărârii atacate, ci instituie regula casării cu trimitere, care în unele cazuri privește aspecte minore ale judecății și care neîndoielnic mărește durata procesului.

Semnificative sub aspectul normelor de procedură sunt următoarele decizii pronunțate în anii 2014-2015 de Curtea Constituțională:

Decizia nr. 462/2014, prin care s-a constatat că dispozițiile din Codul de procedură civilă cuprinse în art. 13 alin. (2) teza a doua, art. 83 alin. (3), precum și în art. 486 alin. (3) cu referire la mențiunile care decurg din obligativitatea formulării și susținerii cererii de recurs prin avocat sunt neconstituționale;

Decizia nr. 485/2015, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 13 alin. (2) teza a doua, ale art. 84 alin. (2), precum și ale art. 486 alin. (3) din Codul de procedură civilă, cu referire la mențiunile care decurg din obligativitatea formulării și susținerii cererii de recurs de către persoanele juridice prin avocat sau consilier juridic, sunt neconstituționale;

Decizia nr. 839/2015, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă și s-a constatat că sintagma "sau că recursul este vădit nefondat" din cuprinsul acestora este neconstituțională;

Decizia nr. 866/2015, prin care s-a constatat că sintagma "pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul" din cuprinsul dispozițiilor art. 509 alin. (1) din Codul de procedură civilă este neconstituțională cu referire la motivul de revizuire prevăzut la pct. 11 din cuprinsul acestora.

C. Secția penală

În cursul anului 2016, urmare deciziilor prin care Curtea Constituțională a declarat neconstituționale mai multe dispoziții legale, cu precădere, din Codul de procedură penală (cu titlu de exemplu, Decizia nr.24 din 20 ianuarie 2016 prin care s-a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art.250 alin.6 din Codul de procedură penală care nu permite și contestarea luării măsurii asiguratorii de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată, este neconstituțională; Decizia nr.432 din 21.06.2016 prin care s-a constatat că dispozițiile art. 436 alin.2, art.439 alin.4¹ teza I și art.440 alin.2 din Codul de procedură penală, cu referire la mențiunile care decurg din obligativitatea formulării cererii de recurs prin avocat, sunt neconstituționale; Decizia nr.540 din 12 iulie 2016 prin care s-a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art.434 alin.1 teza I din Codul de procedură penală, care exclude atacarea cu recurs în casație a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanță de apel, este neconstituțională) au operat mai multe modificări legislative care au avut un impact direct asupra activității secției.

Astfel, cu titlu de exemplu, s-a constatat o creștere, atât a numărului cauzelor având ca obiect recursurile în casație, cât și a celor în care au fost admise în principiu cererile de recurs în casație. *În concret, în anul 2016, pe rolul secției au fost înregistrate 583 cauze având ca obiect recurs în casație și au fost soluționate 555 cauze, comparativ cu anul 2015 când au fost înregistrate 414 cauze și au fost soluționate 408 cauze. De asemenea, a crescut numărul cererilor de recurs în casație admise în principiu, de la 61 în anul 2015, la 156 în anul 2016.*

D. Secția de Contencios Administrativ și Fiscal

În cursul anului 2016, nu au intervenit modificări legislative în materia contenciosului administrativ și fiscal de natură a produce un impact semnificativ asupra activității Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În schimb, și în anul 2016, au continuat să se răsfrângă asupra activității secției evenimentele legislative relevante intervenite în cursul anului 2013 în special prin durata excesivă a procedurii de filtrare a recursurilor și incompatibilitatea termenelor prevăzute de Codul de procedură civilă la art. 493, astfel cum a fost modificat prin art.XVII din Legea nr.2/2013, cu o serie de instituții din materia contenciosului administrativ (instituția suspendării actului administrativ - art. 14, 15 din Legea nr. 554/2004, instituția executării hotărârilor judecătorești – art. 24 din Legea nr. 554/2004).

- efectele pozitive generate de modificarea normelor de competență promovate din Legea nr.2/2013¹ au fost contrabalansate de

---

¹ Legea nr.2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

creșterea numărului de dosare înregistrate, ajungându-se la un volum de cauze mai mare decât cel din anul 2012.

- la data de 1 ianuarie 2016 au intrat în vigoare Legea nr. 227/2015 privind Noul Cod Fiscal și Legea nr. 207/2015 privind Noul Cod de Procedură Fiscală, cu modificări de procedură ale căror efecte însă, nu s-au resimțit în statistica anului 2016;

Se impune însă observația cu privire la impactul asupra activității Secției de Contencios Administrativ și Fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a deciziilor pronunțate recent de Curtea de la Luxemburg, precum și de Curtea Constituțională a României.

În virtutea principiilor aplicării imediate și directe a dreptului european, dar și cel al primatului dreptului european asupra dreptului național, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție a pronunțat în anul 2016 un număr de hotărâri în consonanță cu jurisprudența recentă a CJUE în materia stabilirii calității de persoană impozabilă din punct de vedere al TVA în ceea ce privește obținerea de venituri din vânzarea unor bunuri imobile (cauzele conexe C-249/12 și C 250/12 Tulică și Plavoșin, cauza C-183/14 Salomie și Oltean), precum și a aplicării O.U.G. nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.

Prin decizia Curții Constituționale nr. 66/26.02.2015 a fost admisă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.66 din OUG nr.66/2011, apreciindu-se că legiuitorul a încălcat principiul neretroactivității legii;

Întrucât pe rolul CJUE se aflau cauzele C-260/14 și C-261/14 ce urmau să dezlege aceeași problemă a neretroactivității legii, s-a apreciat

că este justificată suspendarea litigiilor până la pronunțarea Curții de Justiție a Uniunii Europene;

Ulterior pronunțării Hotărârii CJUE din 26.05.2016, au fost repuse, din oficiu, pe rolul completelor de judecată, un număr de 234 de cauze suspendate.

În concluzie, și anul 2016 a fost marcat de impactul volumului mare de activitate, generat, suplimentar față de stocul de dosare acumulat în anii precedenți, de activitatea de pregătire și filtrare a cauzelor care se judecă potrivit Codului de procedură civilă din 2010 și de deciziile pronunțate de Curtea de la Luxemburg și Curtea Constituțională.

3. Rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție în interpretarea și aplicarea unitară a legii

După intrarea în vigoare a Noului Cod de procedură civilă și a Noului Cod de procedură penală, această funcție constituțională a instanței supreme se realizează atât prin deciziile pronunțate în interesul legii – mecanism preexistent și cu rol de reglare a jurisprudenței neunitare, cât și prin hotărârile pronunțate în urma sesizărilor prealabile – mecanism introdus prin noua legislația procesuală, de prevenire a jurisprudenței neunitare.

Trebuie subliniat, însă, că în afara mijloacelor de unificare a jurisprudenței neunitare, puse la dispoziție de noile reglementări ale codurilor de procedură, la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție există și alte mecanisme, cel puțin la fel de eficiente, ce se derulează în cadrul secțiilor.

1. Soluționarea recursurilor în interesul legii

Legea micii reforme nr. 202/2010 a modificat procedura de soluționare a recursului în interesul legii. Astfel, la Înalta Curte de Casație și Justiție

principalul mecanism de unificare a practicii a fost asigurat de înființarea și funcționarea unei noi formațiuni de judecată intitulată „**Completul competent să judece recursul în interesul legii**”.

Regulile de alcătuire a completelor și procedura de soluționare a sesizărilor cu recurs în interesul legii sunt reglementate în cuprinsul noilor coduri de procedură civilă și penală, prin dispozițiile art. 516 și 517 din Codul de procedură civilă, respectiv dispozițiile art. 473 din Codul de procedură penală. Totodată, dispozițiile art. 27¹ și 27² din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție redau *in extenso*, dispozițiile legilor procesuale.

În cursul anului 2016, s-a înregistrat următorul volum de activitate în ceea ce privește completele competente să judece recursurile în interesul legii:

Dosare în stoc la începutul anului	2
Dosare intrate în cursul anului	28
Total dosare pe rol	30
Dosare soluționate în cursul anului	22
Dosare rămase pe rol la sfârșitul anului	8

Se constată astfel, că, în anul 2016 au fost înregistrate 24 sesizări cu recurs în interesul legii, fiind pronunțate **28 decizii în interesul legii** (6 înregistrate în 2015 și 22 înregistrate în 2016), **din care, 21** au fost pronunțate în **materie civilă** și 7 în **materie penală**. Din totalul cauzelor, **25** recursuri în interesul legii au fost **admise, 1 respins** și **2** conexe.

Din totalul celor 28 de cauze, ponderea *sesizărilor* cu recurs în interesul legii a fost următoarea :

- **2 sesizări** promovate numai de Colegiul de Conducere al Înaltei Curți

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

de Casație și Justiție;

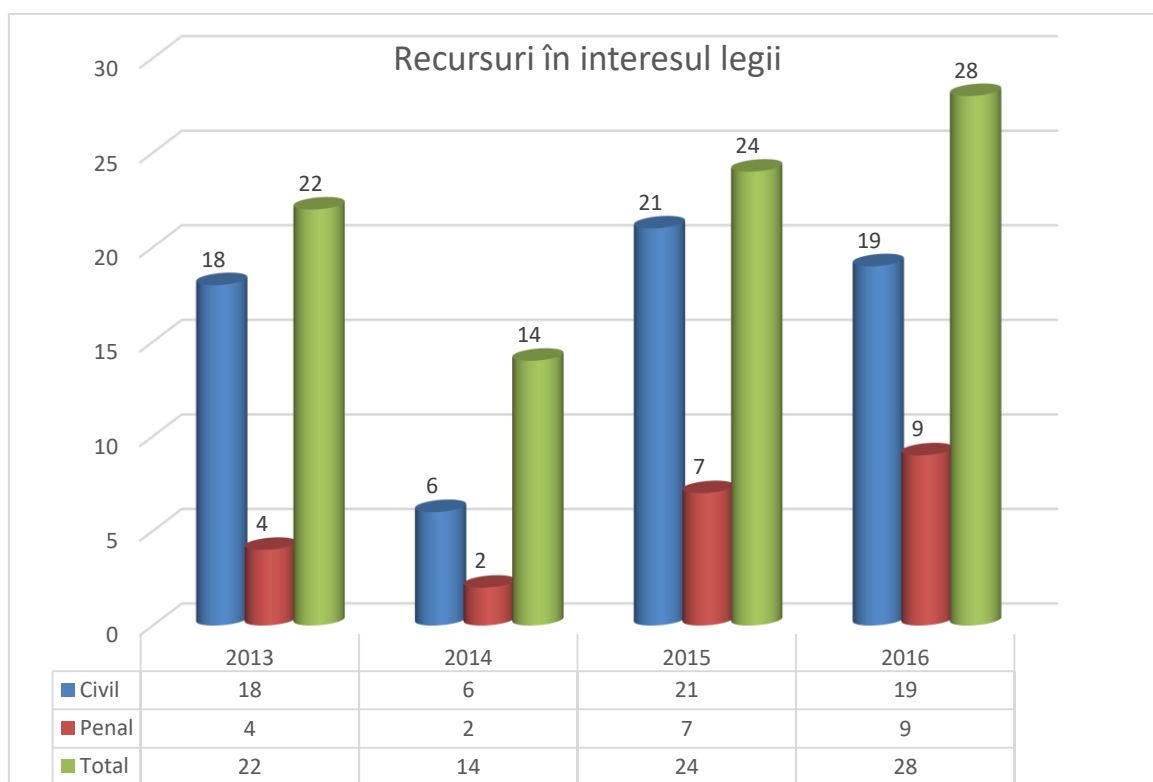
- **8 sesizări** promovate numai de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;

- **1 sesizare** promovată atât de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cât și de Avocatul Poporului;

- **4 sesizări** promovate de Avocatul Poporului;

- **13 sesizări** promovate de Colegiile de conducere al Curților de Apel Alba Iulia, București, Bacău, Cluj, Constanța, Ploiești și Constanța cu puncte de vedere ale procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;

Toate recursurile în interesul legii au fost soluționate în intervalul de **3 luni de la data sesizării instanței**, iar deciziile pronunțate în interesul legii au fost publicate în Monitorul Oficial și pe site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

II. Soluționarea sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

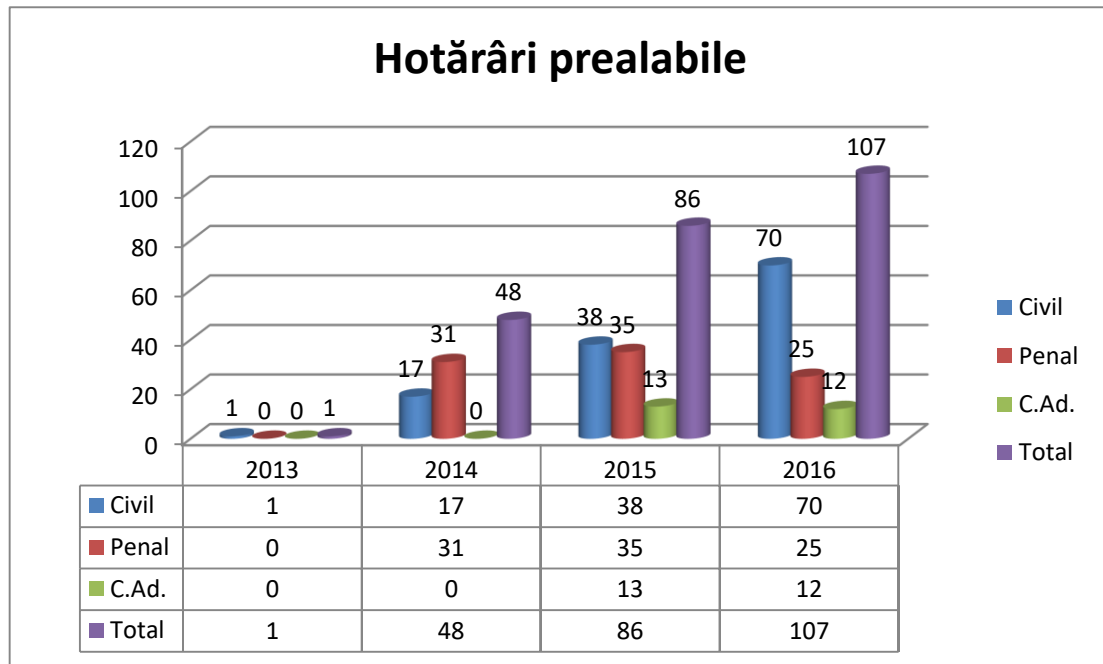
Noul mecanism de unificare al practicii judiciare este reglementat prin dispozițiile art. 520 - 521 din Codul de procedură civilă, respectiv dispozițiile art. 475 - 477¹ din Codul de procedură penală, atât din perspectiva procedurii de soluționare a sesizărilor pentru pronunțarea unor hotărâri prealabile, cât și a regulilor de alcătuire a completelor. Totodată, dispozițiile art.27⁴ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție redau *in extenso*, dispozițiile legilor procesuale.

În cursul anului 2016, s-a înregistrat următorul volum de activitate în ceea ce privește completele competente să judece sesizările în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile:

Dosare în stoc la începutul anului	15
Dosare intrate în cursul anului	107
Total dosare pe rol	122
Dosare soluționate în cursul anului	80
Dosare rămase pe rol la sfârșitul anului	15

Pe rolul *Completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept* au fost înregistrate în cursul anului 2016 un număr de **107 de sesizări**, din care **70** în materie civilă, **25** în materie penală și **12** în materie de contencios administrativ și fiscal.

În anul 2016 *Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept* a soluționat **80** de sesizări prealabile, din care **57** în materie civilă și de contencios administrativ și fiscal și **23** în materie penală.

La *Completele de dezlegare a unor chestiuni de drept și Completele competente să judece recursul în interesul legii*, participarea în ședințe a fost asigurată de judecători și magistrați asistenți desemnați în acest scop, cu respectarea principiului specializării.

Toate sesizările au fost soluționate în intervalul de **3 luni de la data sesizării instanței**, iar deciziile pronunțate au fost publicate în Monitorul Oficial și pe site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În prezent, asigurarea calendarului pentru stabilirea termenelor de soluționare potrivit dispozițiilor legale în vigoare se dovedește a fi o problemă din ce în ce mai dificilă.

Acest lucru se datorează, în primul rând, faptului că sesizările cu recursuri în interesul legii și în vederea dezlegării unor chestiuni de drept trebuie soluționate în cel mult 3 luni de la data investirii instanței supreme, iar ritmul de sesizare nu este constant, numărul sesizărilor diferind de la o sesizare la alta.

În plus, așa cum s-a arătat, numărul sălilor de judecată este limitat și se împarte între cele 4 secții, completele de 5 judecători și completele pentru asigurarea practicii judiciare unitare, toate acestea fiind elemente în funcție de

care asigurarea unui calendar optim este din ce în ce mai greu de realizat.

III. Măsurile de unificare a practicii judiciare la nivelul secțiilor instanței supreme

Secția I Civilă

Ca și în anii anteriori, judecătorii secției *au evaluat problemele de drept curente*, pe care le-au supus dezbaterii colectivului de judecători, *în cadrul ședințelor de unificare (8 ședințe)*, cu accent pe acele probleme de drept cu risc de a genera practică judiciară neunitară. Acest fapt a permis *adoptarea unor decizii interne care să conducă la unificarea aspectelor de practică judiciară neunitară, la armonizarea practicii judiciare interne cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului și, după caz, la formularea de propuneri în vederea declanșării mecanismelor de unificare.*

Pot fi exemplificate, în acest sens, *inițiativele judecătorilor Secției I civile de a sesiza Colegiul de conducere al ÎCCJ în vederea declanșării recursului în interesul legii*, adoptate în ședințele de secție din data de 20 ianuarie 2016, 22 iunie 2016 și 26 octombrie 2016, cu privire la următoarele probleme de drept:

- interpretarea și aplicarea prevederilor art. 127 alin. 1 și 3 Cod procedură civilă, *propunere însușită prin hotărârea nr. 3 din 5 februarie 2016 de Colegiul de conducere al ICCJ* (recursul în interesul legii a fost soluționat prin decizia nr. 7 din 16 mai 2016).
- admisibilitatea recursului formulat împotriva încheierilor pronunțate de o curte de apel, prin care a fost suspendată

judicarea cauzei, în situația în care hotărârea ce urmează a fi pronunțată de curtea de apel pe fondul litigiului este definitivă (art. 414 NCPC), *propunere însușită prin hotărârea nr. 17 din 13 septembrie 2016 de Colegiul de conducere al ICCJ*, (recursul în interesul legii a fost soluționat prin decizia nr. 2 din 30 ianuarie 2017).

- competența teritorială de soluționare a acțiunii de divorț în situația în care niciuna dintre părți nu are locuința pe teritoriul României - conflicte de competență (art. 915 alin. 2 NCPC), *propunere însușită prin hotărârea nr. 16 din 24 iunie 2016 de Colegiul de conducere al ICCJ* (recursul în interesul legii a fost soluționat prin decizia nr. 20 din 24 octombrie 2016).
- competența materială de soluționare a acțiunii în anularea contractului de muncă formulată de Agenția Națională de Integritate – conflicte de competență (art. 22 și 23 din Legea nr. 176/2010), *propunere însușită prin hotărârea nr. 23 din 17 noiembrie 2016 a Colegiului de conducere al ICCJ* (recursul în interesul legii face obiectul dosarului nr. 2/2017, cu termen la data de 19 iunie 2017).

De altminteri, participarea judecătorilor Secției I civile în compunerea formațiunilor de unificare, Completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și Completele competente să judece recursul în interesul legii, pe parcursul anului 2016 a fost semnificativă.

Astfel, în cadrul *Completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept*, în anul 2016, au fost desemnați *judecători titulari*, ca și anul anterior, toți cei 30 de judecători din cadrul Secției I civile, comparativ cu 24 de judecători în anul 2014 și 5 judecători în anul 2013. Totodată, 28 de judecători din cadrul secției au fost desemnați *judecători raportori* în

dosarele acestei formațiuni de judecată, comparativ cu 23 de judecători în anul 2015, 8 judecători în anul 2014 și 1 judecător în anul 2013. Acest fapt s-a datorat creșterii numărului de sesizări în materiile nonpenale a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, de la **17 sesizări** în 2014, **la 38 de sesizări** în 2015 și la **70 de sesizări** în anul 2016.

În cadrul *Completelor competente să judece recursul în interesul legii*, în anul 2016 au fost desemnați, de asemenea, judecători titulari ai acestor formațiuni de judecată toți judecătorii Secției I civile, *la fel ca în anul 2015*, comparativ cu 20 de judecători în anul 2014 și 26 de judecători în anul 2013 și, *judecători raportori*, 14 judecători. Și în ceea ce privește acest mecanism de unificare, în anul 2016 s-a remarcat o tendință de creștere în materiile nonpenale, anume **20 sesizări, comparativ cu 15 sesizări** în anul 2015 și **8 sesizări în anul 2014**.

Ca și în anii anteriori, pe parcursul anului 2016, s-a urmărit *redactarea cu prioritate a acelor hotărâri prin care s-au dezlegat, cu valoare de principiu, probleme de drept* și, mai apoi, *publicarea acestora, de îndată, pe site-ul web al instanței*, în secțiunea privind „*Jurisprudența relevantă*” (58), astfel încât ele să fie accesibile celor interesați în cel mai scurt timp; celelalte hotărâri au fost transmise direcției de specialitate în vederea publicării, în secțiunea „*Jurisprudență integrală*” (726).

Secția a II - a civilă

Preocuparea constată la nivelul tuturor instanțelor naționale este aceea de asigurare a unei practici unitare la nivel jurisprudențial, unificarea jurisprudențială având efectul previzibilității și certitudinii juridice.

Unificarea practicii judiciare are un impact major asupra credibilității actului de justiție, soluțiile neunitare și rezolvarea acelorăși

probleme de drept în mod diferit afectând prestigiul și eficiența instanțelor judecătorești.

Identificarea problemelor de drept soluționate diferit la nivelul Secției a II-a Civile este un demers colectiv, coordonat, în care sunt implicați judecătorii și magistrații-asistenți, cu concursul instanțelor de apel, care, prin președinții de secții, sunt invitate să comunice rezolvările diferite cu care se confruntă.

În atingerea dezideratului de conturare a practicii unitare, judecătorii secției, împreună cu magistrații-asistenți, în colaborare cu magistrați ai Direcției de Studii, Documentare, au elaborat materiale prin care s-au argumentat punctele de vedere pe aspectele controversate, iar în ședințele de secție s-au dezbătut argumentele fiecărei soluții divergente, pentru a se ajunge la un rezultat comun.

În egală măsură, judecătorii secției s-au implicat activ în sesizarea aspectelor ce au primit o soluționare unitară, prin formularea de note, ce au fost puse în discuția colectivului, după elaborarea unui material cu participarea magistraților Direcției de Studii și Documentare.

Pentru facilitarea accesului la jurisprudența secției s-a creat un program special care permite, în baza unui motor de căutare, identificarea deciziilor pronunțate pe aceeași problemă de drept.

În același timp, s-a urmărit identificarea, încă de la momentul înregistrării dosarelor, a cauzelor care pun în discuție aceeași problematică, sau una asemănătoare, pentru a porni demersurile de unificare jurisprudențială.

Au fost organizate lunar ședințe de secție la care au participat judecătorii și magistrații-asistenți, fiind supuse analizei deciziile pronunțate conținând problemele de drept care au fost rezolvate neunitar, precum și toate aspectele sesizate referitoare la existența unor

aspecte controversate.

Soluțiile de unificare a practicii judiciare au fost adoptate cu votul majorității judecătorilor secției, raliindu-se la acestea și judecătorii aflați în minoritate.

În cadrul ședințelor lunare au fost discutate și aspecte legate de aplicarea dispozițiilor noului Cod de procedură civilă, adoptându-se măsuri de uniformizare a practicilor determinate de regularizarea cererii de recurs, în raport de specificul recursului în casație, de competența instanței supreme.

În perioada de referință, ca urmare a sesizărilor înaintate de Curțile de apel, judecătorii ai secției au participat la ședințele organizate de aceste instanțe pentru unificarea practicii judiciare, în cadrul cărora au prezentat practica Înaltei Curți de Casație și Justiție, contribuind astfel la determinarea interpretării și aplicării unitare a legii, în concordanță cu practica instanței supreme.

Secția a II-a Civilă folosește ca modalitate de aducere la cunoștința celor interesați de practica secției publicarea jurisprudenței în Buletinul Jurisprudenței și Buletinul Casației; totodată, se asigură publicitatea acestei jurisprudențe prin afișarea pe site-ul oficial al instanței supreme.

Secția penală

Și în anul 2016, una dintre prioritățile managementului conducerii Secției și, în egală măsură, o preocupare constantă a judecătorilor, a constituit-o identificarea practicii neunitare, găsirea și aplicarea instrumentelor de unificare a acesteia.

S-au constituit în instrumente de identificare a practicii neunitare:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- ședințele Secției (judecătorii și magistrații asistenți au fost convocați de președintele secției în 16 ședințe de lucru, care au avut loc la datele de: *21 ianuarie 2016, 26 ianuarie 2016, 2 februarie 2016, 16 martie 2016, 30 martie 2016, 8 aprilie 2016, 15 aprilie 2016, 27 aprilie 2016, 4 mai 2016, 2 iunie 2016, 7 iunie 2016, 23 iunie 2016, 21 septembrie 2016, 13 octombrie 2016, 19 octombrie 2016 și 22 noiembrie 2016*) în care s-au dezbătut deciziile în care au fost analizate probleme de drept relevante, probleme de practică neunitară ivite în practica curentă a instanței, în urma dezbaterilor fiind adoptate soluții de principiu.

- preluarea și discutarea în ședințele de secție a problemelor de practică neunitară comunicate de curțile de apel și instanțele din circumscripția teritorială a acestora;

- participarea la întâlnirile organizate de curțile de apel unde au fost discutate problemele de drept ivite în practica acestora și a instanțelor judecătorești din circumscripția lor (cu titlu de exemplu, participarea președintelui Secției penale la Întâlnirea președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel organizată la Târgu Mureș, în perioada 29-30 septembrie 2016 și la Întâlnirea președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel cu procurorii șefi secție judiciară din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și ai parchetelor de pe lângă curțile de apel, organizată în București, în perioada 21-22 noiembrie 2016);

- colaborarea cu procurorii din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Serviciul judiciar penal, în vederea identificării acelor situații în care dispoziții din Codul penal și de procedură penală au fost interpretate în mod diferit la nivelul instanțelor

judecătorești, discutarea acestora în ședințele de secție și adoptarea unor soluții de principiu;

S-au identificat și utilizat ca instrumente de unificare a practicii neunitare:

- transmiterea jurisprudenței relevante spre publicare, atât pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cât și în Buletinul Casației;

- hotărârea prealabilă pentru dezlegarea unor probleme de drept;

În acest sens, este de menționat că, în perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2016, pe rolul Secției au fost înregistrate 24 de sesizări prin care curțile de apel sau, după caz, tribunalele, au solicitat Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu unor chestiuni de drept.

Un alt instrument de unificare a practicii neunitare l-au constituit hotărârile pronunțate de judecătorii Secției în urma soluționării recursurilor în interesul legii în materie penală.

Secția de contencios administrativ și fiscal

Și în anul 2016, Secția de contencios administrativ și fiscal a continuat să aplice mecanismul de unificare a practicii judiciare instituit încă din anul 2006, constând în parcurgerea următoarelor etape: identificarea dosarelor cu caracter repetitiv înregistrate pe rolul Secției și aducerea lor la cunoștința judecătorilor și magistraților-asistenți în vederea evitării pronunțării unor soluții contradictorii; identificarea situațiilor de practică neunitară și supunerea lor, spre dezbateră, Plenului judecătorilor în vederea adoptării de soluții de unificare a practicii; adoptarea de soluții de principiu și de unificare a practicii în Plenul

judecătorilor Secției, soluții comunicate Secțiilor de profil ale curților de apel în vederea cunoașterii practicii Jurisdicției Supreme; centralizarea, sistematizarea și publicarea în sistemul informatic intern a soluțiilor de principiu și de unificare a practicii judiciare; urmărirea permanentă de către judecători și prezentarea de către magistrații-asistenți a practicii Secției cu ocazia soluționării dosarelor similare aflate pe lista de ședință în vederea respectării jurisprudenței în materie, în virtutea principiului disciplinei jurisdicționale.

Astfel, în anul 2016, s-au desfășurat 6 ședințe ale judecătorilor Secției în cadrul cărora au fost adoptate 9 soluții de unificare a practicii judiciare. Soluțiile de unificare a practicii judiciare sunt publicate pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în secțiunea rezervată Secției de contencios administrativ și fiscal, sub denumirea „Soluții de principiu și de unificare a practicii judiciare”. Soluțiile sunt publicate în virtutea principiul transparenței activității secției și pentru a asigura tuturor persoanelor interesate exercițiul efectiv al dreptului de a cunoaște jurisprudența Secției de contencios administrativ și fiscal.

În cadrul mecanismelor procedurale menite să asigure o practică judiciară unitară, în temeiul art.521 din Codul de procedură civilă din 2010, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, compus numai din judecători de la Secția de contencios administrativ și fiscal a soluționat un număr de 9 sesizări adresate Înaltei Curți, în următoarele materii:

- ✚ în materia executării hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele de contencios administrativ (Decizia nr. 3 din 29 februarie 2016, Decizia nr. 4 din 29 februarie 2016 și Decizia nr. 35 din 31 octombrie 2016);

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- ✚ cu privire la regimul juridic al funcționarilor publici (Decizia nr. 12 din 18 aprilie 2016);
- ✚ cu privire la puterea juridică pe care o posedă prefectul în exercitarea controlului de tutelă administrativă (Decizia nr. 26 din 10 octombrie 2016);
- ✚ referitoare la calitatea de persoană impozabilă în sensul art. 127 alin. (4) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare a unei unități administrativ teritoriale care încheie contracte de execuție de lucrări pentru realizarea unor obiective finanțate din bugetul de stat (Decizia nr. 27 din 10 octombrie 2016);
- ✚ în materie contravențională (Decizia nr. 43 din 21 noiembrie 2016 și Decizia nr. 44 din 21 noiembrie 2016);
- ✚ despre admisibilitatea cererilor de revizuire întemeiate pe prevederile art. 21 din Legea nr. 554/2004 (Decizia nr. 45 din 12 decembrie 2016);

De asemenea, judecătorii Secției de contencios administrativ și fiscal au făcut parte din compunerea completelor pentru dezlegarea problemelor de drept, alcătuite din judecătorii secțiilor non-penale, precum și în compunerea completelor privind soluționarea recursurilor în interesul legii, conform dispozițiilor art.516 din Codul de procedură civilă din 2010.

4. Rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție ca instanță de judecată.

A. Activitatea secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție

SECȚIA I CIVILĂ

Capitolul I – Prezentare generală a secției

I. 1. Competența

Competența materială generală a Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție este reglementată prin dispozițiile art. 4 pct. 1 și 4 din vechiul Cod de procedură civilă și prin cele ale art. 97 pct.1 și 4 din noul Cod de procedură civilă, respectiv, prin dispozițiile art. 21 și 23 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

Potrivit dispozițiilor legale menționate, secțiile civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă *recursurile declarate împotriva hotărârilor civile ale curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege, precum și recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecății a fost întrerupt în fața curților de apel, respectiv, în raport de competența sa funcțională, cererile de strămutare, conflictele de competență și orice alte cereri prevăzute de lege în orice alte materii date prin lege în competența sa.*

Cât privește competența materială specializată, proprie, în acord cu dispozițiile hotărârilor nr. 10/22 septembrie 2011 și, respectiv, nr. 8/5 aprilie 2012 ale Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, cele 9 formațiuni de judecată de la nivelul Secției I civile au funcționat ca și complete de judecată specializate în materia cererilor întemeiate pe dispozițiile Legii nr.10/2001, a cererilor în revendicare imobiliară, precum și a celor formulate în materie de expropriere, dintre

care, 2 formațiuni de judecată și în materia proprietății intelectuale.

Potrivit hotărârilor Colegiului de conducere mai sus arătate, celelalte litigii civile, cu excepția litigiilor din materiile de drept în care funcționează complete specializate la nivelul Secției a II-a civile, au fost repartizate aleatoriu în procent de 60% pentru Secția I civilă și 40% pentru Secția a II-a civilă.

I. 2. a Resurse umane

În cursul anului 2016, și-au desfășurat activitatea:

+ 29 judecători, inclusiv președintele de secție, *în schema de personal fiind alocate, la începutul anului 2016, un număr de 31 de posturi de judecători*;

- **1 post a fost indisponibilizat** din data de 13 iunie 2011, *ca urmare a detașării unui judecător în funcția de director al Institutului Național al Magistraturii, măsură prelungită în 13 iunie 2014, pentru încă 3 ani; începând cu 19 septembrie 2016, acesta a fost desemnat ca judecător la Tribunalul Uniunii Europene, iar postul a fost transferat în schema Secției de contencios administrativ și fiscal, prin hotărârea nr. 24/25 noiembrie 2016 a Colegiului de conducere al ÎCCJ.*
- **1 judecător a fost transferat în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal**, pentru o perioadă de 1 an, începând cu data de 1 noiembrie 2016, *prin hotărârea nr. 17/13 septembrie 2016 a Colegiului de conducere al ÎCCJ.*

Referitor la numărul posturilor de judecători alocate Secției I civile, se constată că, *prin hotărâri ale Colegiului de conducere al ÎCCJ, a fost redus considerabil în ultimii ani, de la 35 la 30 de posturi (1 post a fost transformat în post de vicepreședinte al ICCJ cu atribuții în materie civilă, începând cu data de 10 septembrie 2013, prin hotărârea nr. 15/28 iunie*

2013 și **4 posturi** au fost transferate în schema de personal a Secției de contencios administrativ și fiscal prin *hotărârile nr. 24/5 decembrie 2013, nr. 22/21 octombrie 2014, nr.21/11 noiembrie 2015 și nr. 24/25 noiembrie 2016.*

✚ **21 magistrați-asistenți, inclusiv magistratul-asistent șef, în schema de personal, la începutul anului 2016, fiind alocate un număr de 22 de posturi de magistrați-asistenți;**

- **1 post a devenit vacant în 28 noiembrie 2016,** prin numirea ca judecător la Judecătoria Bistrița a unui magistrat-asistent.

✓ **1 post de magistrat-asistent** din schema Secției I civile a fost transferat în schema Secției penale, începând cu 15 iulie 2011, temporar, până la eliberarea unui post la nivelul Secției penale (vacant), *post care nu a mai fost restituit până în prezent.*

✚ **29 grefieri, inclusiv prim-grefierii, în schema de personal, la începutul anului 2016, fiind alocate un număr de 34 de posturi de grefieri;**

- **4 grefiere** au fost în concediu de maternitate/creștere a copilului în diverse perioade de timp;
- **1 grefier** a fost în concediu fără plată, începând cu data de 15 aprilie 2016.

În schema de personal, secția are alocat și *un post de agent procedural* care a fost ocupat pe tot parcursul anului 2016.

✚ **Media de vârstă a personalului secției este structurată astfel:**

- ✓ judecători: **52,6 ani;**
- ✓ magistrați-asistenți: **46,2 ani;**
- ✓ grefieri: **40,9 ani.**

I.2.b. Resurse materiale

Secției I civile i-au fost alocate *aceleași spații de lucru* ca și în anii anteriori, anume, atât în clădirea principală, de la subsol și până la etajul 5, cât și în clădirea anexată acesteia, spații care, din punctul de vedere al specificului activității unei instanțe de judecată, nu sunt suficiente și nici adecvate, astfel cum s-a evidențiat și în rapoartele de activitate anterioare.

În condițiile în care unele dintre aceste spații sunt lipsite de aerisire și de lumină naturală, iar altele supraaglomerate cu mobilier și aparatura necesară desfășurării activităților, spațiile de lucru alocate s-au constituit, și pe parcursul anului 2016, într-un factor care a contribuit la menținerea unui nivel ridicat de stres la nivelul personalului.

Așa fiind, pe viitor, se impune cu necesitate alocarea unui sediu adecvat care să asigure condițiile necesare desfășurării activităților specifice Înaltei Curți de Casație și Justiție.

I. 3. Managementul secției

În raport de obiectivul principal stabilit pentru perioada 2013-2016 și urmărit de conducerea secției, *acela de a transforma managementul activității de pregătire a dosarelor și de a-l transfera în responsabilitatea judecătorilor ce compun formațiunile de judecată*, și pe parcursul anului 2016 s-a urmărit *menținerea stabilității componentei formațiunilor de judecată funcționale la nivelul secției (completele de 3 judecători) și a echipelor de magistrați-asistenți și de grefieri constituite la nivelul acestora, precum și asigurarea unui volum de muncă echilibrat între membrii acestora*.

În îndeplinirea acestui obiectiv s-a urmărit *creșterea gradului de transparență internă a activităților desfășurate în compartimentele secției și îmbunătățirea comunicării* între diversele categorii de personal,

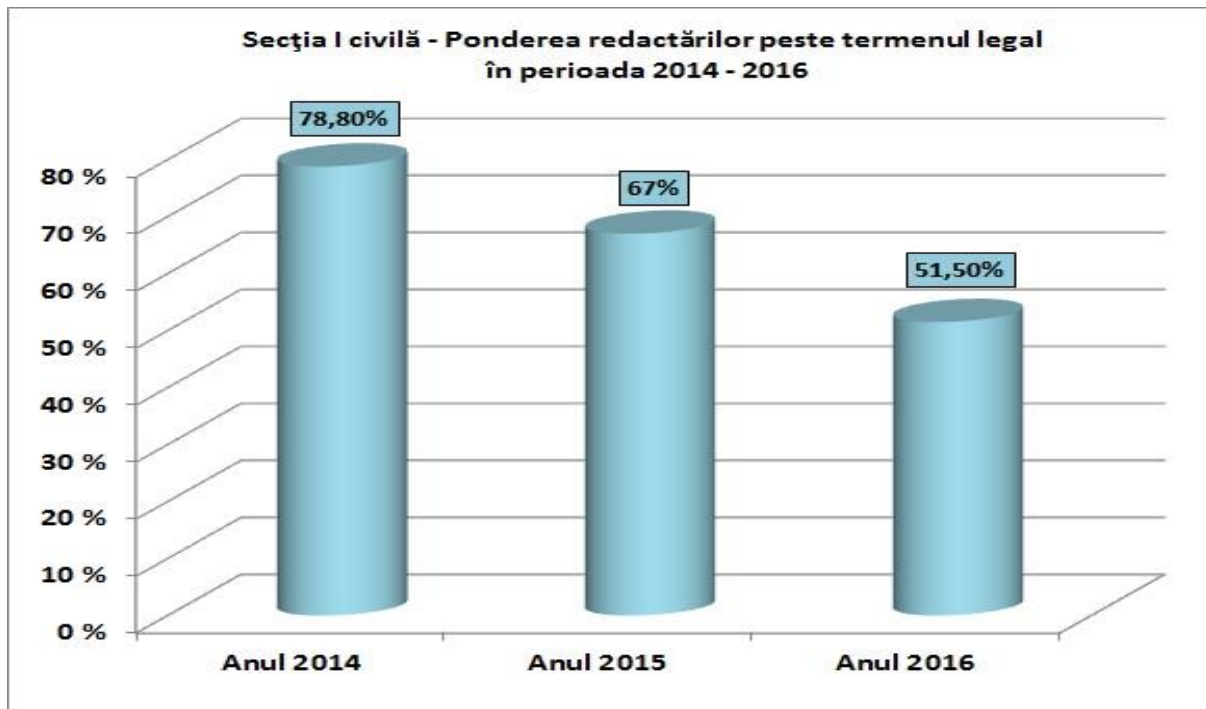
Întrucât permit schimbul de experiență, identificarea și aplicarea unor metode de lucru noi, precum și menținerea unui mediu de lucru motivant pentru dezvoltarea performanței profesionale.

În raport de un alt obiectiv stabilit, acela de a finaliza judecata dosarelor gestionate în baza dispozițiilor vechiului Cod de procedură civilă într-o perioadă de timp cât mai redusă, și pe parcursul anului 2016 s-a urmărit *menținerea la un nivel ridicat a indicatorilor de eficiență și eficacitate a activităților desfășurate la nivelul secției*, respectiv rata de soluționare, stocul de dosare, durata medie de soluționare și ponderea dosarelor închise într-un an, indicatori ce vor fi analizați în capitolul II *Analiza activității secției - Elemente statistice privind durata de soluționare a cauzelor*.

În acest scop, s-a urmărit *creșterea eficienței atât a activităților de judecată, cât și a activităților de pregătire administrativ-jurisdicțională* a celor două categorii de dosare, în scopul menținerii la un nivel ridicat a ratei de soluționare a dosarelor gestionate în baza dispozițiilor vechiului Cod de procedură civilă și, respectiv, în scopul implementării unor proceduri de lucru comune în dosarele gestionate în baza dispozițiilor noului Cod de procedură civilă și a creșterii ratei de soluționare a acestora.

Nu în ultimul rând, pe parcursul anului 2016, s-a urmărit *reducerea numărului de zile alocate pentru redactarea și finalizarea hotărârilor judecătorești* și, totodată, pentru *publicarea rapidă pe site-ul web al instanței* a acelor hotărâri prin care s-au dezlegat probleme de drept de interes pentru diverse categorii de litigii aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

Evoluția pe ultimii 3 ani a indicatorului privind *redactările peste termen*, conform datelor statisEcris, este evidențiată în graficul următor:

În scopul asigurării *caracterului unitar al practicii judecătorești*, judecătorii secției au procedat la evaluarea problemelor de drept curente și au sesizat Colegiul de conducere al ÎCCJ în vederea declanșării mecanismului recursului în interesul legii cu privire la 4 probleme de drept cu risc de a genera practică judiciară neunitară.

În cursul anului 2016, în condițiile implementării unor proceduri juridice noi, o atenție sporită a fost acordată *îmbunătățirii transparenței externe a activităților de judecată desfășurate la nivelul secției*.

Astfel, completarea în aplicația informatică Ecris a unor date detaliate privind dosarele aflate pe rolul secției, revizuirea datelor din formularistica utilizată pentru comunicarea diverselor documente sau informații către justițiabili, îmbunătățirea accesului personalului responsabil de activitatea cu publicul la documentele din dosarul informatic și la soluțiile pronunțate în dosare ori asupra diverselor cereri conexe ori incidentale, precum și asigurarea exportului unor astfel de informații zilnic pe site-ul web al instanței *au permis informarea rapidă și completă atât a justițiabililor, cât și a publicului interesat*.

Nu în ultimul rând, dată fiind necesitatea implementării coerente la nivelul întregului sistem judiciar a instituțiilor juridice prevăzute de noile coduri, Codul civil și Codul de procedură civilă, o atenție deosebită a fost acordată *învățământului profesional* organizat în cadrul Institutului Național al Magistraturii și al Școlii Naționale de Grefieri, care facilitează schimbul de experiență și permite identificarea problemelor comune generate de aplicarea acestor acte normative și găsirea de soluții cu valoare de principiu.

În final, se poate afirma că anul 2016 a evidențiat preocuparea întregului personal al Secției I civile pentru consolidarea și dezvoltarea performanțelor înregistrate în anii anteriori.

Capitolul III – Analiza activității secției

II.1 Indicatori statistici relevanți

II.1.1. Volumul de activitate al Completelor de judecată compuse din 3 judecători

Indicatorul *stocul de dosare* (fără dosare asociate) s-a menținut în tendința de scădere din ultimii ani, înregistrând la finele anului 2016 o valoare de *845 de dosare*.

În tendință de ușoară scădere s-a înscris și indicatorul *dosare nou intrate* care a înregistrat o valoare de *2354 de dosare*. Valoarea redusă a acestui indicator este influențată de *volumul redus de dosare având ca obiect recursuri ce se judecă în baza dispozițiilor noului Cod de procedură civilă (1236 dosare)*, rezultat al amânărilor succesive de la intrarea în vigoare a dispozițiilor procedurale relative la categoriile de hotărâri judecătorești supuse căii de atac a recursului. Astfel, deși dispozițiile noului Cod de procedură civilă au intrat în vigoare la 15 februarie 2013, *intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 483 alin. (2) din cod*

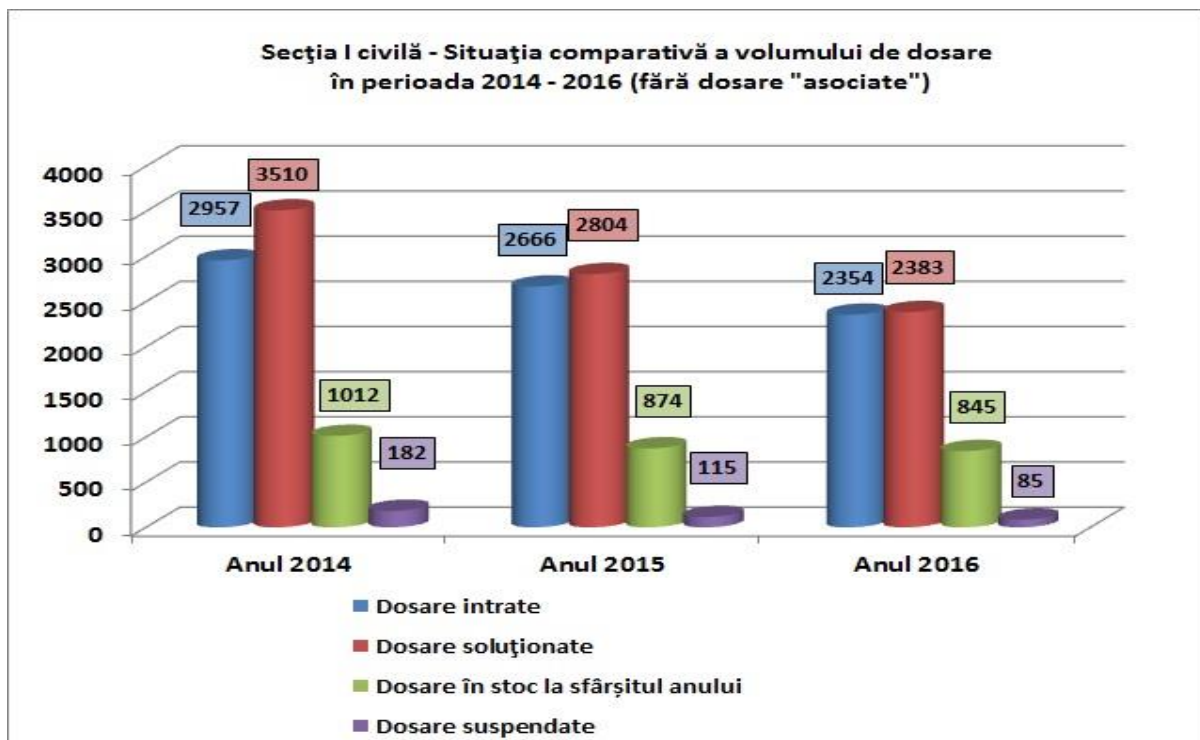

a fost amânată de legiuitor *până la 31 decembrie 2015*, prin Legea nr. 2/2013, mai apoi, *până la 31 decembrie 2016*, prin Ordonanța de urgență nr. 62/2015, pentru ca, prin Ordonanța de urgență nr. 95/2016, *intrarea în vigoare a acestor norme de drept să fie amânată, din nou, până la 31 decembrie 2018*.

Indicatorul *dosare soluționate* s-a menținut, ca și în anii anteriori, la o valoare ridicată, astfel că, la finele anului 2016, *indica 2383 de dosare*.

Rezultat al măsurilor administrativ - jurisdicționale implementate la nivelul secției, numărul *dosarelor suspendate* s-a menținut în tendința de descreștere înregistrată în anii anteriori, la finele anului 2016, existând un *număr de 85 dosare suspendate*.

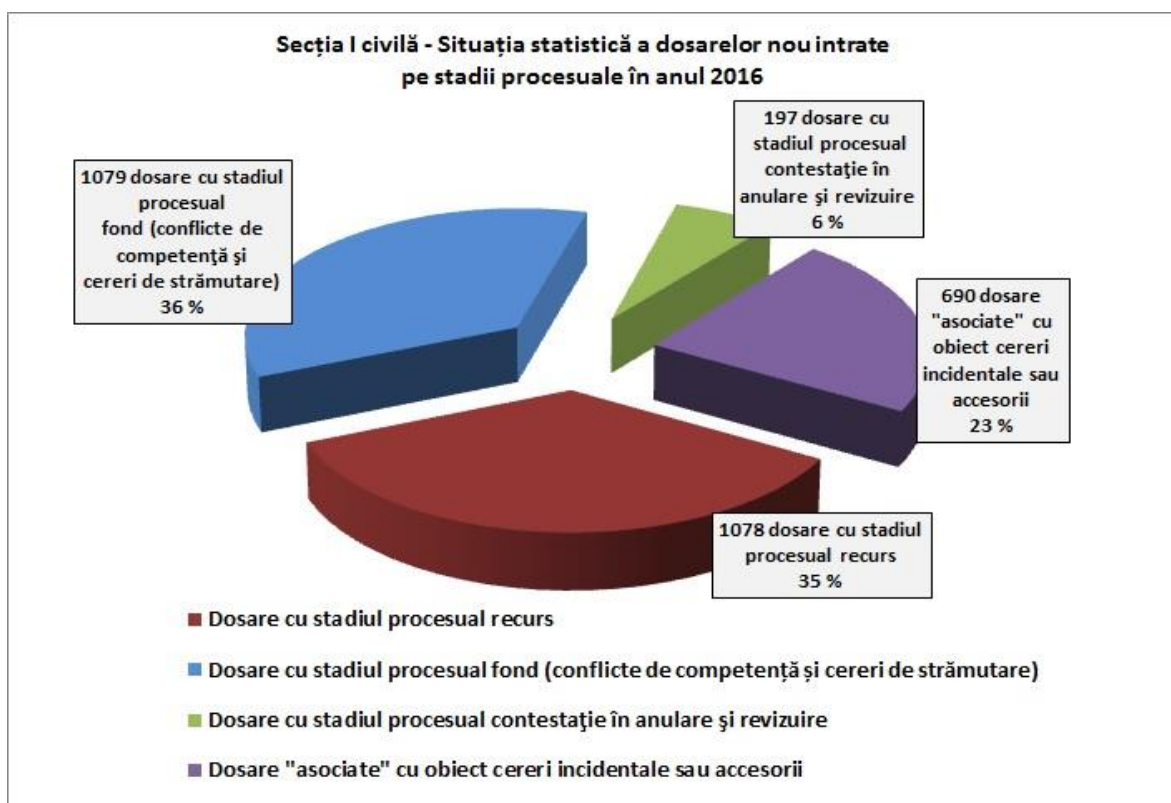
Evoluția în ultimii 3 ani a indicatorilor relativi la dosarele secției (fără *dosare asociate*), conform datelor culese manual, este evidențiată în graficul următor:

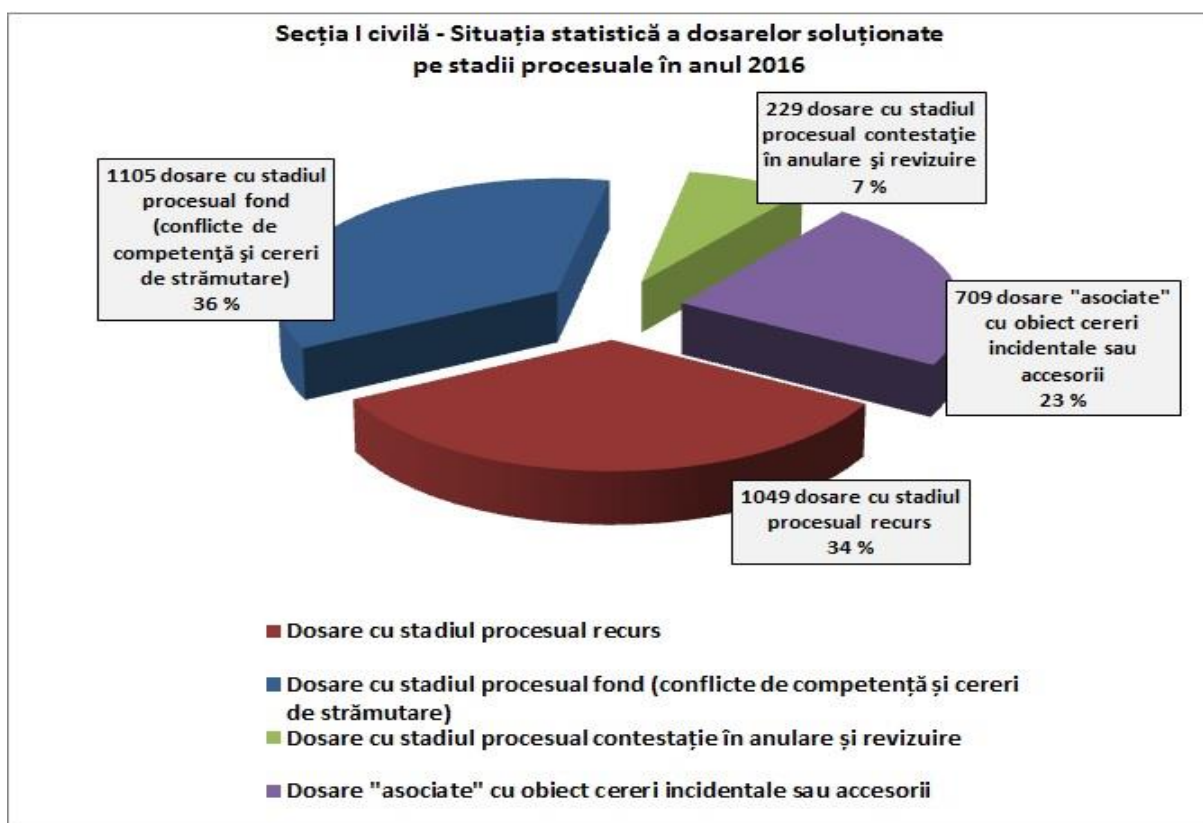
Structura *dosarelor nou intrate* pe rolul Secției I civile în anul 2016, *pe stadii procesuale*, conform datelor culese manual, este evidențiată în graficul următor:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Structura *dosarelor soluționate* la nivelul Secției I civile în anul 2016, pe stadii procesuale, este evidențiată în graficul următor:

II.1.2. Încărcătura pe judecător, magistrat-asistent și grefier

Încărcătura pe judecător în componența diverselor formațiuni de judecată

Judecătorii Secției I civile au participat la activitățile de judecată, după cum urmează:

✚ **În componența Completelor de 3 judecători** (*încărcătură raportată la numărul de 22 de judecători, exclusiv președintele de secție, care și-au desfășurat activitatea pe tot parcursul anului*).

▶ în ceea ce privește *numărul de cauze soluționate* prin decizii și încheieri – documente finale de dezinvestire, încărcătura pe judecător a fost de *318 dosare, în medie* (dintr-un număr de *374 dosare rulate, în medie*).

▶ în ceea ce privește *numărul deciziilor pronunțate*, încărcătura pe judecător a fost de *191 de decizii, în medie*.

✚ În componența **Completelor de 5 judecători** au participat:

▶ **4 judecători**, ca membri titulari și **8 judecători**, ca membri supleanți:

▪ Completele au avut programate *22 de ședințe de judecată*, au primit spre soluționare *un număr de 589 dosare* și au pronunțat *351 hotărâri judecătorești*.

✚ În componența **Completelor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii** au participat:

▶ **30 judecători**, inclusiv președintele de secție, ca membri titulari ai completului (*1 judecător în compunerea unui singur complet, 6 judecători în compunerea a 2 complete, 8 judecători în compunerea a 3 complete, 7 judecători în compunerea a 4 complete, 3 judecători în compunerea a 5*

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

complete, **4 judecători** în compunerea a 6 complete și **președintele de secție** în compunerea a 28 complete);

▶ **21 judecători**, ca membri supleanți ai completului;

▶ **14 judecători au fost desemnați raportori.**

- **132 de participări ale judecătorilor secției** în compunerea și ședințele acestei formațiuni de unificare.

✚ În componența **Completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept** au participat:

▶ **30 judecători, inclusiv președintele de secție, ca membri titulari** (2 **judecători** în compunerea a 3 complete, 3 **judecători** în compunerea a 4 complete, 6 **judecători** în compunerea a 5 complete, 6 **judecători** în compunerea a 6 complete, 5 **judecători** în compunerea a 7 complete, 3 **judecători** în compunerea a 8 complete, 3 **judecători** în compunerea a 9 complete, 1 **judecător** în compunerea a 11 complete și **președintele de secție** în compunerea a 35 complete);

▶ **22 judecători**, ca membri supleanți ai completelor;

▶ **28 judecători au fost desemnați raportori.**

- **216 de participări ale judecătorilor secției** în compunerea și ședințele acestei formațiuni de unificare.

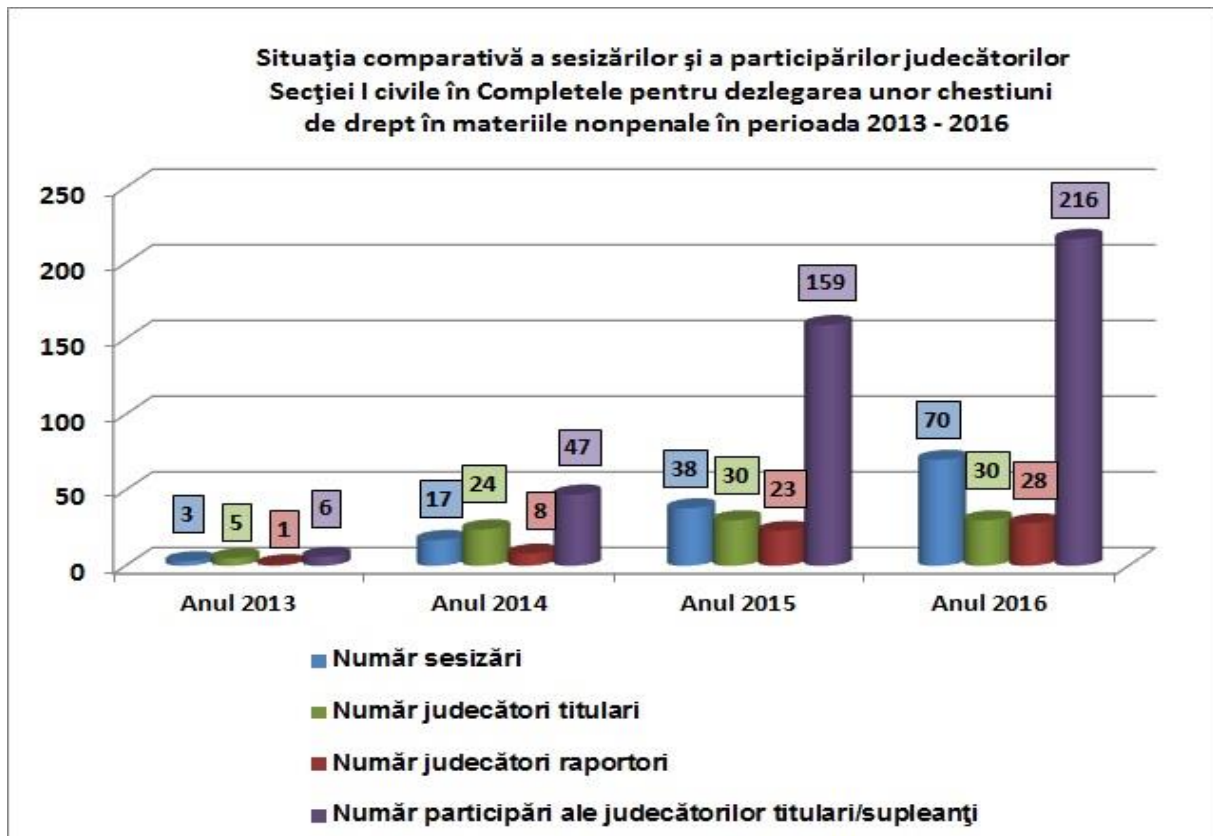
Creșterea numărului de participări ale judecătorilor Secției I civile în compunerea *Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept* s-a datorat *numărului mare de sesizări în materiile nonpenale, 70 de sesizări*, înregistrate pe parcursul anului 2016, comparativ cu *20 de sesizări ale Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii*.

Evoluția *activităților desfășurate de judecătorii Secției I civile în Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în perioada 2013 -*

2016 este evidențiată în graficul următor:

Încărcătura pe magistrat-asistent în componența Completelor de 3 judecători (raportată la numărul de 20 magistrați-asistenți, exclusiv magistratul-asistent șef, care și-au desfășurat activitatea pe tot parcursul anului):

Pe parcursul anului 2016, magistrații-asistenți:

- ▶ au participat la pronunțarea unui număr de 140 hotărâri judecătorești, în medie și au redactat, în medie, un număr de 63 decizii și 57 încheieri;
- ▶ au redactat, în medie, 20 rapoarte în dosarele în care judecata se desfășoară în baza dispozițiilor noului Cod de procedură civilă.

Încărcătura pe grefier de ședință (raportată la numărul de 12 grefieri de ședință care și-au desfășurat activitatea pe tot parcursul

anului):

Pe parcursul anului 2016, grefierii de ședință:

- ▶ au rulat, *în medie, un număr de 286 dosare;*
- ▶ au redactat, *în medie, un număr de 127 proiecte de încheieri.*

II.1.3. Rata de soluționare a dosarelor

Indicatorul *rata de soluționare a dosarelor, calculată după formula nr.cauze soluționate/nr.dosare intrate*100*, înregistra la finele anului 2016, conform datelor culese manual, o valoare de *101,23 %*, corespunzătoare gradului *eficient*, conform plajelor de eficiență stabilite prin hotărârea nr.1305/9.12.2014 a Consiliului Superior al Magistraturii.

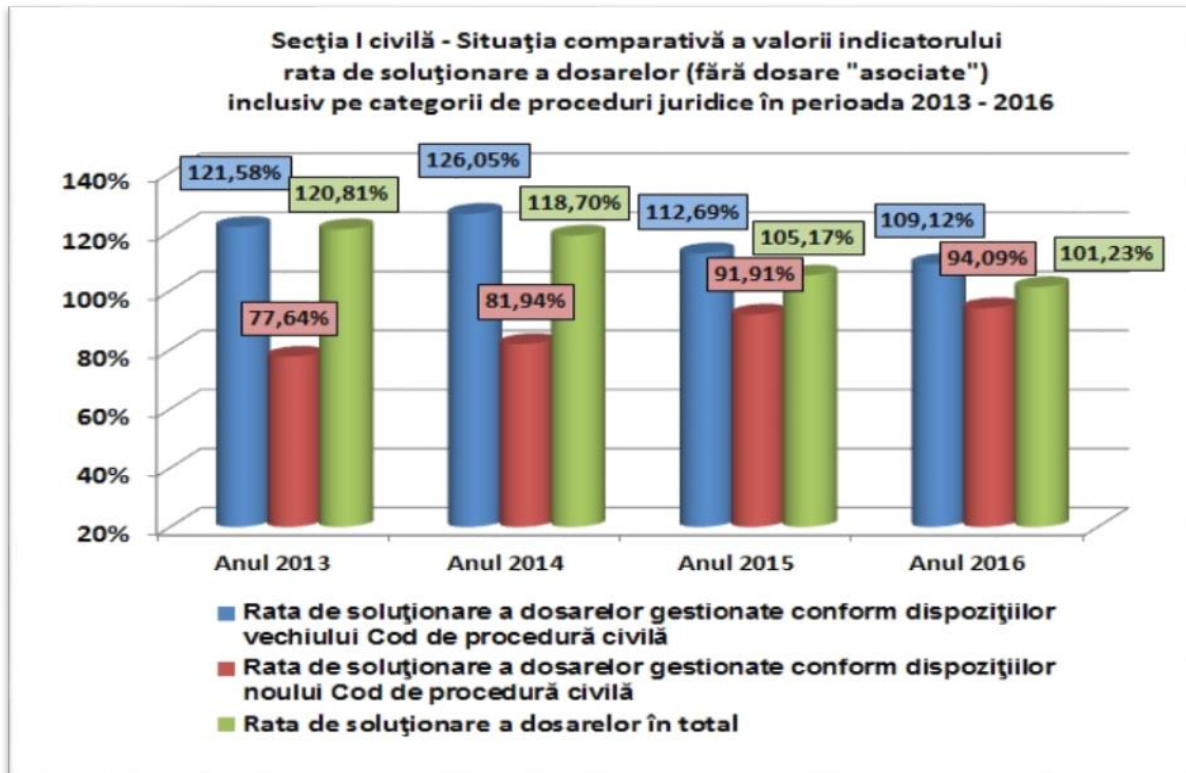
Referitor la acest indicator, se remarcă menținerea sa la un nivel ridicat în ceea ce privește dosarele gestionate conform vechiului Cod de procedură civilă, anume *109,12%*, corespunzător gradului *foarte eficient*.

Cât privește *dosarele gestionate conform noului Cod de procedură civilă*, a căror pondere a crescut la *52,5%* în volumul de dosare al secției, deși valoarea acestui indicator se situează la un nivel destul de ridicat de *94,09%*, conform plajelor de eficiență stabilite la nivelul sistemului judiciar, această valoare este corespunzătoare gradului *satisfăcător*. Având în vedere particularitățile procedurii de judecată a recursului de competența Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciem că s-ar impune, pe viitor, analizarea și, după caz, revizuirea modului de calcul a acestui indicator și a plajelor de eficiență stabilite pentru instanța supremă, în vederea evaluării corespunzătoare a gradului de eficiență a activităților de judecată desfășurate în legătură cu această categorie de dosare.

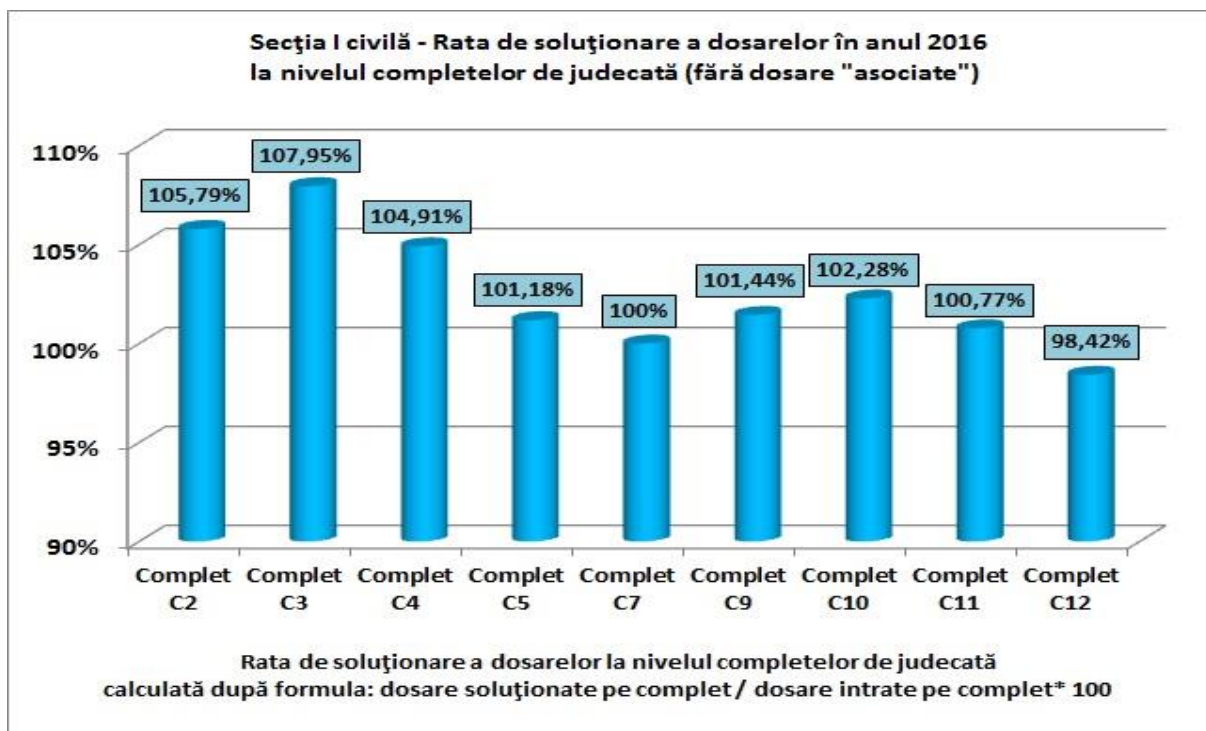
Evoluția indicatorului *rata de soluționare a dosarelor*, distinct pe cele două tipuri de proceduri juridice, prevăzute de vechiul și, respectiv, de noul Cod de procedură civilă, este evidențiată în graficul următor:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Rata de soluționare a dosarelor la nivelul formațiunilor de judecată care funcționează la nivelul secției este evidențiată în graficul următor:

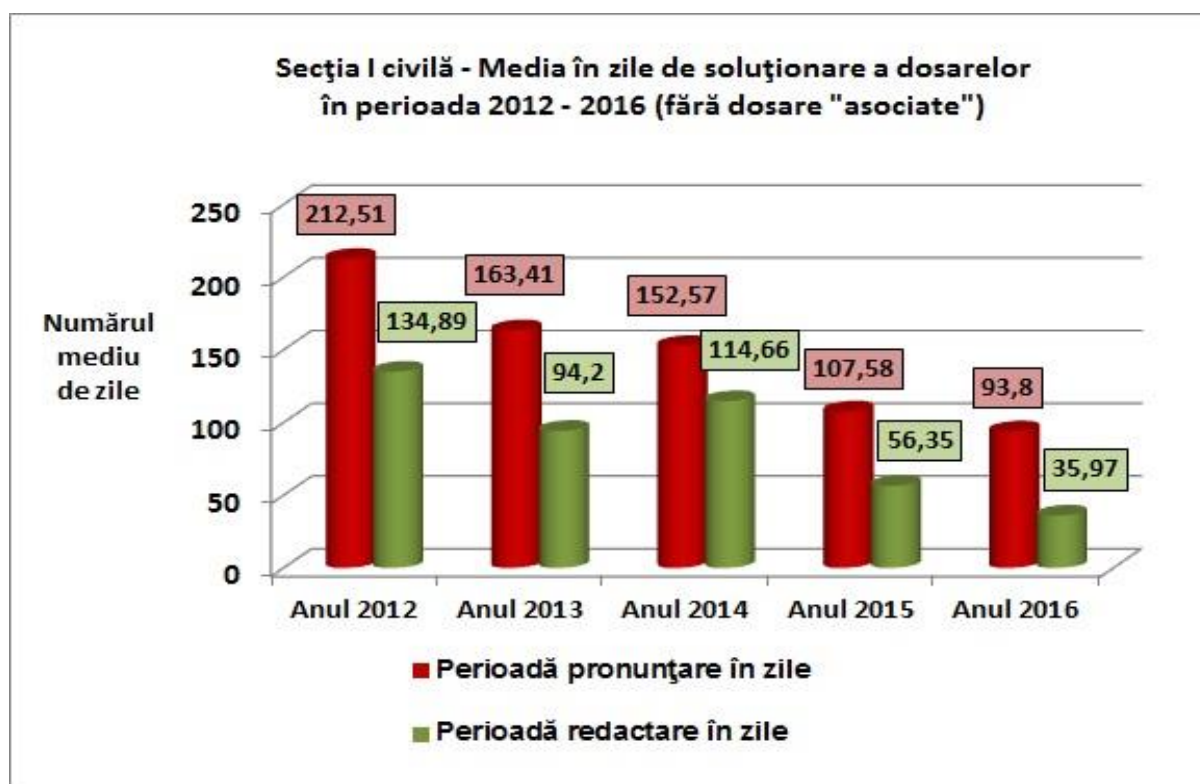

II.2. Analiza calitativă a activității secției

II.2.1. Elemente statistice privind durata de soluționare a cauzelor

Măsurile organizatorice implementate în ultimii ani la nivelul secției au urmărit *reducerea duratei primului termen de judecată în cauzele gestionate în baza dispozițiilor vechiului Cod de procedură civilă*, în cursul anului 2016 acesta fiind, în medie, de 2-2,5 luni de la momentul înregistrării și repartizării dosarului, precum și *reducerea duratei de soluționare a proceselor, indiferent dacă acestea sunt gestionate în baza dispozițiilor vechiului ori ale noului Cod de procedură civilă*.

Evoluția pe ultimii 5 ani a indicatorilor *perioada de pronunțare a cauzelor* și *perioada de redactare*, conform datelor statisEcris, este evidențiată în graficul următor:

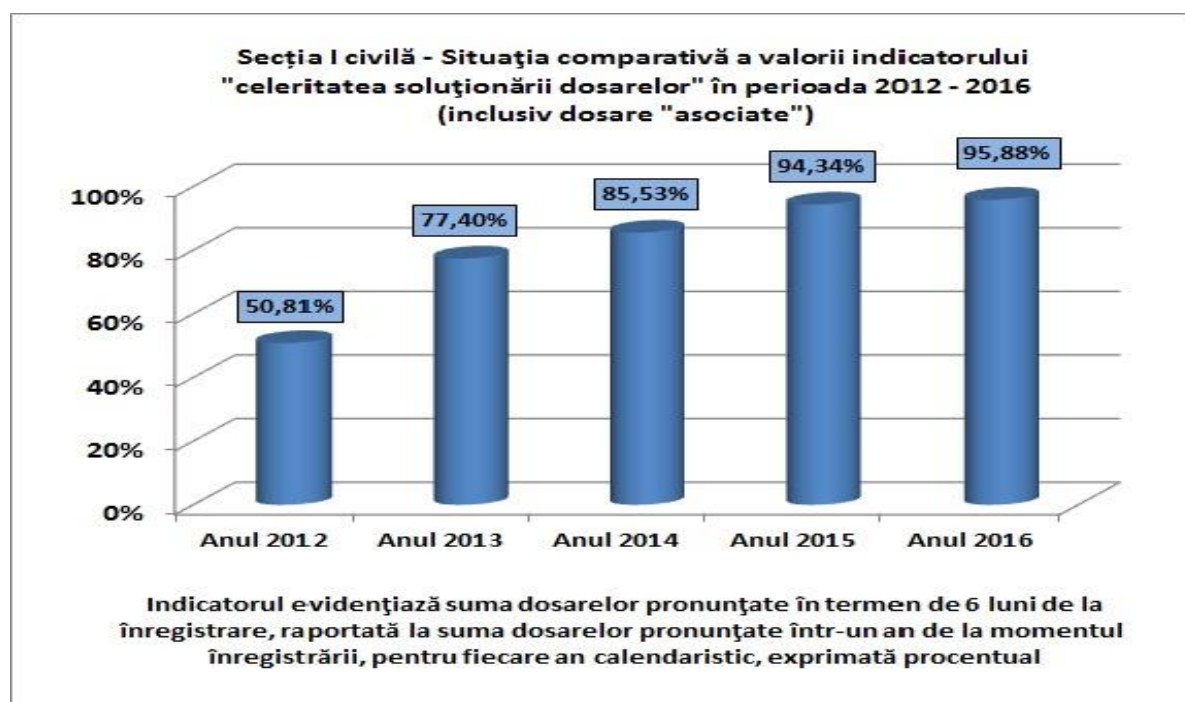

Durata de soluționare a dosarelor la nivelul Secției I civile, conform datelor culese în sistem manual, este evidențiată în tabelul următor:

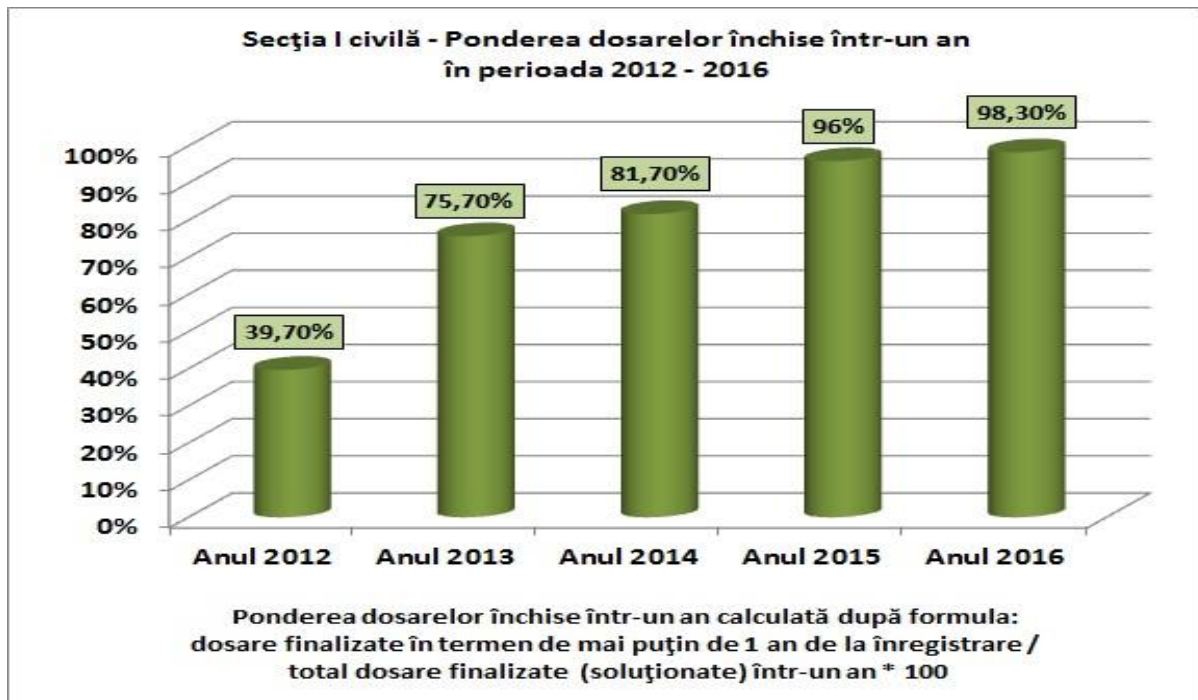
DURATA DE SOLUȚIONARE							
Stadiul procesual/ obiectul cauzelor	0 – 2 luni	2 – 4 luni	4 - 6 luni	6 - 9 luni	9-12 luni	Peste 1 an	Total
Recursuri	215	479	202	89	17	47	1.049
Conflicte de competență/ strămutări	889	188	13	4	-	-	1.094
Contestații în anulare	38	36	7	3	2	12	98
Revizuri	55	42	14	2	4	14	131
Alte cauze	9	1	1	-	-	-	11
Total	1.206	746	237	98	23	73	2.383

Reducerea duratei de soluționare a dosarelor a influențat pozitiv valoarea indicatorilor *celeritatea soluționării dosarelor* și *ponderea dosarelor închise într-un an*. Evoluția acestor indicatori, conform datelor statisEcris, este evidențiată în graficele următoare:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

O atenție sporită a fost acordată pe parcursul anului 2016 ca, de altminteri și în anii anteriori, *dosarelor în care primul act de sesizare al instanței este mai vechi de 10 ani*. La finele anului 2016, pe rolul secției se aflau *51 de dosare* din această categorie, comparativ cu *54 de dosare* la finele anului 2015, *81 de dosare* la finele anului 2014 și *164 de dosare* la sfârșitul anului 2013.

Datele statistice prezentate în cuprinsul raportului de activitate evidențiază *motivarea și responsabilitatea întregului personal al Secției I civile* pentru îmbunătățirea continuă a performanțelor activităților desfășurate.

Experiența și competența profesională a judecătorilor secției au constituit garanția implementării într-o manieră coerentă și eficientă a noilor proceduri judiciare, precum și a uniformității modului în care noile instituții de drept au fost aplicate, în condiții de previzibilitate, și pe parcursul anului 2016, astfel încât justiția să devină un serviciu public mai bun pentru destinatarii săi.

II.2.2. Formarea profesională la nivelul secției (pe categorii de personal)

Judecătorii secției au participat în cursul anului 2016 la diverse activități pe teme profesionale organizate de Institutul Național al Magistraturii, de alte instituții naționale ori internaționale, precum și la ședințele organizate în acest scop la nivelul secției.

Magistrații-asistenți au participat la elaborarea tematicii ședințelor de învățământ profesional organizate la nivelul secției, care a abordat, în principal, probleme relative la procedura administrativ-jurisdicțională și la organizarea activității în cadrul secției, îndeosebi, din perspectiva implementării eficiente a dispozițiilor noului Cod de procedură civilă.

Totodată, *grefierii* secției au fost selectați și au participat la *seminariile profesionale organizate de Școala Națională de Grefieri*, organizate în cadrul programului de formare profesională continuă, în vederea actualizării cunoștințelor în acord cu modificările legislative.

SECȚIA a II - a CIVILĂ

Capitolul I – Prezentarea generală a secției

I.1. Competența

Secția a II-a Civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție este organizată și funcționează potrivit dispozițiilor art. 19 alin. 2 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având competența stabilită de dispozițiile art. 21 și art. 23 din același act normativ, care prevăd:

-art. 21: „Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția de contencios administrativ și fiscal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege, precum și recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecătii a fost întrerupt în fața curților de apel.”

-art. 23: „(1) Secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu competența fiecăreia, soluționează:

a) cererile de strămutare, pentru motivele prevăzute în codurile de procedură;

b) conflictele de competență, în cazurile prevăzute de lege;

c) orice alte cereri prevăzute de lege.”

În cauzele care se soluționează sub imperiul Codului de procedură civilă de la 1865, dispozițiile art. 4 din acest Cod prevăd că Înalta Curte

de Casație și Justiție judecă:

1. recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege;
2. recursurile în interesul legii;
3. abrogat;
4. în orice alte materii date prin lege în competența sa.

În cauzele în care se soluționează conform Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, art. 97 prevede că Înalta Curte de Casație și Justiție judecă:

1. recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege;
2. recursurile în interesul legii;
3. cererile în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept;
4. orice alte cereri date prin lege în competența sa.

Plecând de la dispozițiile art. 19 alin. 2 din Legea nr. 304/2004, evocat în precedent, care prevăd că fiecare secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție are competență proprie și văzând și prevederile alin. 3 al aceluiași articol, care conferă dreptul Colegiului de conducere al instanței supreme de a stabili la începutul fiecărui an complete specializate în cadrul secțiilor, în funcție de volumul de activitate, de specializarea judecătorilor și de necesitatea valorificării experienței profesionale a acestora, se poate afirma că specializarea judecătorilor Secției a II-a Civile, ca realitate preexistentă, trebuie privită prin raportare la dispozițiile art. 225-228 din Legea nr. 71/2011, iar reorganizarea la care fac referire dispozițiile art. 224 alin. 1 din același act normativ trebuie interpretată în acest context.

De subliniat, în această ordine de idei, faptul că la nivelul instanței supreme, subsecvent intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, activitatea între cele două secții civile a fost organizată în sensul stabilirii completelor specializate prin hotărârile nr. 10 din 22 septembrie 2011 și nr. 8 din 5 aprilie 2012, ambele adoptate de Colegiul de conducere al instanței, prin raportare la obiectul principal și cel conex al cererilor deduse judecării, stabilindu-se și un fond comun al cauzelor, de repartizat cu respectarea unor proporții anume determinate.

În conformitate cu dispozițiile art. 224 alin. 2 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil, în cadrul secției au fost menținute completatele specializate pentru soluționarea dosarelor având ca obiect raporturile juridice privind societățile, raporturile juridice dintre profesioniști, obligațiile născute din legi speciale, având în vedere impactul semnificativ al unor asemenea litigii în spațiul economic general, precum și existența legislației specifice domeniului raporturilor dintre profesioniști ce nu a fost abrogată sau modificată esențial prin adoptarea noului Cod civil și a noului Cod de procedură civilă.

În același timp, ca efect al adoptării și intrării în vigoare a noului Cod civil, s-au menținut în competența secției și litigiile având ca obiect cauze pur civile. Din această perspectivă, comparativ cu litigiile care au format competența specializată a Secției I Civile de la nivelul instanței supreme (*exempli gratia* litigiile referitoare la aplicarea Legii nr. 10/2001, la revendicarea imobiliară, la expropriere și cele în materia proprietății intelectuale), se observă că Secția a II-a Civilă a avut o competență aproape generală și în domeniul care anterior forma competența fostei secții civile. Tot cu titlu de exemplu trebuie menționată competența exclusivă a Secției a II-a Civile în materia contractelor, indiferent de

titularii acestor acte, pe toate palierele de analiză a acestora, respectiv sub aspectul nulităților, al rezilierii ori rezoluțiunii sau al modului de îndeplinire a obligațiilor asumate de către părți.

În principal, activitatea secției a vizat soluționarea cauzelor în materia litigiilor cu profesioniști, în raport de ultraactivitatea Codului comercial de la 1887 și a Codului civil de la 1864, conform art. 223 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil. Potrivit acestui text legal, procesele și cererile în materie civilă sau comercială în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Codului Civil se soluționează de către instanțele învestite, în conformitate cu dispozițiile legale, materiale și procedurale în vigoare la data când acestea au fost pornite.

În acest context, activitatea secției a avut la bază soluționarea litigiilor cu profesioniști, astfel cum acestea erau definite prin raportare la Codul comercial.

Ponderea acestor litigii a fost însemnată în cadrul activității secției, prin raportare la competența specială a completelor constituite prin măsurile organizatorice adoptate la nivelul conducerii instanței supreme.

Prezentăm, exemplificativ, tabelul comparativ al hotărârilor pronunțate la nivelul Secției a II-a Civile, individualizate pe materii:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

STADIU PROCESUAL	MATERIA JURIDICĂ	OBIECTUL DOSARULUI	TOTAL DOSARE
RECURS	CIVIL 352	Legea 221/2009	17
		Obligația de a face	25
		Constatare nulitate act juridic	24
		Pretenții	13
		Revendicare mobilă	4
		Alte	48
		Limitarea exercitării dreptului la libera circulație	0
		Conflict de competență	0
		Anulare act	41
		Exequatur	2
		Ordonanță președințială	0
		Acțiune în răspundere delictuală	19
		Acțiune în răspundere contractuală	48
		Acțiune în constatare	37
		Completare dispozitiv	0
		Acțiune în anularea hotărârilor arbitrale	2
		Reparare prejudicii erori judiciare	0
		Partaj judiciar	2
		Uzucapiune	2
		Grănițuire	1
Contestație la executare	58		
Rezoluțiune contract	9		

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

STADIU PROCESUAL	MATERIA JURIDICĂ	OBIECTUL DOSARULUI	TOTAL
RECURS	LITIGII CU PROFESIONIȘTII 682	Pretenții	78
		Acțiune în anularea hotărârilor arbitrale	40
		Contestație la executare	12
		Obligația de a face	57
		Reziliere contract	18
		Constatare nulitate act	40
		Acțiune în daune contractuale	224
		Acțiune în constatare	55
		Conflict de competență	1
		Excludere asociat	15
		Nulitate act juridic	25
		Acțiune în anulare	13
		Rezoluțiune contract	15
		Alte cereri	55
		Suspendare executare silită	0
		Suspendare provizorie	5
		Completare/lămurire dispozitiv	3
		Retragere asociat	3
		Revendicare	3
		Dizolvare societate	8
		Termen de grație	0
		Anulare incident plată	1
		Evacuare	0
	Exequatur	2	
	Acțiune în anulare hotărârilor AGA	9	
	FALIMENT 64	Procedura insolvenței	26
		Ordonanță președințială	0
Alte cereri		38	
ASIGURĂRI SOCIALE		21	
LITIGII DE MUNCĂ, MINORI ȘI FAMILIE		35	
RECURSURI		1154	

Analiza comparativă a datelor cuprinse în tabelul prezentat relevă că, din totalul soluțiilor pronunțate la nivelul Secției a II-a Civile, un număr de 682 de hotărâri au vizat litigiile cu profesioniști, doar 352 de hotărâri vizând litigiile între persoanele fizice.

Dezideratul urmărit pe tot parcursul activității desfășurate în cursul anului 2016 a fost acela al soluționării cu celeritate a cauzelor înregistrate pe rolul secției, pentru a limita consecințele negative ce ar fi putut fi determinate de durata excesivă a proceselor asupra tuturor participanților la procesul civil.

I.2. Resurse umane și materiale

Schema de personal a Secției a II-a Civile este structurată astfel:

- 23 judecători
- 17 magistrați asistenți
- 29 grefieri
- 1 grefier statistician
- 2 aprozi
- 1 agent procedural

Judecătorii

Din totalul de 23 de posturi de judecător, trei posturi nu au fost ocupate.

Din cei 20 de judecători rămași, unul ocupă funcția de președinte al secției, unul se află în concediu de îngrijire copil și al treilea a fost membru al Biroului Electoral Central, lipsind, astfel, pentru o perioadă de circa trei luni de la activitatea specifică secției.

De remarcat faptul că, în contextul în care la nivelul secției nu au

fost ocupate efectiv mai multe posturi de judecător, urmare a pensionărilor succesive, președintele delegat al secției a înțeles să participe în mod regulat în ședințele de judecată, distinct de atribuțiile manageriale și de participarea la ședințele completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și ale celor competente să soluționeze recursurile în interesul legii.

În concluzie, activitatea Secției a II-a Civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost susținută efectiv de 18 judecători dintr-un total de 23, deficitul de cinci judecători fiind în mod serios resimțit sub aspectul încărcăturii pe ședințe și al numărului sporit de ședințe de judecată.

Judecătorii secției au fost repartizați la începutul anului 2016 în 6 complete de judecată, dezideratul urmărit fiind acela de asigurare a unei stabilități pe fiecare complet în vederea respectării principiului continuității în soluționarea cauzelor.

Magistrații-asistenți

La nivelul magistraților-asistenți, cele 17 posturi repartizate secției (total în care este inclus și postul magistratului-asistent șef) au fost ocupate pe tot parcursului primului semestru al anului 2016, un post rămânând vacant în semestrul al doilea ca urmare a pensionării unui magistrat-asistent și fiind ocupat prin concurs începând cu 15 martie 2017.

În ce privește celelalte categorii de personal, pe parcursul anului 2016 posturile au fost ocupate integral.

Organizați în cadrul a trei grefe, la nivelul Secției a II-a Civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează un număr de 30 de grefieri.

Dintre aceștia, trei sunt prim grefieri, trei sunt grefieri dactilografi,

un grefier se ocupă de activitatea de repartizare aleatorie a dosarelor și 18 sunt grefieri de ședință, restul ocupându-se de alte activități specifice grefei.

Dintre grefierii de ședință, unul se află în concediu medical și se estimează că urmează a beneficia și de concediul de maternitate.

Măsura organizatorică privind transferul sarcinilor administrative de la magistratul-asistent la grefieri (cooptarea grefierului de ședință) și-a dovedit eficiența în mai buna administrare a actului de justiție.

În perioada de referință s-a asigurat configurarea unor complete stabile. Prin această măsură s-a realizat o intrare echilibrată a judecătorilor și magistraților asistenți în ședințele de judecată, cu respectarea principiului continuității, prevăzut expres de art. 52 alin. 1 și art. 139 alin. 1 lit. (b) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, precum și de art. 97 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

Având în vedere principiile consacrate prin noile codificări, intrate în vigoare succesiv, în perioada 2012-2013, s-a urmărit crearea unor echipe stabile, nu doar la nivelul completelor de judecată, ci și pe linie verticală. Astfel, s-au creat echipe complexe pe structura completelor de judecată constituite la nivelul secției, echipe ce au inclus 2 grefieri de ședință și 2 magistrați-asistenți, alături de cei trei judecători ce formează completul de judecată. Începând cu semestrul al doilea s-au creat echipe ce au inclus 3 grefieri de ședință, 3 magistrați-asistenți alături de cei 3 judecători.

Se cuvine menționat că spațiul destinat secției este neîncăpător, prin raportare la personalul care a activat la nivelul anului 2016.

Astfel, magistrații-asistenți sunt repartizați în doar trei birouri, condițiile de muncă fiind improprii desfășurării în bune condiții a activității

de pregătire a dosarelor pentru ședințele de judecată. Două dintre birouri nu beneficiază de aerisire naturală, ventilarea fiind realizată prin instalațiile de aer condiționat, fapt ce a fost de natură a determina apariția unor boli specifice, cu impact asupra activității secției.

De asemenea, magistratul-asistent șef nu beneficiază de un birou personal, aspect de natură a afecta raporturile acestuia cu ceilalți magistrați-asistenți, în raport și de atribuțiile specifice funcției de conducere deținute.

O situație similară se regăsește și în cazul grefierilor, cu precădere în ce privește birourile repartizate acestora la parterul clădirii. Acestea sunt neîncăpătoare în raport cu numărul persoanelor ce sunt nevoite, astfel, să-și desfășoare activitatea în condiții improprii. De menționat că unul dintre birouri este ocupat de grefierii de ședință, iar spațiul redus nu permite depozitarea dosarelor în vederea studierii lor pentru pregătirea ședințelor de judecată. Totodată, cel de-al doilea birou, este situat în anticamera sălii de ședință, fiind utilizat de membrii completului de judecată pentru accesul în sală. În același birou se desfășoară și programul de lucru cu publicul, prin activitatea de eliberare a certificatelor de grefă. În consecință, se produce o intersectare între membrii completului de judecată și diverse persoane implicate în dosarele aflate pe rolul secției ori soluționate de judecătorii secției, aspect de natură a determina o insecuritate la nivelul judecătorilor.

Totodată, în urma reconfigurării atribuțiilor grefierilor, prin repartizarea acestora pe complete de judecată ca grefieri de ședință, s-a impus o redistribuire la nivelul birourilor, prin includerea și a noilor grefieri, pentru crearea condițiilor necesare redactării lucrărilor pentru ședințele de judecată. Ca urmare, cele două birouri repartizate grefierilor de ședință au fost supraaglomerate, în condițiile unei insuficiențe

generale de spațiu la nivelul instanței supreme.

De asemenea, în lipsa unui spațiu corespunzător, birourile grefierilor arhivari repartizați pe completele de judecată au fost amplasate în biroul destinat arhivei curente; consecința directă a fost aceea a perturbării permanente a activității acestora, în condițiile în care arhiva curentă este și locul în care este permis justițiabililor să consulte dosarele aflate pe rolul secției și să solicite relații.

I.3. Managementul secției

Știința conducerii, în domeniul specific al instanțelor de judecată, presupune în principal capacitatea de a armoniza raporturile între persoanele care activează în diversele compartimente ale instanței, pentru crearea unui climat propice desfășurării activității în bune condiții.

De asemenea, conducerea presupune capacitatea de stabilire a strategiei de acțiune, de alegere a priorităților, de intrare în acțiune și de intervenție rapidă pentru înlăturarea eventualelor dificultăți și de revizuire a strategiilor stabilite, în funcțiile de condițiile concrete apărute.

Specificul activității de conducere la nivelul instanțelor judecătorești este dat de necesitatea de direcționare a activității curente și de perspectivă a activității de judecată, prin folosirea adecvată și eficientă a mijloacelor materiale și a resurselor umane. Scopul acestei activități este acela al asigurării unui echilibru al volumului de activitate pe fiecare membru al colectivului, în raport de atribuții și competențe.

Aceste coordonate de acțiune aflate la îndemâna conducătorului instanței judecătorești trebuie raportate permanent la independența judecătorului și la împiedicarea oricăror ingerințe în desfășurarea actului de justiție. Activitatea de coordonare și conducere a președintelui de secție trebuie permanent raportată la cerința de independență a

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

judecătorului și la lipsa ingerințelor în actul de justiție, principiile reglementate legislativ, a căror aplicare practică este de natura funcției de conducere.

Din perspectiva atribuției generale a președintelui de secție de coordonare a activității și de previzionare a activității, pentru înlăturarea rapidă și eficientă a disfuncționalităților apărute se impun anumite precizări:

Se remarcă volumul mare de activitate, determinat de menținerea unei competențe materiale extinse la nivelul secției, în condițiile implicării judecătorilor în activitatea de soluționare a recursurilor în interesul legii, a sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și în activitatea completelor de 5 judecători, constituite la nivelul secțiilor civile. Astfel, la stocul de dosare existent la începutul anului (994 dosare) s-au adăugat cele înregistrate în perioada de referință, respectiv 2.850 dosare. S-au înregistrat, totodată, 1.376 de dosare supuse prevederilor noului Cod de procedură civilă.

În cursul anului 2016 au fost 12 ședințe pentru soluționarea sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (numite în continuare ședințe H.P.) și 9 ședințe pentru soluționarea recursurilor în interesul legii (în continuare ședințe R.I.L.).

Numărul redus de judecători de la nivelul secției a determinat o implicare masivă în completele constituite pentru ședințele menționate, precum și în activitatea de elaborare a rapoartelor, înregistrându-se următoarele date statistice:

Participări la ședințele completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept – 106.

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Participări la ședințele completelor competente să soluționeze recursurile în interesul legii – 71

Participări la activitatea de elaborare a rapoartelor și de verificare a considerentelor hotărârilor în cele două mecanisme de unificare a practicii judiciare - 47

De asemenea, 2 judecători din cadrul secției au fost membri în completele de 5 judecători constituite în materie civilă.

Viziunea impusă de noul Cod de procedură civilă, în sensul atribuirii managementului dosarului în sarcina completului de judecată, trebuia însoțită de o corelare corespunzătoare a schemei de personal, astfel încât fiecare membru al completului de judecată să aibă la dispoziție câte un magistrat-asistent și câte un grefier de ședință. Personalul disponibil la nivelul secției nu a permis o asemenea repartizare, fiecărui complet de judecată fiindu-i atribuit de regulă un număr de doi magistrați-asistenți și grefieri de ședință.

Pentru asigurarea necesarului de grefieri de ședință s-au reconfigurat atribuțiile la nivelul grefei instanței, în sensul că a fost redus numărul grefierilor cu atribuții în arhivarea dosarelor, personalul fiind redistribuit pe completuri de judecată. În această configurare, fiecare dintre cei 3 magistrați-asistenți repartizați pe complete de judecată a preluat coordonarea câte unui grefier de ședință, realizându-se o stabilitate pe aceste paliere de acțiune și o mai bună colaborare între magistratul-asistent și grefierul de ședință.

De asemenea, s-a reconfigurat fluxul de lucru, în sensul că dosarele au fost preluate de fiecare dintre cei 3 grefieri de ședință, alternativ, aceștia fiind responsabili, pentru dosarele preluate, atât de efectuarea procedurii de pregătire a dosarului anterior primului termen de judecată, cât și de întocmirea încheierilor de ședință în etapa

judecătii. În această modalitate de repartizare a atribuțiilor s-a realizat o eficientizare a fluxului de lucru, fiecare grefier fiind responsabil pentru dosarele repartizate, sub controlul magistratului-asistent.

Prin acest mod de lucru aplicat în echipe funcționale s-a asigurat o gestionare fluidă a dosarului, de la învestirea instanței până la pronunțarea hotărârii.

La insuficiența resurselor umane s-a adăugat spațiul inadecvat în care își desfășoară activitatea instanța supremă, descris în precedent.

Competențele și responsabilitățile președintelui de secție sunt stabilite prin art. 31-35 din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și pot fi subsumate atribuției generale de direcționare a activității curente și de perspectivă a activității de judecată.

Conform acestor prevederi, președintele de secție organizează și îndrumă activitatea judiciară a secției, controlează modul de desfășurare a activității secției, stabilește atribuțiile personalului, asigură buna funcționare și organizare a sistemului informatizat de repartizare aleatorie a cauzelor, convoacă judecătorii secției și supune dezbaterii acestora jurisprudența instanței și alte probleme de interes general, antrenează resursele umane pentru realizarea obiectivelor propuse, reglează funcționarea sistemului.

În exercitarea acestor atribuții, președintele secției:

a) a planificat judecătorii în ședințele de judecată, redistribuind personalul în funcție de necesitățile secției.

Au fost stabilite atribuțiile magistraților-asistenți și ale grefierilor de ședință, în raport cu implementarea configurării completelor de judecată cu includerea grefierului de ședință, precum și în raport cu dispozițiile noului Cod de procedură civilă. S-a continuat activitatea de pregătire

profesională a grefierilor de ședință și a grefierilor arhivari în raport de atribuțiile impuse de noua codificare, pentru asigurarea calității actului de justiție.

Planificarea completelor de judecată pe ședințe, numerotarea lor și planificarea de permanență s-au efectuat semestrial.

b) a stabilit, împreună cu magistratul-asistent șef, fișa postului fiecărui magistrat-asistent, grefier, grefier statistician, aprod și agent procedural. În raport cu volumul de activitate și cu competența secției, a redistribuit personalul și a stabilit noi atribuții în vederea echilibrării volumului de activitate. S-a procedat la implementarea unor măsuri administrative de reorganizare a compartimentelor secției și de stabilire a atribuțiilor în raport cu dispozițiile noului Cod de procedură civilă, pentru a se asigura un flux eficient al dosarelor de la înregistrarea lor pe rolul instanței până la repartizarea lor către complet în vederea luării primelor măsuri procesuale.

Au fost prezentate și discutate cu personalul auxiliar al secției noile atribuții, pentru evitarea apariției unor disfuncționalități determinate de neînțelegerea dispozițiilor legale.

c) a coordonat și controlat activitatea de repartizare aleatorie a cauzelor. A stabilit, în urma consultării judecătorilor secției, numărul de dosare nou repartizate pe ședință, urmărindu-se o echilibrare a acestui număr, în raport cu creșterea înregistrată pe parcursul anului a dosarelor soluționate potrivit noului Cod de procedură civilă.

S-au respectat riguros regulile generale de aplicare a programului de repartizare aleatorie a cauzelor, precum și normele din Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești, urmărindu-se cu precădere asigurarea transparenței atât în ceea ce privește modalitatea de repartizare aleatorie (prin atașarea la fiecare dosar a fișei de

repartizare), cât și în ceea ce privește schimbările intervenite în compunerea completelor de judecată (prin depunerea la dosar a procesului verbal întocmit în aceste situații).

d) în exercitarea rolului fundamental al instanței supreme, de interpretare și aplicare unitară a legii, a participat la soluționarea recursurilor în interesul legii și a sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Reiterăm aspectul referitor la participarea tuturor judecătorilor secției la aceste ședințe, determinat de numărul redus la schemei de personal. Același considerent a condus la desemnarea în calitate de raportori în cauzele menționate a tuturor judecătorilor secției, înregistrându-se o medie de 5 rapoarte pe judecător .

De asemenea, a asigurat o comunicare permanentă cu instanțele judecătorești din țară pentru identificarea problemelor de practică neunitară, asigurând participarea judecătorilor secției la ședințele desfășurate în teritoriu pe această tematică.

Capitolul II – Analiza activității secției

II. 1. Indicatori statistici relevanți

II.1.1 Volumul de activitate

La începutul anului 2016, pe rolul Secției a II-a Civile s-a aflat un număr de 994 de dosare.

În cursul anului a fost înregistrat un număr de 1986 de dosare, totalul dosarelor aflate pe rol fiind de 2920. În cazul dosarelor asociate, la începutul anului exista un stoc de 60 dosare, în intervalul de referință fiind înregistrate încă 864 de astfel de dosare, totalul ajungând la un

număr de 924.

Se observă o scădere a volumului dosarelor aflate pe rolul secției în anul 2016, scădere determinată de epuizarea de către curțile de apel a dosarelor soluționate potrivit Codului de procedură civilă de la 1865. Finalizarea la nivelul instanței supreme a dosarelor judecate potrivit vechii proceduri nu s-a realizat în perioada de referință, activitatea secției fiind în continuare subordonată acestei legiferări.

Se constată, totodată, creșterea numărului de dosare soluționate potrivit dispozițiilor Noului Cod de Procedură Civilă.

Statistic, în perioada de referință au fost înregistrate 1.114 de dosare supuse reglementării noului Cod de procedură civilă, față de numai 424 de dosare înregistrate în anul anterior, la care se adaugă un număr de 261 de dosare asociate.

În concluzie, în cursul anului 2016, volumul de activitate al Secției a II-a Civilă a fost constituit dintr-un număr de 2.920 dosare, la care se adaugă 924 dosare asociate.

Numărul dosarelor soluționate în cursul anului 2016 a fost de 2.140, rămânând pe rol, la sfârșitul perioadei de referință, 780 dosare. În cadrul dosarelor soluționate, un număr de 847 reprezintă dosare judecate conform noului Cod de procedură civilă, la care se adaugă un număr de 265 dosare asociate. De asemenea, au fost soluționate 867 dosare asociate din totalul de 924, la finalul anului fiind înregistrat un stoc de 57 de dosare asociate.

Este de remarcat o scădere a stocului de dosare la sfârșitul anului 2016. Astfel, dacă la sfârșitul anului 2015 stocul de dosare era de 934, anul 2016 s-a încheiat cu un stoc de dosare de 780.

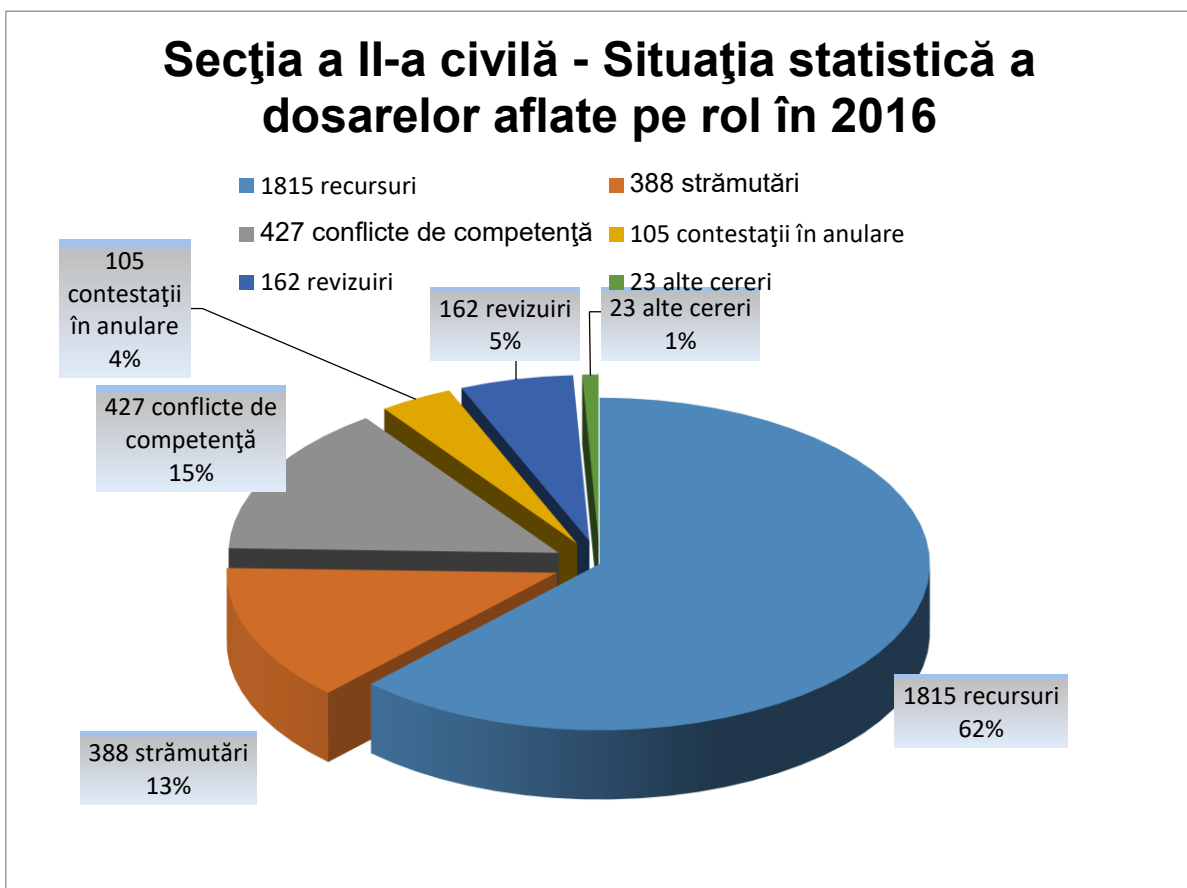
Structura **dosarelor aflate pe rolul** Secției a II-a Civile se prezintă astfel:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

recursuri	-	1815
cereri de strămutare	-	388
conflicte de competență	-	427
contestații în anulare	-	105
revizui	-	162
altele	-	23
dosare asociate	-	924

Comparativ cu celelalte tipuri de cauze, se remarcă ponderea superioară a numărului dosarelor de recurs.

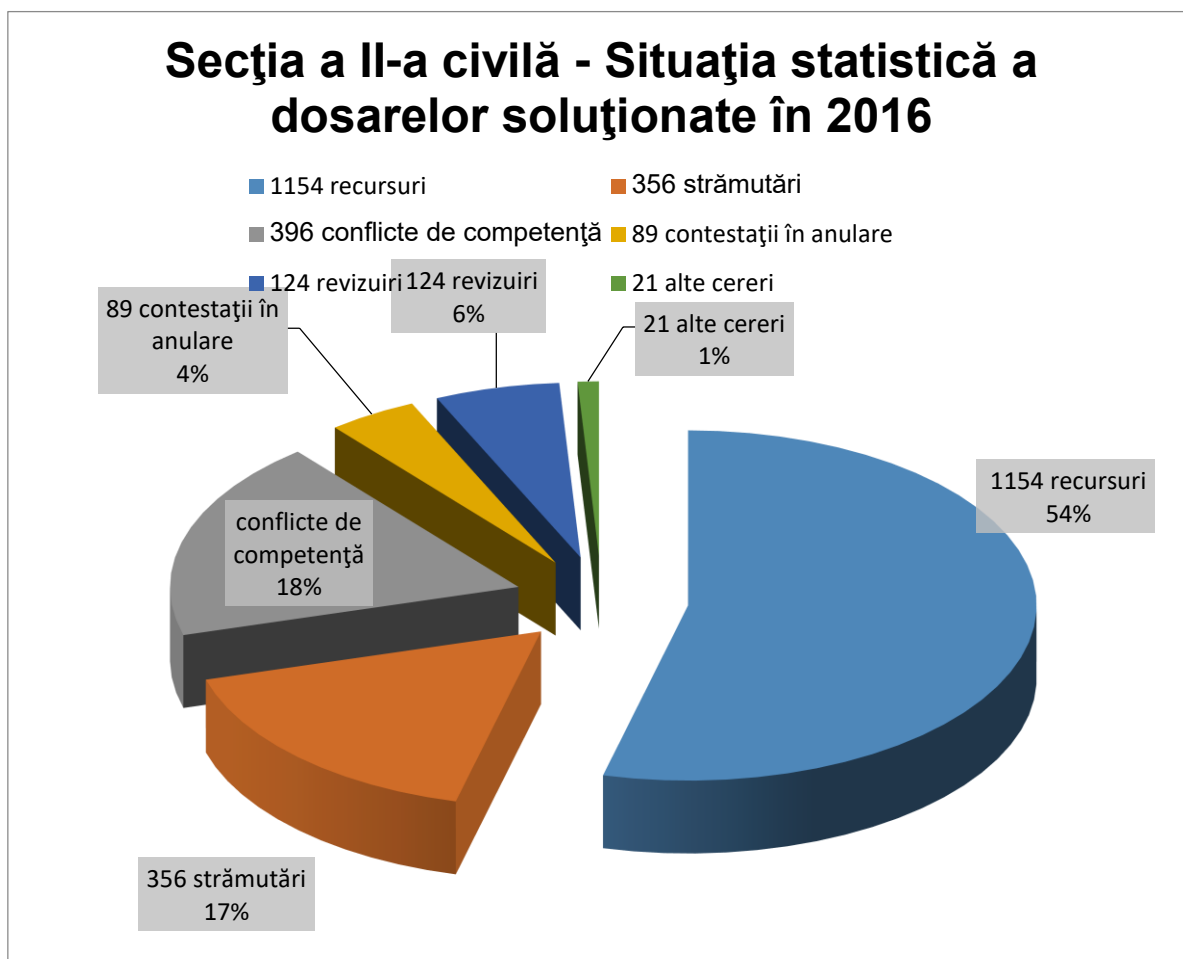
Structura **dosarelor soluționate** în perioada de referință se prezintă astfel:

Recursuri	-1154
cereri de strămutare	- 356

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

conflicte de competență	- 396
contestații în anulare	- 89
revizui	- 124
altele	- 21
dosare asociate	- 867

Se constată că, și în cazul dosarelor soluționate, ponderea majoră este cea a dosarelor de recurs.

Din totalul de 1.154 dosare de recurs soluționate, 158 au primit soluții de admitere, 633 fiind respinse; în 6 cauze s-a renunțat la judecata recursului, în 165 de cauze s-a dispus anularea căii de atac, 45 de cauze au primit soluții de scoatere de pe rol sau de declinare a

competenței, în 147 de cauze fiind dispuse alte măsuri.

Din cele 356 dosare ce au avut ca obiect strămutare, 192 au fost respinse, fiind admise 53, în 111 cauze fiind pronunțate soluții de anulare sau de declinare a competenței.

În ceea ce privește contestațiile în anulare, din totalul de 89 dosare, 64 au primit soluții de respingere, 5 au fost admise, în alte 20 de dosare fiind dispuse alte măsuri.

Din cele 124 dosare având ca obiect revizuire, 85 au fost respinse, un dosar a fost admis, iar în 38 de dosare s-au dispus alte măsuri procedurale.

II.1.2 Încărcătura pe judecător și magistrat-asistent

Încărcătura pe judecător

În anul 2016, în cadrul ședințelor de judecată s-au rulat **3.844 de dosare** și au fost soluționate **3.007 dosare**, din care 867 dosare asociate.

Raportat la datele statistice, judecătorii Secției a II-a Civile au participat la activitatea de judecată, după cum urmează:

- În componența Completelor de 3 judecători :
  - în ceea ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri de dezinvestire, încărcătura pe judecător a fost, în medie, de 501 dosare;
  - în ceea ce privește numărul deciziilor pronunțate, încărcătura pe judecător a fost, în medie, de 294 dosare;
  - în ceea ce privește numărul de ședințe, judecătorii au participat, în medie, la un număr de 15 ședințe de judecată.
- În componența Completelor de 5 judecători:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- 2 judecători, ca membri titulari și 6 judecători, ca membri supleanți;
- În componența Completelor competente să soluționeze recursul în interesul legii:
  - 18 judecători, inclusiv președintele de secție, ca membri titulari;
  - 12 judecători au fost desemnați raportori;
  - au participat, în medie, la 3-4 ședințe;
  - au întocmit, în medie, 1 raport.
- În componența Completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept:
  - 20 de judecători, inclusiv președintele de secție, ca membri titulari;
  - 19 judecători au fost desemnați raportori;
  - au participat, în medie, la 5-6 ședințe;
  - au întocmit, în medie, 1-2 rapoarte.

Încărcătura pe magistrat-asistent

Raportat la datele statistice, pe parcursul anului 2016, magistrații-asistenți:

- au participat la pronunțarea, în medie, a unui număr de 176 hotărâri judecătorești și au redactat, în medie, un număr de 96 decizii și 73 încheieri;
- au redactat, în medie, 33 de rapoarte în dosarele în care judecata se desfășoară în baza dispozițiilor noului Cod de procedură civilă;
- au participat, în medie, la 5-6 ședințe de judecată.

Încărcătura pe grefier de ședință

În perioada 01 ianuarie – 30 iunie 2016 și-au desfășurat activitatea în cadrul secției un număr de 12 grefieri de ședință. Începând cu 01 iulie

2016 numărul grefierilor de ședință a fost suplimentat cu 6 grefieri, aceștia fiind selectați din rândul grefierilor care își desfășurau activitatea în cadrul secției.

Raportat la datele statistice, pe parcursul anului 2016 grefierii de ședință:

- au participat, în medie, la 5 ședințe de judecată;
- au rulat, în medie, un număr de 320 de dosare;
- au redactat, în medie, un număr de 103 proiecte de încheieri de dezinvestire;
- au redactat, în medie, un număr de 140 proiecte de încheieri de ședință care privesc: acordarea unui termen, comunicarea raportului, admiterea în principiu a recursului, suspendarea judecării, sesizarea Curții Constituționale sau a C.J.U.E. etc.

Alte tipuri de activități desfășurate

a. Activitatea de documentare și de întocmire a rapoartelor în dosarele privind dezlegarea unor chestiuni de drept și în cele privind soluționarea recursurilor în interesul legii.

b. Activitatea de unificare a practicii judiciare și de prevenire a practicii neunitare prin cele două mecanisme prevăzute de normele de procedură, caracteristice activității Înaltei Curți de Casație și Justiție, presupune în primul rând un efort de documentare din partea judecătorilor Secției a II-a Civile care compun completele desemnate aleatoriu pentru soluționarea acestor cauze, date fiind pe de o parte complexitatea problemelor deduse judecării și pe de altă parte faptul că de multe ori aceste probleme exced specialității acestor judecători, chemați să se pronunțe în cauze care nu intră în sfera activității lor

curente, cum ar fi de exemplu cauze de dreptul muncii, de asigurări sociale, chiar cauze penale etc.

În al doilea rând, activitatea în cele două tipuri de cauze presupune alocarea unui timp suplimentar pentru consultările între raportori și pentru întocmirea rapoartelor, care reclamă exigență sporită și rigoare, întrucât rapoartele sunt comunicate părților și supuse examenului critic al colegilor judecători.

c. Activitatea de pregătire profesională în cadrul programului de formare profesională continuă organizat de Institutul Național al Magistraturii.

Judecătorii și magistrații-asistenți participă, în măsura în care sunt selectați, la seminarele organizate de Institutul Național al Magistraturii în cadrul programului aprobat de formare profesională anual, pentru care au optat.

d. Activitatea de formare profesională prin participarea la seminare, conferințe și congrese

Judecătorii și magistrații-asistenți sunt extrem de receptivi la aceste manifestări științifice, mai ales în contextul aplicării noilor Coduri, civil, de procedură civilă și al insolvenței, pentru consolidarea cunoștințelor în aplicarea acestor noi reglementări esențiale în desfășurarea activității curente.

e. Participarea judecătorilor ca membri în comisiile pentru ocuparea posturilor de grefieri și de magistrați-asistenți, pentru promovarea în magistratură, pentru promovarea judecătorilor în funcții de execuție, de ocupare a funcțiilor de conducere, de promovare la Înalta Curte de Casație și Justiție.

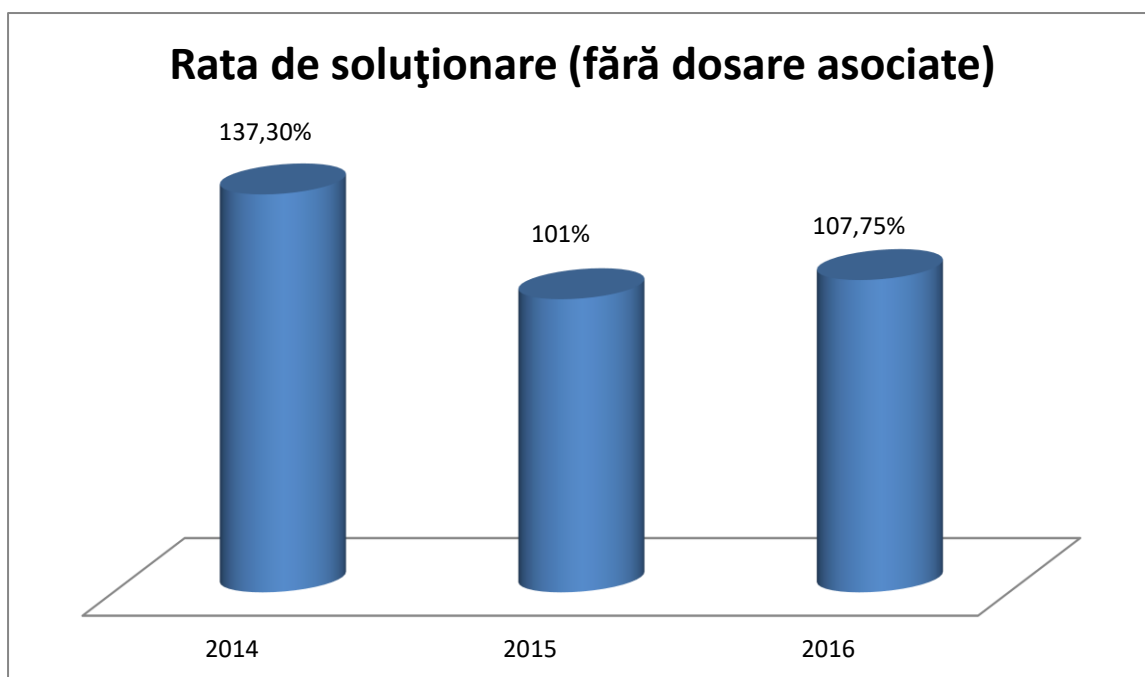

II.1.3 Rata de soluționare a dosarelor

Se remarcă efortul deosebit atât al judecătorilor, cât și al magistraților-asistenți și al personalului auxiliar al secției pentru asigurarea soluționării cu celeritate a cauzelor repartizate, astfel că, în perioada de referință, indicatorul „rată de soluționare” a dosarelor, în valoare de 107,75%, corespunde gradului „foarte eficient”.

Procentul ridicat al acestui indicator a avut un impact semnificativ asupra stocului de dosare. Astfel, la sfârșitul anului 2016 stocul de dosare rămase nesoluționate a fost inferior numeric celui înregistrat la sfârșitul anului 2015.

Evoluția în ultimii 3 ani a indicatorului „rată de soluționare” este evidențiată în graficul următor:

Semnalăm că acest indicator a fost influențat negativ de efectuarea la nivelul instanței supreme a procedurii de pregătire a dosarului anterior elaborării raportului privind admisibilitatea în principiu a recursului. Aplicarea pe parcursul anului 2016 a dispoziției derogatorii din Legea nr. 2/2013, care transferă instanței de control judiciar obligația de efectuare a procedurii de regularizare a cererii de recurs și de comunicare prealabilă a actelor procedurale, a determinat o creștere a intervalului de soluționare a cauzelor cu o durată medie de peste 6 luni. Subliniem că, în lipsa unei dispoziții derogatorii, procedurile menționate anterior sunt parcurse chiar și în cauzele care nu au reglementată calea de atac a recursului (hotărârea de apel fiind definitivă). Or, dacă în cazul unui dosar judecat potrivit Codului de procedură civilă de la 1865 soluția era pronunțată în intervalul 0-2 luni, în funcție de primul termen stabilit prin repartizare aleatorie, în cazul dosarelor judecate potrivit noului Cod de procedură civilă soluția este pronunțată în intervalul de peste 6 luni, întârzierea fiind determinată tocmai de obligația parcurgerii procedurii de pregătire a cererii de recurs și de comunicare prealabilă, la care se adaugă intervalul de timp necesar elaborării raportului privind admisibilitatea în principiu a recursului, raport care, la rândul său, este comunicat părților pentru a-și exprima punctul de vedere. Abia ulterior parcurgerii acestei proceduri este stabilit termenul pentru analiza admisibilității în principiu a recursului și pentru pronunțarea soluției în cauză.

Apreciem că menținerea dispozițiilor derogatorii va influența negativ celeritatea de soluționare a cauzelor și în ceea ce privește activitatea ulterioară.

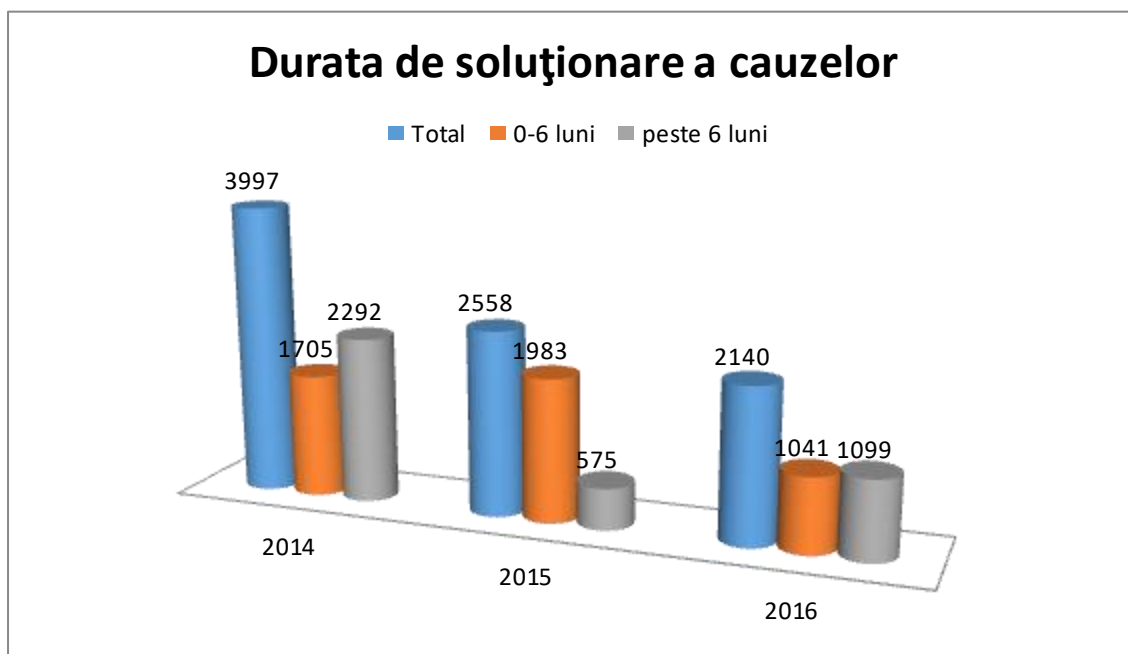
II. 2. Analiza calitativă a activității secției

II.2.1 Elemente statistice privind durata de soluționare a cauzelor

Este prezentată, în tabelul alăturat, situația statistică a duratei de soluționare a cauzelor înregistrate la nivelul Secției a II-a Civile.

Natura cauzelor	Până în 2 luni	2-4 luni	4-6 luni	Peste 6 luni	TOTAL
Recursuri	53	29	79	993	1154
Strămutări	228	99	17	12	356
Conflicte de competență	290	96	10	0	396
Contestații în anulare	32	23	11	23	89
Revizuri	21	19	13	71	124
Alte cauze	12	8	1	0	21
TOTAL	636	274	131	1099	2140
Dosare asociate	727	118	14	28	867
TOTAL	1363	392	145	1107	3007

Se remarcă efortul depus pentru scăderea numărului de dosare soluționate în intervalul 0-6 luni în perioada de referință, un număr de 1.041 dosare fiind soluționate în acest interval din totalul de 2140 dosare.

Numărul ridicat al cauzelor de recurs soluționate în intervalul de peste 6 luni a fost determinat de efectuarea la nivelul instanței supreme a procedurii de pregătire a dosarului, anterior elaborării raportului privind admisibilitatea în principiu a recursului.

II.2.2 Formarea profesională la nivelul secției

În anul 2016, judecătorii, magistrații-asistenți și grefierii au participat la programele de formare continuă organizate sub forma seminariilor de către Institutul Național al Magistraturii, de alte instituții de învățământ profesional, precum și la ședințele organizate în acest scop în cadrul secției.

Accentul de pregătire în perioada de referință a fost pus pe seminariile de pregătire organizate atât cu privire la noul Cod civil, cât și celor rezervate noilor reglementări din Codul de procedură civilă.

Magistrații-asistenți au manifestat interes constant față de seminariile organizate de Institutul Național al Magistraturii, în cadrul

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

programului de formare continuă, participând în mod activ la acestea.

Personalul auxiliar a participat la toate programele de formare profesională organizate de Înalta Curte de Casație și Justiție și Școala Națională de Grefieri, fiind remarcate rezultatele pozitive ale acestei instruirii în calitatea activității desfășurate.

O atenție deosebită a fost acordată pregătirii grefierilor de ședință, aceștia beneficiind de cursuri de aprofundare și perfecționare a cunoștințelor. Atât grefierii de ședință, cât și grefierii arhivari au arătat preocupare în ceea ce privește perfecționare profesională în raport de noile codificări.

SECȚIA PENALĂ

Capitolul I – Prezentarea generală a Secției.

I.1. Competența

Competența materială a Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție este reglementată prin dispozițiile art. 40 din Codul de procedură penală, respectiv, prin dispozițiile art. 22 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit dispozițiilor legale anterior menționate, Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă:

1. în primă instanță:

- infracțiunile de înaltă trădare;
- infracțiunile săvârșite de senatori, deputați și membri din România în Parlamentul European;
- infracțiunile săvârșite de membrii Guvernului;
- infracțiunile săvârșite de judecătorii Curții Constituționale;
- infracțiunile săvârșite de membrii Consiliului Superior al Magistraturii;
- infracțiunile săvârșite de judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și de procurorii de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;

2. apelurile împotriva hotărârilor penale pronunțate în primă instanță de curțile de apel și de Curtea Militară de Apel;

3. contestațiile împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii de drepturi și libertăți și judecătorii de cameră preliminară de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel;

4. **contestațiile** împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecății, în primă instanță, de curțile de apel și Curtea Militară de Apel;
5. **contestațiile** împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii de drepturi și libertăți și judecătorii de cameră preliminară de la Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție;
6. **recursurile în casație** împotriva hotărârilor penale definitive, în condițiile prevăzute de lege;
7. **sesizările** în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept;
8. **conflictele de competență**, în cazurile în care Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța superioară comună instanțelor aflate în conflict;
9. cazurile în care **cursul justiției este întrerupt**;
10. **cererile de strămutare**, în cazurile prevăzute de lege;
11. **alte cauze anume prevăzute de lege.**

I.2. Resursele umane

Din totalul de **35 de posturi de judecător** alocate Secției penale, în perioada 1 ianuarie - 30 aprilie 2016, și-au desfășurat activitatea 29 de judecători (inclusiv președintele de secție), numărul judecătorilor reducându-se la 28 începând cu data de 1 mai 2016, urmare eliberării din funcție prin pensionare a unui judecător, pentru ca, de la data de 1 iulie 2016, numărul judecătorilor să crească la 29 (inclusiv președintele de secție) prin promovarea unui judecător în urma concursului organizat în perioada ianuarie-mai 2016.

În ce privește **compartimentul magistrați asistenți**, din cele 35 de posturi prevăzute în organigramă la începutul anului 2016, respectiv din cele 38 de posturi alocate secției începând cu data de 5 octombrie

2016 ca urmare a transferării a 3 posturi vacante de la Secțiunile Unite, au fost ocupate 34 de posturi (inclusiv magistratul asistent șef delegat în funcție), situație care a persistat până la data de 28 noiembrie 2016, când numărul magistraților asistenți a scăzut la 33 (inclusiv magistratul asistent șef delegat în funcție), situație determinată de numirea unui magistrat asistent în funcția de judecător, în urma promovării de către acesta a concursului de admitere în magistratură. De precizat este faptul că magistratul asistent numit judecător, în perioada 1 ianuarie - 28 noiembrie 2016, s-a aflat în concediu de creștere a copilului, astfel că numărul magistraților asistenți care și-au desfășurat efectiv activitatea în cursul anului 2016 a fost de 33 (inclusiv magistratul asistent șef delegat în funcție).

În ce privește **personalul auxiliar de specialitate**, din cele 42 de posturi prevăzute în organigrama secției, au fost ocupate 36 de posturi din care, 3 posturi de prim grefier (unul a devenit vacant la data de 13 iulie 2016 prin pensionarea titularului și a fost ocupat la data de 7 decembrie 2016, în urma concursului organizat de Înalta Curte de Casație și Justiție în perioada octombrie-noiembrie 2016), 2 posturi de aprod și 2 posturi de agent procedural.

În cursul anului s-a înregistrat o fluctuație a numărului personalului auxiliar de specialitate, îndeosebi la compartimentul grefieri de ședință, al căror număr a scăzut, urmare eliberării din funcție prin demisie a 3 grefieri, secția desfășurându-și activitatea cu un efectiv de 33 de grefieri. Situația s-a remediat la data de 7 decembrie 2016 când au fost repartizați Secției penale un număr de 8 grefieri, absolvenți ai Școlii Naționale de Grefieri.

I.3. Managementul secției

În cursul anului 2016, managementul secției s-a concentrat, în principal, pe următoarele obiective:

- adaptarea eficientă a activității de judecată la situațiile create ca urmare a declarării ca neconstituționale a mai multor texte de lege din Codul penal și, cu precădere, din Codul de procedură penală;
- monitorizarea punerii în practică a soluțiilor discutate cu judecătorii secției și aprobate de Colegiul de conducere prin Hotărârea nr.5/2015, așa încât să se asigure numărul suficient de judecători compatibili, între care să se realizeze repartizarea aleatorie a cauzelor de competența în primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- identificarea și punerea în practică a soluțiilor tehnice prin care să se asigure o repartizare echilibrată, pe complete, a dosarelor de fond cu rechizitoriu, de competența în primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție și a cauzelor având ca obiect apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de curțile de apel și de curtea Militară de Apel;
- asigurarea unui volum echilibrat de muncă în ce privește personalul auxiliar de specialitate prin redistribuirea resurselor umane între diferite compartimente profesionale;
- identificarea și implementarea acelor măsuri organizatorice apte să asigure o dimensionare echilibrată a volumului de activitate în privința

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

magistraților asistenți planificați în ședințele de judecată, inclusiv a celor 3 magistrați asistenți care au participat la ședințele de judecată în care au fost soluționate cererile procurorilor de încuviințare a măsurilor de supraveghere tehnică;

- redactarea hotărârilor judecătorești restante și îmbunătățirea calității actelor procedurale întocmite.

În concret, având în vedere caracterul obligatoriu al deciziilor pronunțate de instanța de contencios constituțional, prin care au fost declarate neconstituționale dispoziții legale atât din Codul penal, dar cu precădere din Codul de procedură penală, s-au organizat, cu maximă celeritate, ședințe de secție în care s-au discutat deciziile respective, s-au stabilit soluții de principiu și proceduri unitare de lucru, s-a răspuns Ministerului Justiției, după caz, Consiliului Superior al Magistraturii la solicitarea de formulare de propuneri/modificări a textelor de lege declarate neconstituționale (în acest sens, președintele secției a convocat judecătorii și magistrații asistenți în 16 ședințe care au avut loc la datele de: *21 ianuarie 2016, 26 ianuarie 2016, 2 februarie 2016, 16 martie 2016, 30 martie 2016, 8 aprilie 2016, 15 aprilie 2016, 27 aprilie 2016, 4 mai 2016, 2 iunie 2016, 7 iunie 2016, 23 iunie 2016, 21 septembrie 2016, 13 octombrie 2016, 19 octombrie 2016 și 22 noiembrie 2016*).

De asemenea, constatând că există dezechilibre generate de repartizarea aleatorie a dosarelor de competența în primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție, conducerea secției a gândit o procedură de identificare a soluțiilor tehnice de natură a remedia această situație.

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

În acest sens au fost cooptați specialiștii IT din cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică a Înaltei Curți de Casație și Justiție și în urma discuțiilor purtate și cu grefierii secției însărcinați cu repartizarea aleatorie a cauzelor s-au identificat soluții tehnice adecvate care au fost susținute și aprobate în cadrul întâlnirilor organizate de Ministerul Justiției pe tema îmbunătățirilor ce trebuie aduse sistemului Ecris (cu titlu de exemplu, urmare adresei Secției penale nr.41 din 20.01.2016, începând cu data de 25.05.2016, obiectul penal plângere împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată formulate potrivit art.340 Cod procedură penală a fost modificat de către compartimentul de resort din Ministerul Justiției astfel că în prezent, respectivele cauze se repartizează cu prim termen de judecată).

Tot pentru a se asigura o dimensionare echilibrată a volumului de activitate a judecătorilor de cameră preliminară, conducerea secției a realizat o monitorizare permanentă a gradului de complexitate aferentă dosarelor de fond cu rechizitoriu, susținând, argumentat, în ședințele Colegiului de Conducere cererile de blocare temporară de la repartizare aleatorie formulate de judecătorii de cameră preliminară cărora le-au fost repartizate în intervale scurte de timp mai multe dosare de competența în primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Și în cursul anului 2016, în organizarea activităților administrativ-jurisdicționale de pregătire a dosarelor, o atenție sporită a fost acordată cunoașterii și înțelegerii procedurilor judiciare prevăzute de dispozițiile Codului de procedură penală, în special a celor care au fost modificate implicit prin statuările Curții Constituționale asupra neconstituționalității textelor de lege care le reglementau (cu titlu de exemplu, dosarele aflate în procedura de cameră preliminară, dosarele având ca obiect recursuri în casație).

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Activitatea de adaptare și schimbare a metodelor de lucru în dosarele care anterior intervenirii Curții Constituționale erau soluționate fără citarea părților, a determinat creșterea volumului de muncă și a constituit, în condițiile deficitului de personal, îndeosebi, la nivelul judecătorilor și al grefierilor de ședință, dar și al lipsei spațiilor necesare desfășurării activității de judecată, un factor de stres suplimentar pentru întregul personal.

Acesta a fost unul dintre motivele pentru care obiectivul central urmărit de conducerea secției a fost crearea unui mediu de lucru propice pentru desfășurarea activităților și pentru înțelegerea și acceptarea schimbărilor de către personalul secției.

În acest scop, atribuțiile personalului auxiliar au fost stabilite astfel încât să se realizeze corelația activităților desfășurate de acesta cu a celorlalte compartimente profesionale.

Au fost în continuare încurajate și promovate inițiativele și sugestiile prezentate de fiecare departament profesional, cele mai multe dintre acestea dovedindu-se viabile și fiind de îndată implementate și folosite pentru eficientizarea activității secției.

Totodată, în raport cu numărul mare și complexitatea sesizărilor prin care curțile de apel sau, după caz, tribunalele, au solicitat pronunțarea hotărârilor prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, conducerea secției a acordat o atenție permanentă stabilirii termenelor de judecată a sesizărilor în așa fel încât să se asigure judecătorului raportor timpul necesar pentru întocmirea raportului, dar și o eficientă administrare a justiției în dosarele în care instanțele au dispus suspendarea judecării cauzelor până la pronunțarea hotărârilor prealabile.

Deopotrivă, s-a urmărit permanent să se asigure desemnarea

echilibrată atât a judecătorilor membri ai Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală și a judecătorilor raportori, dar și a magistraților asistenți.

Un alt obiectiv propus și realizat a fost îmbunătățirea transparenței activității de judecată desfășurate la nivelul secției, astfel că, și pe parcursul anului 2016 s-a urmărit introducerea în aplicația informatică Ecris a unor date detaliate privind dosarele înregistrate și soluțiile pronunțate, de îndată ce au fost disponibile, precum și exportarea lor în aceeași zi pe site-ul web al instanței, astfel încât justițiabilii și publicul să obțină informații corecte și complete, în mod rapid.

O altă preocupare permanentă a președintelui de secție a constituit-o identificarea și implementarea acelor măsuri care să conducă la îmbunătățirea ritmului de redactare a hotărârilor judecătorești pronunțate la nivelul secției.

În acest sens, a fost menținută măsura întocmirii practicelelor de către grefierii de ședință, măsură ce a condus la o reducere semnificativă a numărului hotărârilor judecătorești restante și, în marea majoritate a cazurilor, la o îmbunătățire a calității redactărilor.

Totodată, conducerea secției a realizat o monitorizare permanentă a situației hotărârilor judecătorești repartizate la redactare magistraților asistenți, cu fixarea de termene a căror respectare a fost verificată periodic, iar în cazul în care situația a impus-o, președintele secției a purtat discuții cu magistrații asistenți și, de comun acord, s-au găsit soluțiile optime care, puse în practică, au condus, în mare parte, la realizarea dezideratului propus.

Deopotrivă, o preocupare constantă a președintelui de secție și a magistratului asistent șef a constituit-o asigurarea stabilității compunerii

celor 9 complete de judecată care au funcționat la nivelul secției în anul 2016 și a formulelor de lucru judecător – magistrat asistent – grefier, reglementarea procedurii de înlocuire a magistraților asistenți și a grefierilor în situații de imposibilitate obiectivă de participare în ședințele de judecată în care au fost programați, dar și modalitatea de planificare în ședințele secției a celor trei magistrați asistenți care, suplimentar, au participat la soluționarea cauzelor având ca obiect cererile procurorilor de încuviințare a măsurilor de supraveghere tehnică.

Gestionarea optimă a resurselor umane s-a realizat prin:

➤ ***Pregătirea compartimentului grefieri de ședință;***

Mentținerea măsurii luate de conducerea secției de întocmire de către grefierii de ședință a practicelelor în dosarele soluționate a impus în continuare îndrumarea efectivă a acestora de către judecători și magistrați asistenți, astfel încât actele procedurale întocmite să fie de bună calitate.

Datorită deficienței de personal la compartimentul grefieri de ședință, s-a menținut măsura realizării activității subsecvente ședinței de judecată, aceea de comunicare a minutelor, de către grefierii din cadrul Compartimentului executări penale și de către grefierii care nu au participat în ședințele de judecată. Totodată, începând cu data de 9 mai 2016, s-a luat măsura ca magistrații asistenți să întocmească practicele în dosarele de fond de competența în primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar în ședința Secției penale din data de 13 octombrie 2016, s-a stabilit ca, până la ocuparea posturilor vacante de grefieri de ședință, practicele în cauzele având ca obiect apeluri/contestații formulate împotriva hotărârilor pronunțate în baza Legii nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie

penală și respectiv, apeluri declarate împotriva sentințelor pronunțate în primă instanță de curțile de apel să fie întocmite tot de către magistrații asistenți. O atare măsură, cu caracter temporar, a încetat la data de 7 decembrie 2016, odată cu ocuparea posturilor vacante de grefier de ședință.

O atenție deosebită a fost acordată întâlnirilor profesionale trimestriale în cadrul cărora au fost discutate modificările aduse Codului penal și Codului de procedură penală, inclusiv, deciziile Curții Constituționale prin care au fost declarate neconstituționale texte de lege cu impact asupra desfășurării ședințelor de judecată.

➤ ***Pregătirea celorlalte compartimente de grefieri;***

În vederea asigurării unui volum echilibrat de muncă al personalului auxiliar de specialitate, în cursul anului 2016, conducerea secției a procedat la redistribuirea resurselor umane între compartimentele profesionale Registratură, Executări penale și Arhivă.

Pentru a se asigura înțelegerea de către fiecare persoană a rolului pe care îl are în activitatea secției, s-au organizat periodic ședințe în cadrul cărora s-au explicat și detaliat atribuțiile stabilite de conducerea secției.

Totodată, s-a încurajat organizarea de către prim grefierii secției a ședințelor organizatorice în care au fost discutate disfuncționalitățile ivite în activitatea fiecărui compartiment profesional și propuse măsuri de preîntâmpinare, după caz, de remediere a acestora, măsuri ce au fost discutate cu președintele secției și ulterior implementate.

Dezvoltarea compartimentului magistrați-asistenți;

În cursul anului 2016 s-a menținut măsura dispusă în anul precedent, referitoare la întocmirea practicelelor de către grefierii de ședință și s-a urmărit asumarea rolului magistraților asistenți, în special pe palierul privind motivarea hotărârilor judecătorești și întocmirea rapoartelor în dosarele având ca obiect cereri de recurs în casație.

Alte măsuri menite să conducă la desfășurarea în bune condiții a activității secției au vizat:

- monitorizarea redactării hotărârilor judecătorești așa încât, intervalul de timp cuprins între data pronunțării hotărârilor și data redactării acestora să fie cât mai scurt;

- menținerea măsurilor ca, pe întreaga durată a ședințelor de judecată, să se asigure asistența tehnică de specialitate din partea specialiștilor IT din cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru preîntâmpinarea sau, după caz, remedierea eventualelor disfuncționalități tehnice care ar putea interveni în procesul de înregistrare a ședințelor de judecată;

- exportarea în Ecris a hotărârilor redactate;

- formularea de solicitări și propuneri către compartimentul de specialitate în vederea îmbunătățirii funcționalității sistemului Ecris (cu titlu de exemplu, menționăm soluția tehnică propusă pentru implementarea unui raport în aplicația ECRIS care să permită identificarea într-un termen scurt a judecătorilor incompatibili să participe la soluționarea în fond și în apel a cauzelor în care au fost judecători de drepturi și libertăți; propunerile pentru introducerea unui nou modul al camerei preliminară, care să facă posibilă emiterea unui document de

comunicare către persoanele vătămate, părțile civile și responsabile civilmente a obiectului procedurii în camera preliminară, a dreptului de a-și angaja un apărător și a termenului în care, de la data comunicării rechizitoriului, pot formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală). Toate propunerile au fost înaintate spre analiză direcției de specialitate din cadrul Ministerului Justiției, unele fiind aprobate, altele fiind în curs de analiză.

Concluzionând, și în cursul anului 2016, managementul Secției a urmărit să asigure un echilibru între resursele umane și cele logistice, să valorifice la maximum posibilitățile și oportunitățile oferite de personalul existent și să asigure în mod adecvat aplicarea modificărilor legislative apărute, astfel încât rezultatele Secției să se mențină cel puțin în aceiași parametri ca în perioada de comparație.

Capitolul II – Analiza activității secției

II.1. Indicatori statistici relevanți

II.1.1. Volumul de activitate

La începutul anului 2016, pe rolul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție se aflau **640** de cauze, față de **519** cauze la începutul anului 2015.

În cursul anului 2016 au fost înregistrate **3956** dosare, față de **4038** dosare nou intrate în anul 2015, totalul dosarelor aflate pe rol în anul 2016 fiind de **4596**, comparativ cele **4557** cauze aflate pe rol în 2015.

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

	La începutul anului 2016	Dosare nou intrate	Dosare pe rol	Dosare soluționate	Rămase pe rol (nesoluționate)
Recursuri în casație	54	583	637	555	82
Contestații	185	1592	1777	1530	247
Apeluri	10	430	440	416	24
Contestații ICCJ	8	211	219	203	16
Contestații în anulare	9	87	96	87	9
Revizuri	28	61	89	57	32
Cereri de strămutare	26	269	295	274	21
Conflicte de competență	7	154	161	150	11
Fonduri (Plângeri, Revizuri, Contestații)	276	477	753	651	102
Fonduri (Rechizitorii)	37	27	64	22	42
Fond cameră preliminară (dosare asociate)	-	65	65	61	4
Total	640	3956		4006	590

Din datele anterior menționate rezultă că în anul 2016, comparativ cu anul 2015, s-a înregistrat o creștere a numărului de dosare nou intrate având ca obiect:

- recursuri în casație, de la **414 cauze** în anul 2015, la **583 cauze** în anul 2016, creștere semnificativă în contextul în care decizia Curții Constituționale nr.540 din 12 iulie 2016 prin care s-a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art.434 alin.1

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

teza I din Codul de procedură penală, care exclude atacarea cu recurs în casație a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanță de apel, este neconstituțională, a fost publicată în Monitorul Oficial al României la data de 24 octombrie 2016;

- apeluri, de la 365 cauze în anul 2015, la 430 cauze în anul 2016;
- revizuirii, de la 42 cauze în anul 2015, la 61 cauze în anul 2016;
- conflicte de competență, de la 124 cauze în anul 2015, la 154 cauze în anul 2016;
- cereri de strămutare, de la 248 cauze în anul 2015, la 269 cauze în anul 2016.

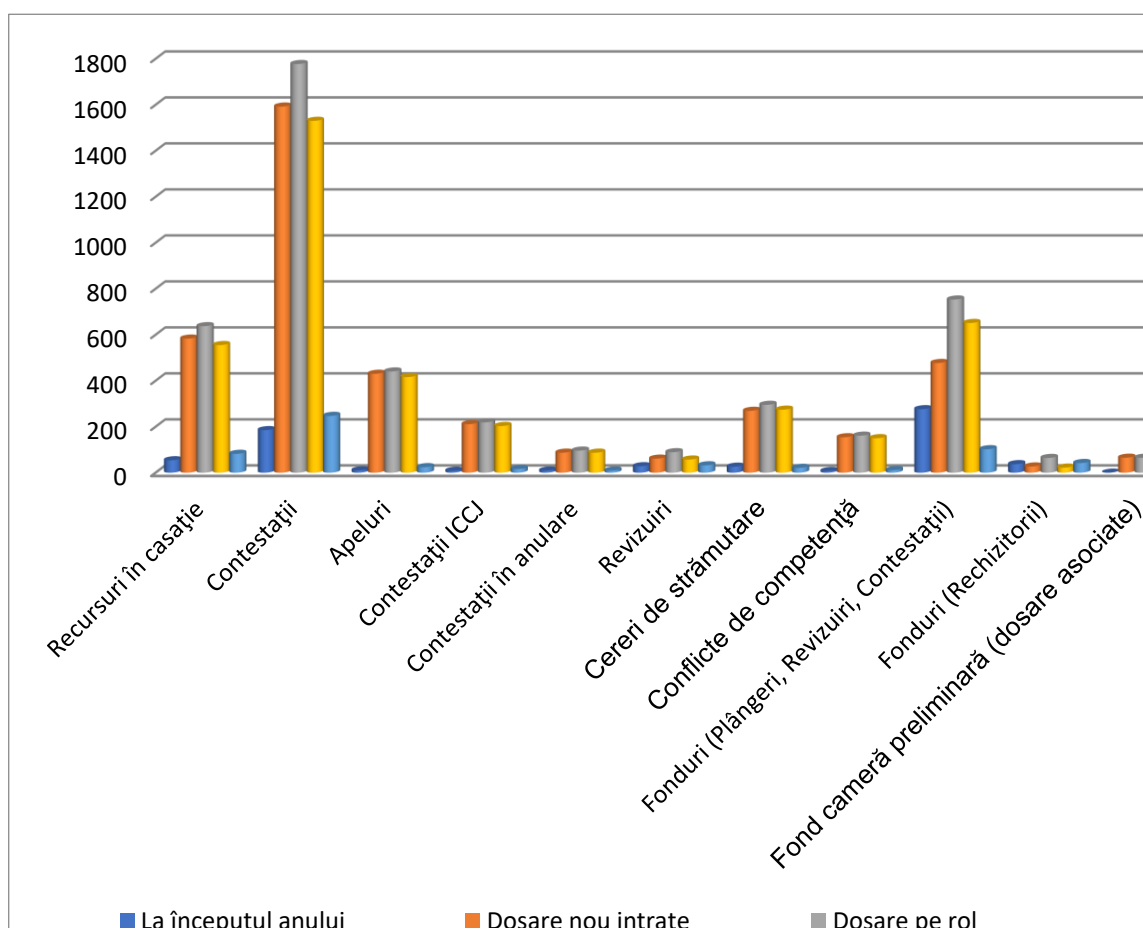
DOSARE SOLUȚIONATE

În ce privește numărul dosarelor soluționate în anul 2016 a fost de **4006**, față de **3917** în anul 2015; la sfârșitul perioadei de referință, au rămas în lucru **590** dosare, cu **92%** mai puține decât numărul dosarelor din aceeași categorie înregistrat la sfârșitul anului 2015, care a fost de **640**.

Dosarele soluționate în anul 2016 au avut ca obiect recursuri în casație, apeluri, contestații, revizuirii, strămutări, conflicte de competență, plângeri împotriva soluțiilor de netrimitere în judecată, infracțiuni săvârșite de persoane a căror calitate a atras competența în primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

	2015	2016
Recursuri în casație	408	555
Contestații	1610	1530
Apeluri	361	416
Contestații ICCJ	266	203
Contestații în anulare	256	87
Revizuiți	37	57
Cereri de strămutare	241	274
Conflicte de competență	122	150
Fonduri (Plângeri, Revizuiți, Contestații)	590	651
Fonduri (rechizitoriu+restituire la parchet după soluționarea definitivă a camerei preliminare)	26	22
Fond camera preliminară (dosare asociate+înch. fn)	-	61
TOTAL :	3917	4006
<i>Fonduri (cameră preliminară)* (înainte de 28.12.2015)</i>	27	2

Comparativ cu anul 2015 s-a înregistrat o creștere a numărului de dosare soluționate având ca obiect:

- recursuri în casație, de la 408 cauze în anul 2015, la 555 cauze în anul 2016;

- apeluri declarate împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de curțile de apel, de la 361 cauze în anul 2015, la 416 cauze în anul 2016;

  - revizuri, de la 37 cauze în anul 2015, la 57 cauze în anul 2016;

  - cereri de strămutare, de la 241 cauze în anul 2015, la 274 cauze în anul 2016;

- conflicte de competență, de la 122 cauze în anul 2015, la 150 cauze în anul 2016:

  - fonduri (plângeri, revizuri, contestații), de la 590 cauze în anul 2015, la 651 cauze în anul 2016.

II.1.2. Încărcătura activității pe judecător

Judecătorii Secției penale și-au desfășurat activitatea în cursul anului 2016 în: complete de unic judecător de drepturi și libertăți, complete de unic judecător de cameră preliminară, complete de 2 judecători, complete de 3 judecători, complete de 5 judecători, completele competente să judece recursul în interesul legii (completul de 25 de judecători) și în completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În concret, în anul **2016** judecătorii Secției penale au participat la **1020 ședințe de apeluri/contestații** și la **949 ședințe de fonduri**, ceea ce înseamnă o *medie de 68 de ședințe pe an pentru fiecare judecător*. În cadrul acestor ședințe, s-au rulat 4596 de dosare și s-au soluționat 4006

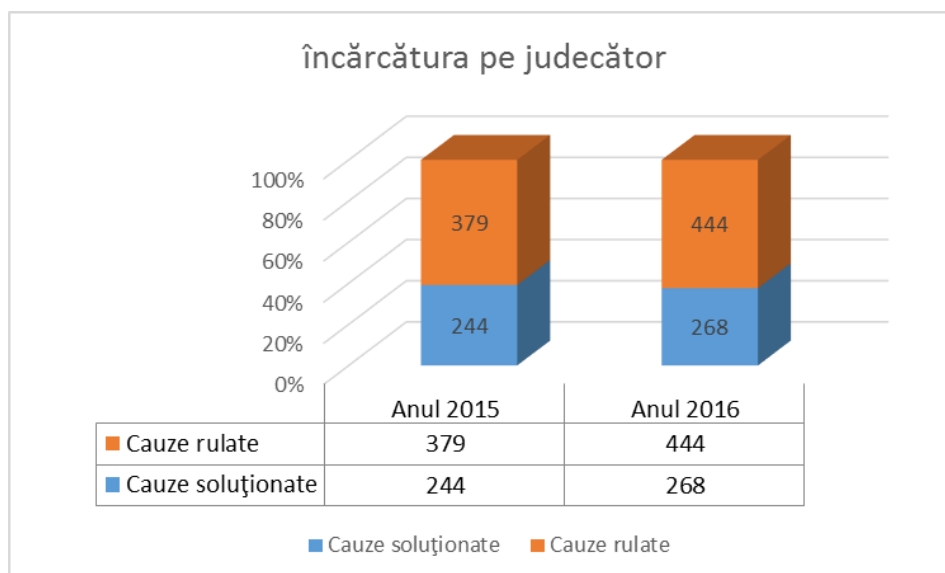

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

dosare, *încărcătura medie pe judecător* fiind de **444 cauze rulate** și de **268 cauze soluționate**.

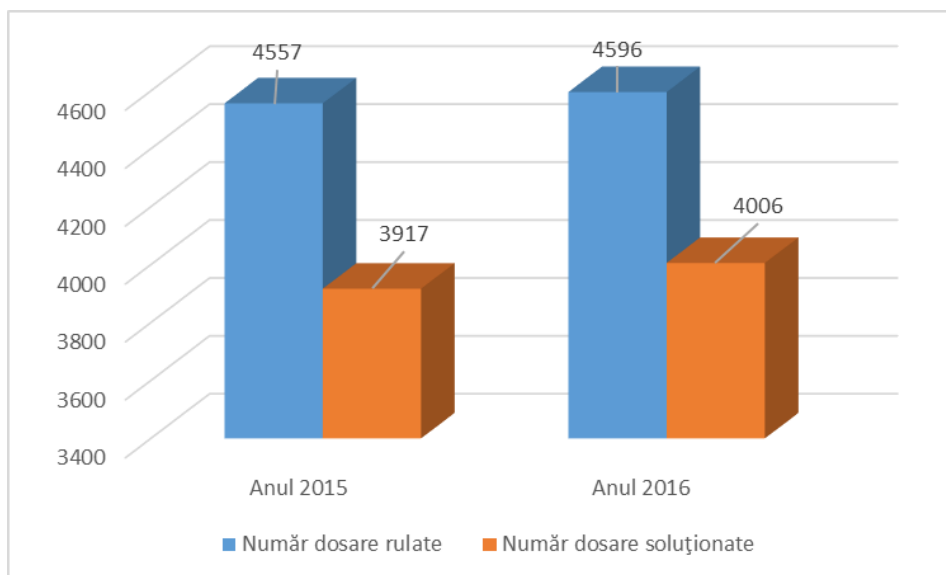
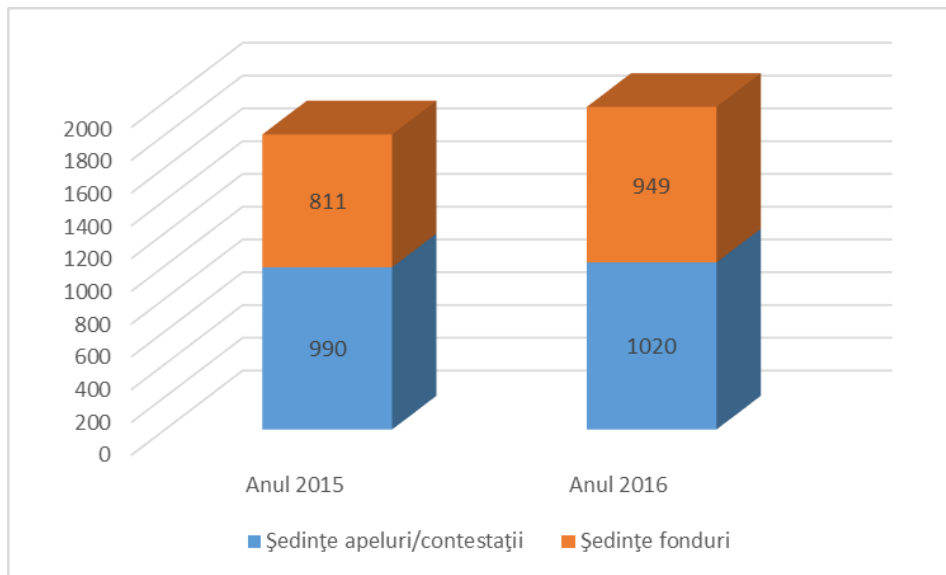
Comparativ, în anul 2015, judecătorii Secției penale au participat la 990 de ședințe de apeluri/contestații și la 811 ședințe de fonduri, media pentru fiecare judecător fiind de **60 de ședințe pe an**. În cadrul acestor ședințe s-au rulat 4557 dosare și s-au soluționat 3917 dosare, *încărcătura pe judecător* fiind de 379 cauze rulate și de 244 cauze soluționate.

Numărul mediu al ședințelor de judecată la care au participat judecătorii secției, numărul cauzelor rulate și soluționate, precum și complexitatea acestora au crescut semnificativ în anul 2016, iar stocul dosarelor rămase în lucru s-a redus față de cel din anul 2015, rezultat posibil numai datorită efortului depus de judecători, magistrați asistenți și personalul auxiliar de specialitate, care a fost unul suplimentar în condițiile în care secția a funcționat cu deficit de personal, îndeosebi în ce privește judecătorii și grefierii de ședință.

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Alt palier de analiză a încărcăturii activității desfășurate de judecătorii Secției penale în anul 2016 se raportează la indicatorii relevanți sub aspectul complexității activității specifice desfășurate, analizată din perspectiva:

- numărului de dosare rulate în ședințele de judecată care, deși în anul 2016, în medie, a fost de 37 cauze/ lună, au existat situații în care încărcătura pe ședințe a fost una deosebită (cu titlu de exemplu, ședințele din datele de: 22 ianuarie 2016, cu un număr de 94 dosare; 18 martie 2016, cu un număr de 284 dosare; 8 aprilie 2016, cu un număr de

259 dosare; 16 mai 2016, cu un număr de 244 dosare).

- gradului de complexitate al ședințelor de judecată, calculat de sistemul ECRIS, prin raportare la volumul optim de activitate stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii (5060 puncte/an și 23 puncte/zi) – care a fost depășit în ședința din data de 22.01.2016 în care complexitatea cumulată a fost de 3199 puncte - un singur complet de judecător unic de cameră preliminară a rulat în această ședință un număr de 54 dosare cu o complexitate de 2257 puncte.

În raport de statuările Plenului Consiliului Superior al Magistraturii cuprinse în Hotărârea nr.161/13 februarie 2013 privind determinarea unui volum optim de activitate, se constată că gradul de complexitate al ședințelor Secției în anul 2016 se circumscrie unui quantum total de 290891 puncte complexitate cumulată, respectiv 98979 puncte complexitate dosare nou intrate, în creștere comparativ cu anul 2015 (date obținute din aplicația StasisEcris – raport Situații statistice dosare intrate; Situații statistice ședințe de judecată).

Astfel, situația pe fiecare lună se prezintă astfel:

- *ianuarie – 27505 puncte complexitate cumulată, respectiv 7068 puncte complexitate dosare nou intrate;*
- *februarie – 25470 puncte complexitate cumulată, respectiv 8939 puncte complexitate dosare nou intrate;*
- *martie – 30901 puncte complexitate cumulată, respectiv 9256 puncte complexitate dosare nou intrate;*
- *aprilie – 27703 puncte complexitate cumulată, respectiv 13221 puncte complexitate dosare nou intrate;*
- *mai – 24092 puncte complexitate cumulată, respectiv 7467 puncte complexitate dosare nou intrate;*

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- *iunie – 32839 puncte complexitate cumulată, respectiv 9372 puncte complexitate dosare nou intrate;*
- *iulie – 12762 puncte complexitate cumulată, respectiv 7021 puncte complexitate dosare nou intrate;*
- *august – 6019 puncte complexitate cumulată, respectiv 7067 puncte complexitate dosare nou intrate;*
- *septembrie – 31480 puncte complexitate cumulată, respectiv 6138 puncte complexitate dosare nou intrate;*
- *octombrie – 28037 puncte complexitate cumulată, respectiv 7602 puncte complexitate dosare nou intrate;*
- *noiembrie – 25766 puncte complexitate cumulată, respectiv 8330 puncte complexitate dosare nou intrate și*
- *decembrie – 17507 puncte complexitate cumulată, respectiv 7734 puncte complexitate dosare nou intrate.* Practic, în raport de complexitatea dosarelor nou intrate în cursul anului 2016, se constată depășirea de aproape 20 de ori a limitei maxime de complexitate la dosarele nou intrate, aferentă unui an calendaristic, așa cum a fost stabilită prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii susmenționată.

- complexității deosebite a dosarelor de fond de competența în primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția penală. În respectivele cauze a fost administrat un probatoriu deosebit de complex (audieri de martori, efectuarea de expertize, solicitarea de relații de la diferite instituții, etc.), a fost readministrat în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate probatoriul administrat în faza de urmărire penală. De asemenea, numărul mare al inculpaților și al infracțiunilor pentru care au fost trimiși în judecată a făcut ca audierea acestora, dar și a celorlalte părți să se deruleze pe parcursul mai multor

termene de judecată. Nu lipsită de relevanță este complexitatea procedurii de cameră preliminară, etapă premergătoare judecării pe fond a cauzelor care, în urma celor statuate de Curtea Constituțională, se desfășoară cu citarea tuturor părților, inclusiv a persoanei vătămate care au dreptul de a formula cereri și excepții și de a uza de calea de atac a contestației împotriva încheierilor pronunțate de judecătorul de cameră preliminară privind modul de soluționare a cererilor și excepțiilor;

- creșterii numărului dosarelor având ca obiect apeluri declarate împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de curțile de apel și a complexității acestora, analizată din perspectiva reglementării actuale potrivit căreia apelul este singura cale de atac ordinară. În virtutea efectului devolutiv al apelului, este obligatorie audierea inculpaților (regula fiind manifestarea de voință a acestora de a da declarații în fața instanței de apel, iar excepția, opțiunea de a uza de dreptul la tăcere), readministrarea probelor administrate în faza de urmărire penală și în fața instanței de fond, administrarea de probe noi. Nu în ultimul rând, prezintă relevanță faptul că, atât hotărârile pronunțate în dosarele de competența în primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cât și hotărârile pronunțate în apel sunt motivate, de regulă, de către judecător.

De asemenea, în cursul anului **2016**, 16 din judecătorii Secției penale au fost desemnați, prin tragere la sorți în **completele de 5 Judecători** (câte 4 membri titulari și câte 4 membri supleanți pentru fiecare complet) și au participat la **76 ședințe de judecată** în care au fost rulate 300 de dosare, din care au fost soluționate 207 dosare.

Deopotrivă, judecătorii Secției penale au făcut parte din compunerea **Completelor competente să judece recursuri în interesul legii**, atât ca membrii titulari, cât și ca membrii supleanți,

participând într-un număr de **9 ședințe** în care au întocmit un număr de 7 rapoarte.

În perioada de referință judecătorii secției penale au participat și în **completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală**, în **14 ședințe de judecată**, în care s-au întocmit **24 de rapoarte** (în anul 2016, numărul sesizărilor prin care curțile de apel sau, după caz, tribunalele au solicitat Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu unor chestiuni de drept a fost de 24 din care 6 sesizări au primit termen în anul 2017, o sesizare a fost conexată la un alt dosar; 5 sesizări au fost înregistrate la sfârșitul anului 2015 și au fost soluționate în anul 2016, iar 2 sesizări, înregistrate în anul 2016 au fost soluționate în complet compus din judecători de la secțiile penală și civilă).

Problemele de drept care au primit dezlegare prin hotărârile pronunțate în procedura reglementată de dispozițiile art.475 și urm. din Codul de procedură penală au fost extrem de variate și complexe, antamând atât aspecte de drept substanțial, cât și de drept procesual, astfel cum rezultă atât din conținutul sesizărilor, cât și din argumentele pe care se întemeiază soluțiile pronunțate și care sunt expuse pe larg în considerentele deciziilor publicate.

În plus, în cursul anului 2016, judecătorii secției penale au pronunțat **18 încheieri** în cauze având ca obiect cereri de încuviințare a efectuării de percheziții domiciliare/informatică, iar 4 judecători au pronunțat **155 de încheieri** în cauze având ca obiect cererilor prin care s-a solicitat încuviințarea măsurilor de supraveghere tehnică.

Datele statistice anterior menționate nu reflectă decât la nivel minimal încărcătura deosebită a activității desfășurate de judecători în perioada de referință, aceste date trebuie să fie interpretate, în primul

rând, în contextul general al deficitului de personal al Secției penale, dar având, deopotrivă, ca palier subsecvent de analiză indicatorii vizând complexitatea activității specifice desfășurate, respectiv: numărul dosarelor rulate în cadrul ședințelor de judecată și gradul de complexitate al acestor ședințe de judecată, calculat de sistemul ECRIS, prin raportare la volumul optim de activitate stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii.

Relevant sub aspectul cuantificării activității desfășurate de judecătorii secției este faptul că, pe lângă activitatea de judecată, aceștia au desfășurat și alte activități, respectiv: ca membri aleși în Colegiul de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție; ca membri desemnați în comisiile de concursuri și examene organizate de Consiliul Superior al Magistraturii prin intermediul Institutului Național al Magistraturii, Scolii Naționale de Grefieri și Înaltei Curți de Casație și Justiție; ca membri în comisia constituită la nivelul Ministerului Justiției privind modificările aduse Sistemului; ca membri în Rețeaua Judecătorilor Europeni.

II.1.3. Încărcătura activității pe magistrat asistent

În anul 2016, magistrații asistenți au participat la **398** ședințe de apeluri/contestații și la **422** ședințe de fond, ceea ce înseamnă o medie de **25** de ședințe/magistrat, din care **12** ședințe de apeluri/contestații și **13** ședințe de fond.

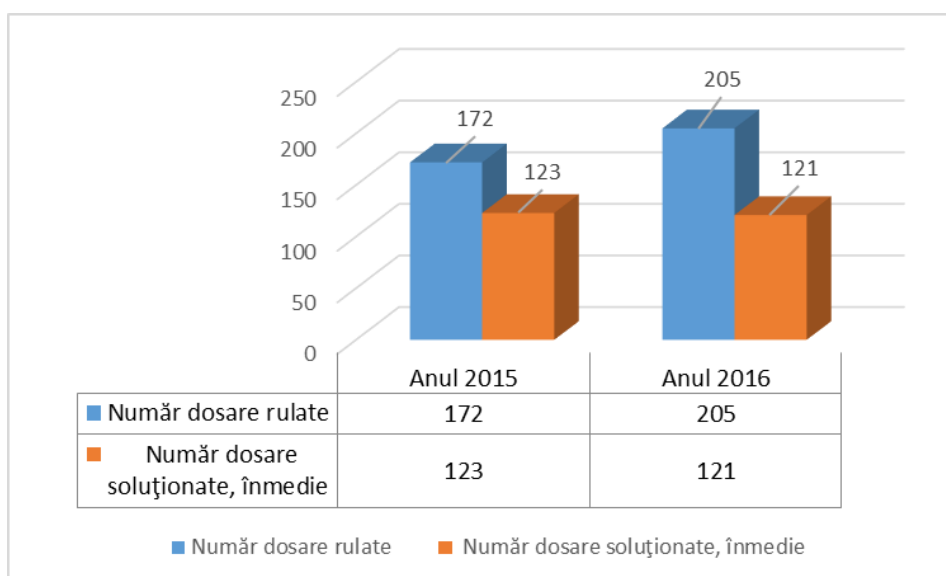
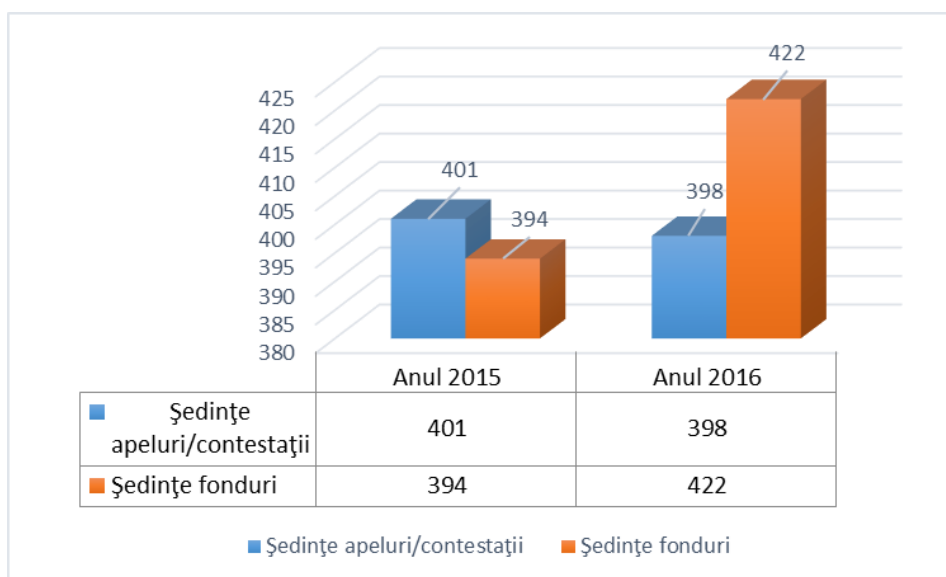
În aceste ședințe, au fost rulate, în medie, **205 dosare**, din care au fost soluționate, în medie, **121 de dosare**; fiecărui magistrat fiindu-i repartizate spre redactare, în medie, **115 hotărâri cu număr**, la care se adaugă, în medie, **8 încheieri fără număr**.

În anul 2015, magistrații asistenți au participat la **401** ședințe de

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

apeluri/contestații și la **394** de ședințe de fonduri, în care s-au rulat, în medie, **172 dosare**, din care au fost soluționate, în medie, **123 dosare**, fiindu-le repartizate spre redactare, în medie, **114 hotărâri cu număr**, la care se adaugă, în medie, **9 încheieri fără număr**.

În anul **2016**, magistraților asistenți le-a revenit spre redactare **3780 de hotărâri cu număr** din totalul de **4006** hotărâri pronunțate în

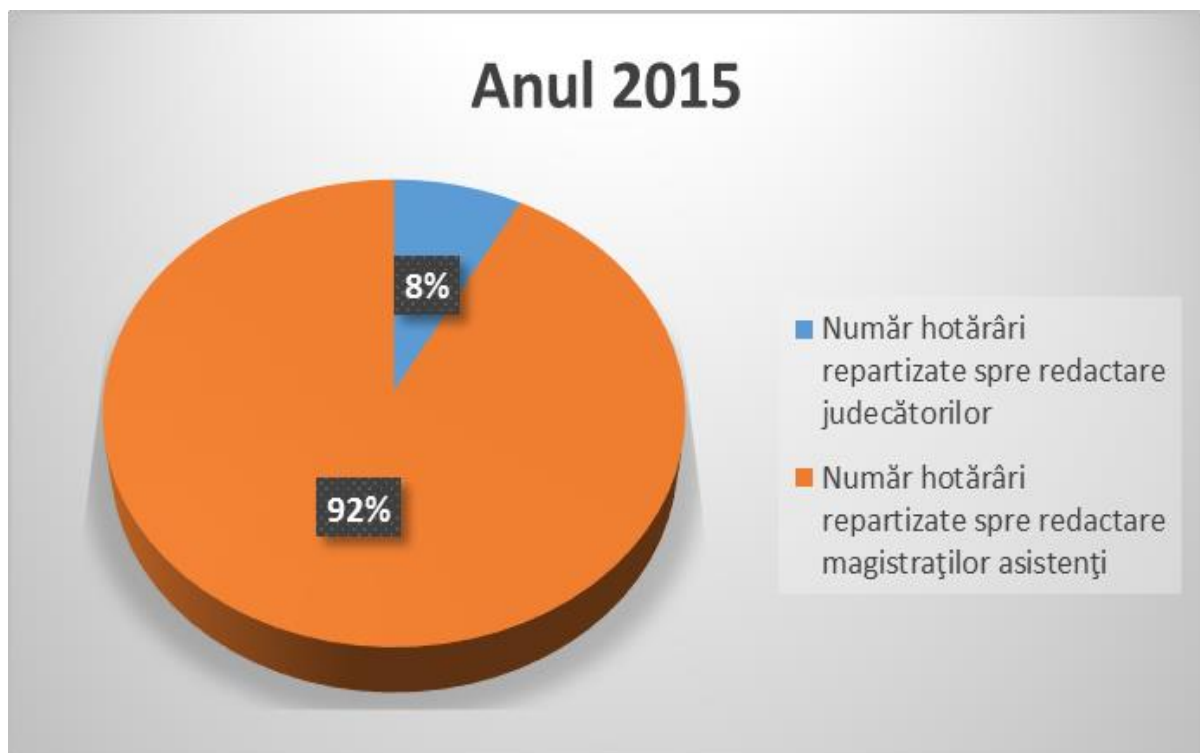

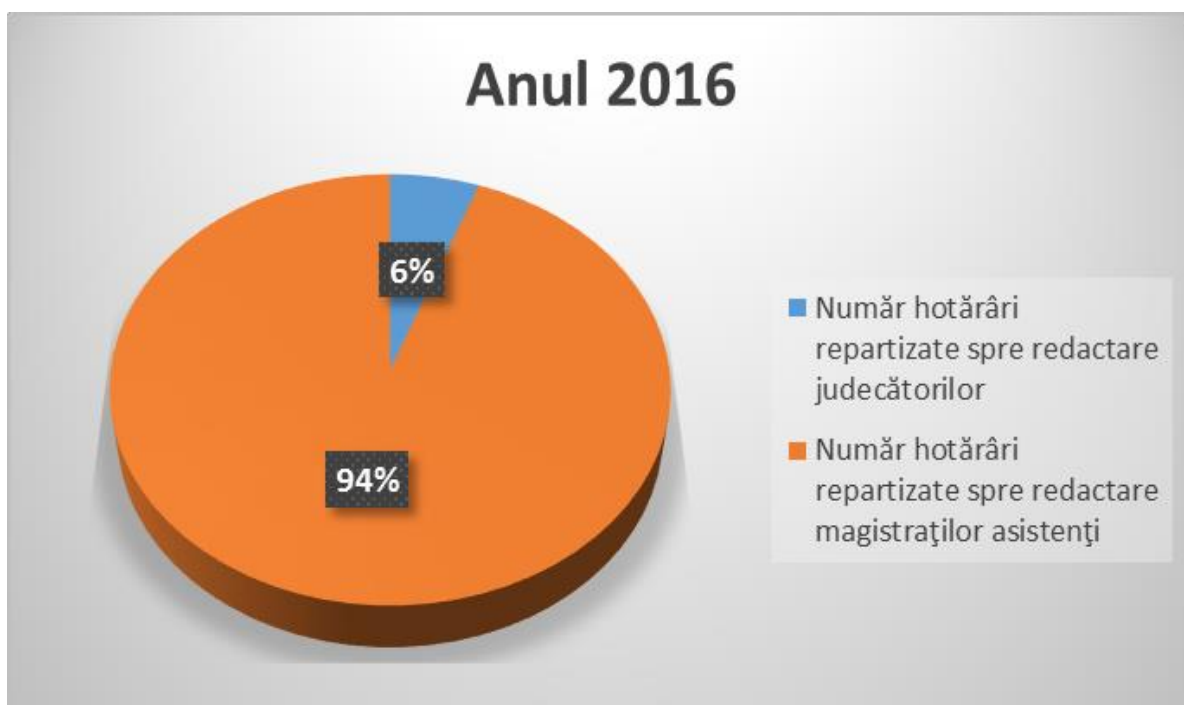
Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

cauzele soluționate, ceea ce reprezintă un procent de **94,35%** din numărul total al dosarelor soluționate, precum și un număr de **237 de** încheieri fără număr pronunțate în dosare vizând măsuri preventive.

Comparativ, în anul 2015, magistraților asistenți le-a revenit spre redactare **3636 de hotărâri cu număr** din totalul de **3944 de** hotărâri pronunțate în cauzele soluționate, ceea ce reprezintă un procent de **92,19%** din numărul total al dosarelor soluționate, precum și un număr de **281** de încheieri fără număr pronunțate în cauze având ca obiect măsuri preventive.

Creșterea numărului hotărârilor repartizate spre redactare magistraților asistenți în anul 2016 comparativ cu anul 2015 este consecința creșterii numărului de dosare soluționate.

Magistrații asistenți ai Secției penale au participat și la toate ședințele Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept, întocmind procesele-verbale privind desfășurarea ședințelor și redactând, totodată, sub îndrumarea judecătorului raportor, hotărârile pronunțate în respectivele cauze.

Nici în ceea ce privește activitatea magistraților asistenți, datele statistice anterior menționate nu reflectă decât la nivel minimal încărcătura deosebită a activității desfășurate de aceștia în perioada de referință, aceste date trebuind a fi interpretate, în primul rând, în contextul general al deficitului de personal al Secției penale, dar având, deopotrivă, ca palier subsecvent de analiză indicatorii vizând complexitatea activității specifice desfășurate, respectiv: numărul dosarelor rulate în cadrul ședințelor de judecată și gradul de complexitate al acestor ședințe de judecată, calculat de sistemul ECRIS, prin raportare la volumul optim de activitate stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii.

Totodată, trebuie avut în vedere și faptul că, magistrații asistenți au participat dosarele în care s-a solicitat încuviințarea efectuării de percheziții domiciliare/informatică, în care au fost pronunțate **18 încheieri**, iar 3 dintre magistrați asistenți au participat în dosare în care s-a solicitat încuviințarea măsurilor de supraveghere tehnică și în care au fost pronunțate **155 de încheieri**.

În afara activității de judecată, în cursul anului 2016, magistrații asistenți ai Secției penale au participat în comisiile de concursuri și examene organizate de Consiliul Superior al Magistraturii prin intermediul Institutului Național al Magistraturii, Școlii Naționale de Grefieri și Înaltei Curți de Casație și Justiție.

II.1.4. Încărcătura de activitate a celorlalte compartimente profesionale ale Secției penale.

În anul 2016, un grefier de ședință a participat, în medie, la aproximativ **40 de ședințe de judecată**, în care a fost rulat un număr de aproximativ **490 de dosare**.

În plus, pe lângă întocmirea încheierilor de ședință, grefierii de ședință au întocmit practicele în toate cauzele soluționate, activitate deosebit de laborioasă și dificilă, datorită complexității cauzelor deduse judecării și a problemelor de drept puse în discuție.

Pentru asigurarea condițiilor optime îndeplinirii de către grefierii de ședință a atribuției de întocmire a practicelelor, conducerea secției a responsabilizat celelalte compartimente ale personalului auxiliar, procedând, pe de o parte, la realocarea resurselor umane între diferite compartimente profesionale, iar pe de altă parte, la stabilirea de atribuții suplimentare, specifice activității grefierilor de ședință, în sarcina altor

compartimente.

S-a ajuns în acest fel, în mod progresiv, la o încărcătură suplimentară de activitate pentru fiecare compartiment profesional al secției.

II.1.5. Operativitatea secției

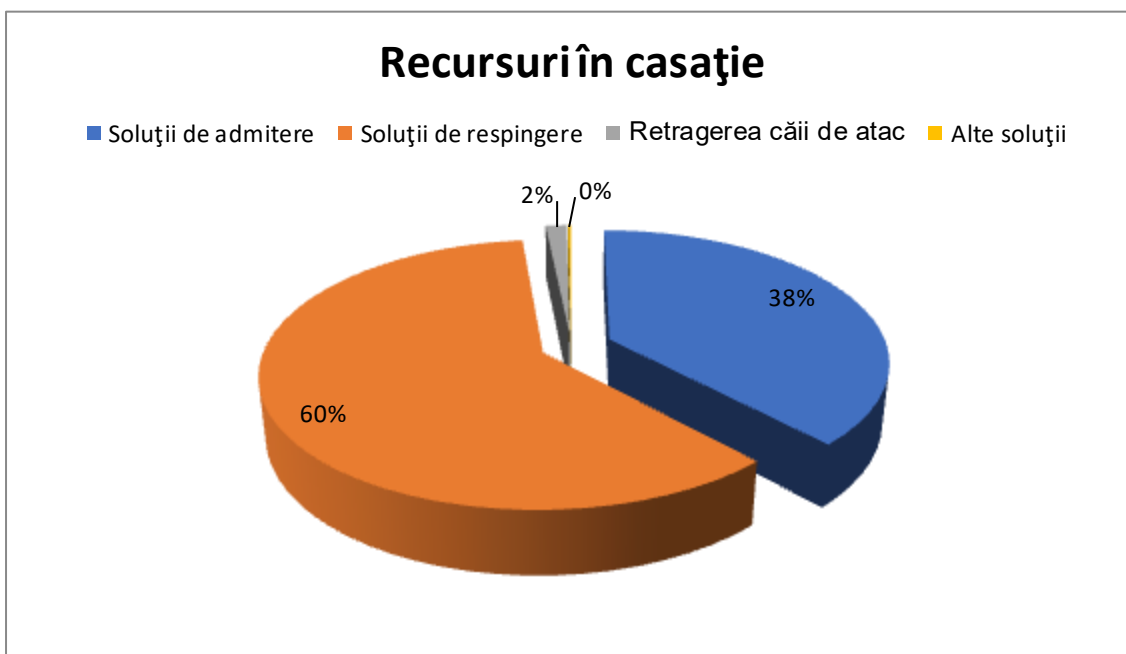
În raport de datele statistice, indicatorul de operativitate la nivelul Secției penale în anul 2016 a fost de **87,16%**, calculat prin raportare la cauzele aflate pe rol, în creștere față de anul 2015 când s-a înregistrat o operativitate de **85,95%**.

Raportat la numărul de cauze nou intrate, indicatorul de operativitate al Secției penale pe anul 2016 a fost de **101,26 %**, în creștere față de anul 2015 când s-a înregistrat o operativitate de **97%**.

II.1.6. Ponderea schimbării hotărârilor supuse controlului jurisdicțional

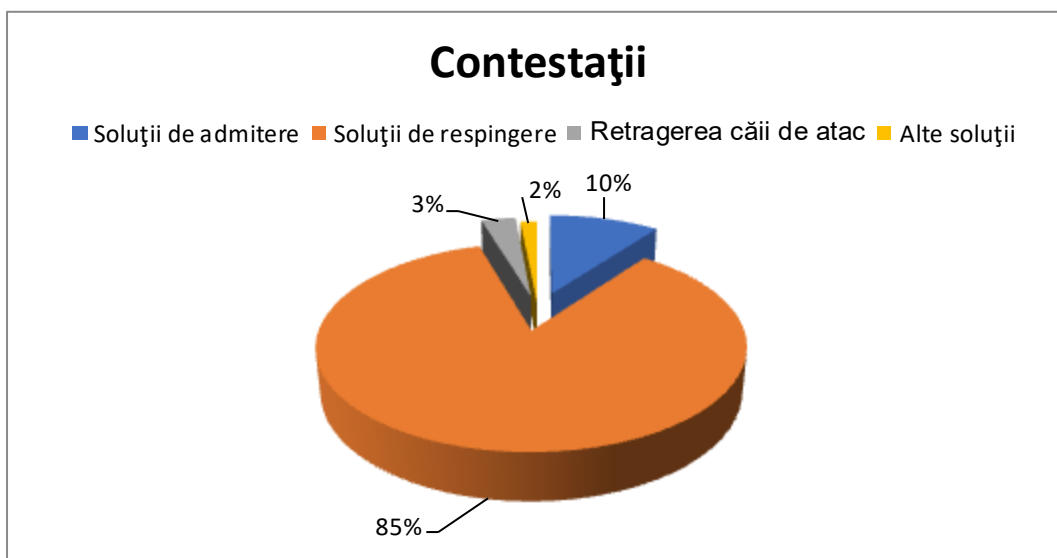
În cele 555 de dosare având ca obiect recursuri în casație s-au pronunțat soluții de:

- admitere în 211 de cauze ;
- respingere în 335 de cauze;
- retragerea căii de atac în 8 cauze;
- alte soluții: 1 cauză.

În cele 1530 de dosare având ca obiect contestații s-au pronunțat soluții de:

- admitere în 155 de cauze ;
- respingere în 1304 de cauze;
- retragerea căii de atac în 48 de cauze;
- alte soluții în 23 cauze.

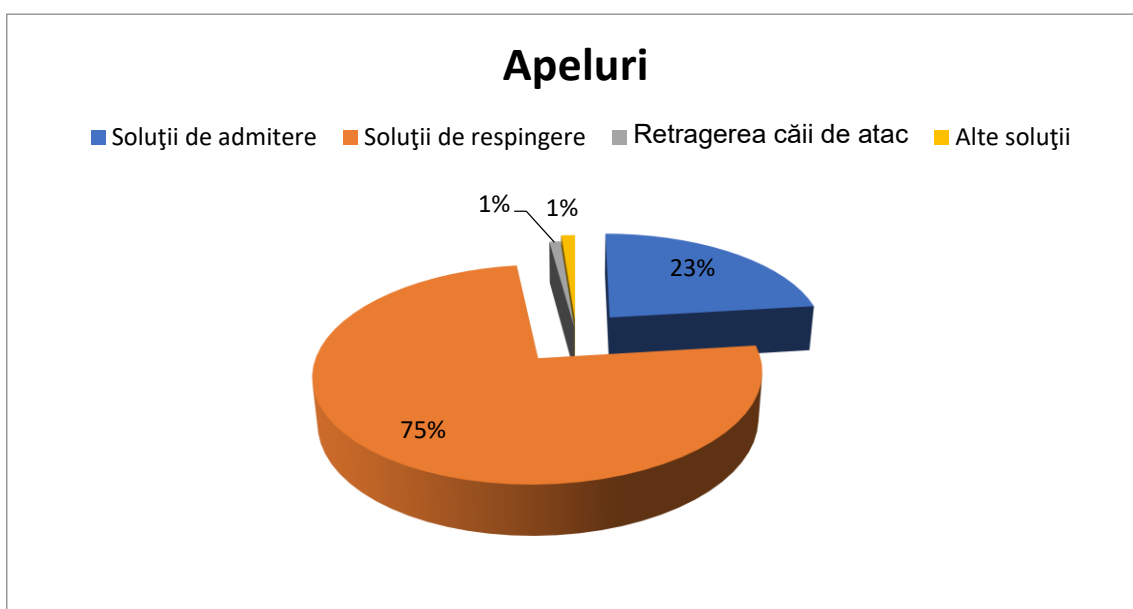

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

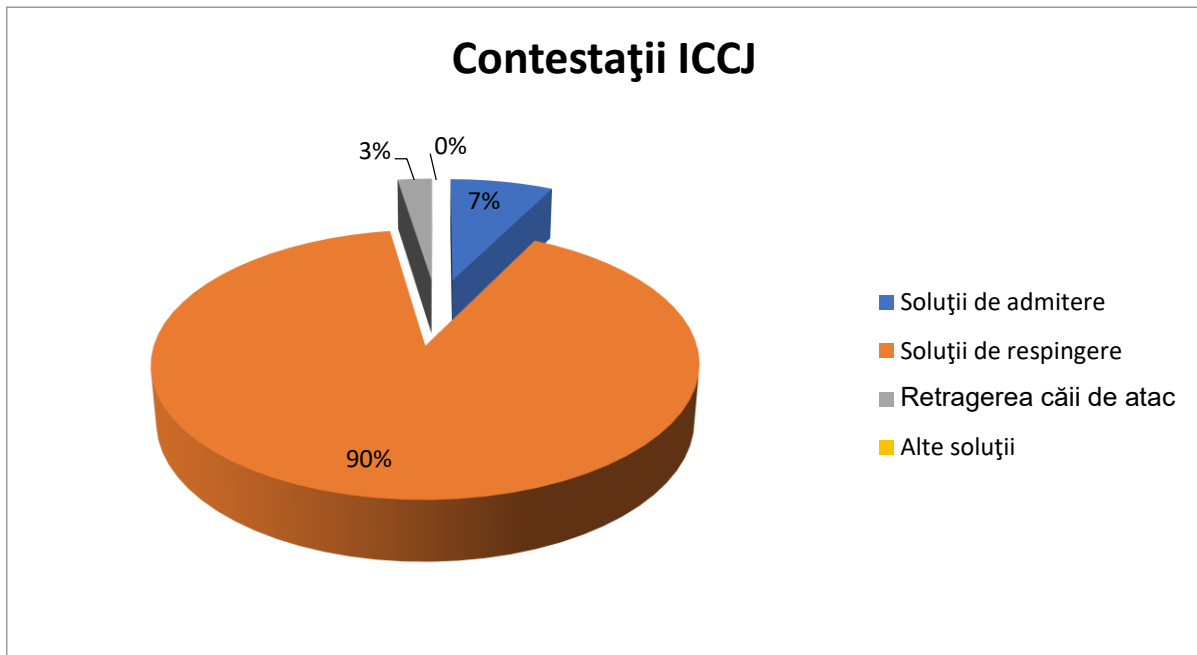
În cele 416 de dosare având ca obiect apeluri s-au pronunțat soluții de:

- admitere în 96 de cauze ;
- respingere în 311 de cauze;
- retragerea căii de atac în 4 cauze;
- alte soluții în 5 cauze.

În cele 203 de dosare având ca obiect contestații exercitate împotriva încheierilor pronunțate de judecătorii de drepturi și libertăți și de cameră preliminară ai Secției penale s-au pronunțat soluții de:

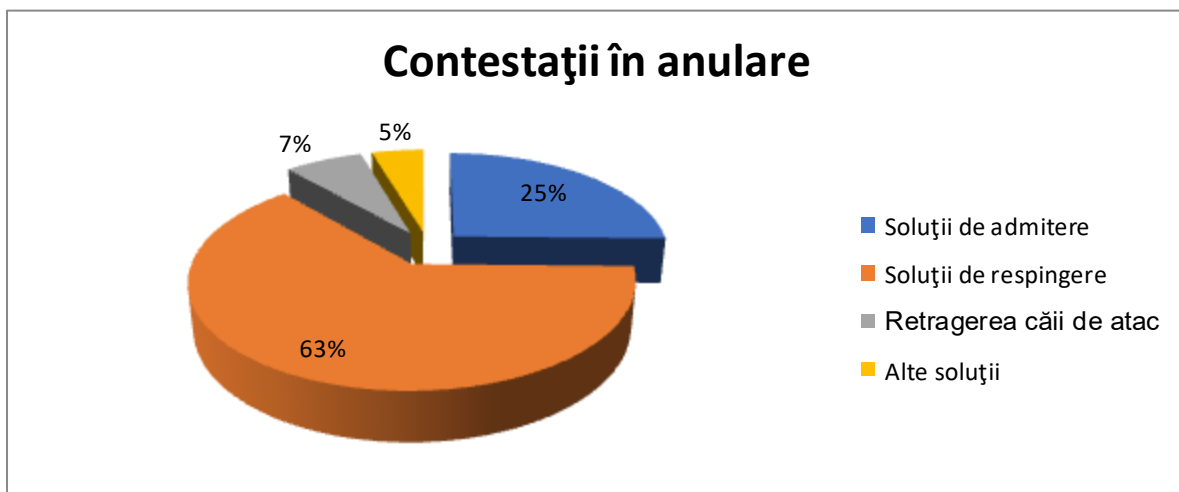
- admitere în 15 cauze ;
- respingere în 183 de cauze;
- retragerea căii de atac în 5 cauze;
- alte soluții în 0 cauze.

II.1.6/1 În raport de datele statistice, prezintă relevanță în ceea ce privește activitatea desfășurată de Secția penală și următorii indicatori:

În cele 87 de dosare având ca obiect contestații în anulare s-au pronunțat soluții de:

- admitere în 22 de cauze ;
- respingere în 55 de cauze;
- retragerea căii de atac în 6 de cauze,
- alte soluții în 4 cauze.

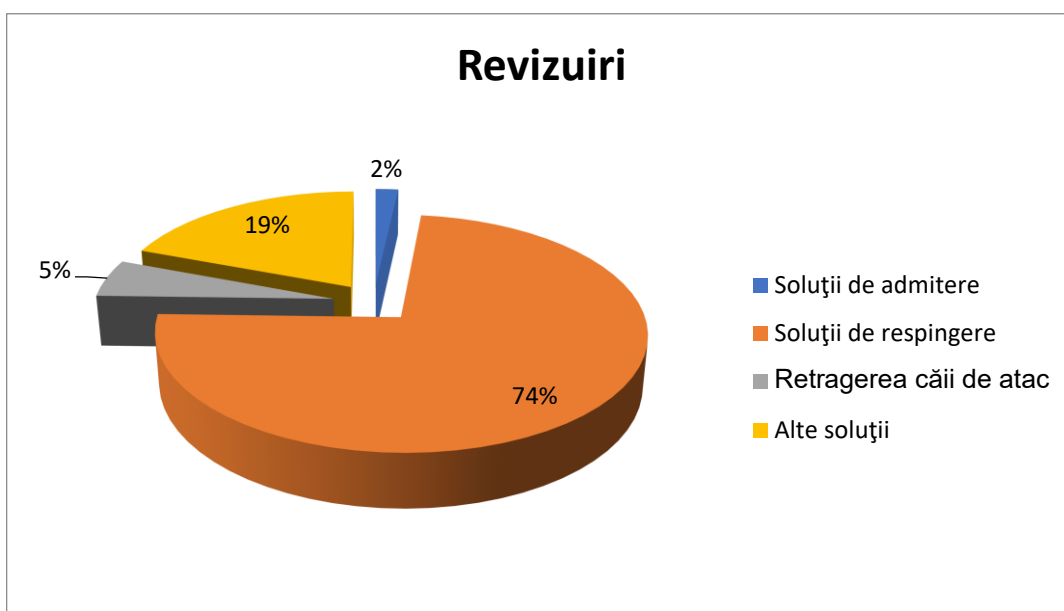

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

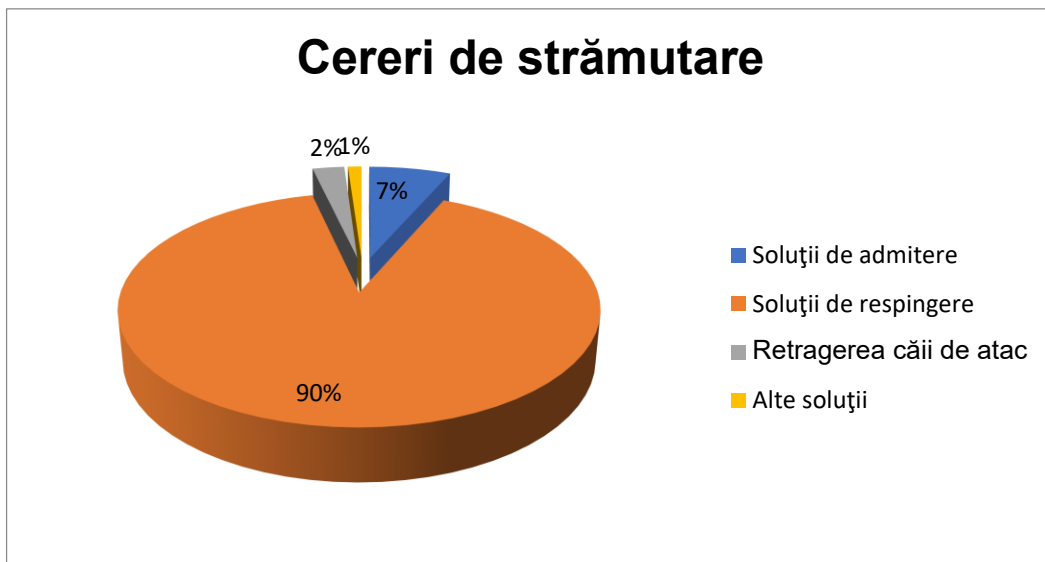
În cele 57 de dosare având ca obiect revizuirii s-au pronunțat soluții de:

- admitere: 1 cauză ;
- respingere în 42 cauze;
- retragerea căii de atac în 3 de cauze;
- alte soluții în 11 cauze.

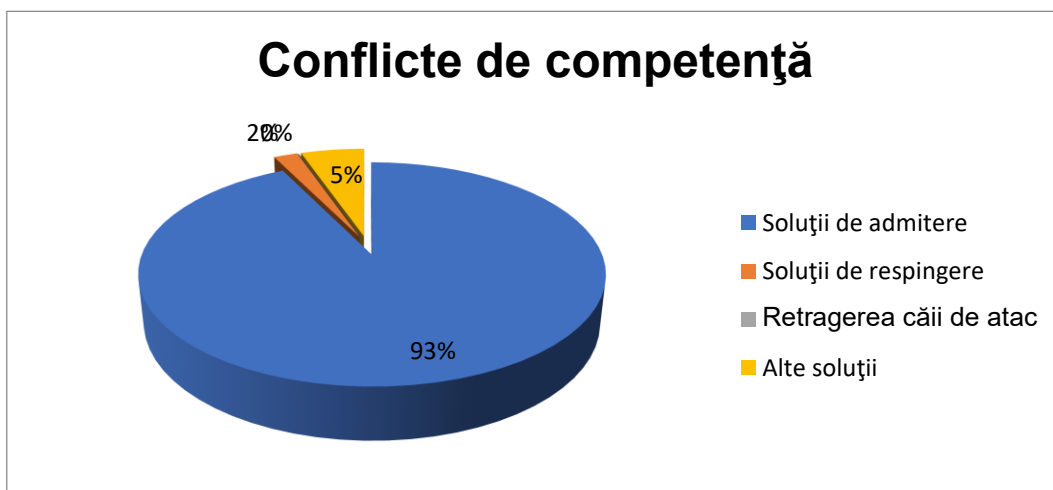
În cele 274 de dosare având ca obiect strămutări s-au pronunțat soluții de:

- admitere în 18 de cauze ;
- respingere în 246 de cauze;
- retragerea cererii în 7 cauze;
- alte soluții în 3 cauze.

În cele 150 de dosare având ca obiect conflicte de competență s-au pronunțat soluții de:

- admitere în 139 de cauze ;
- respingere în 3 cauze;
- alte soluții în 8 cauze.

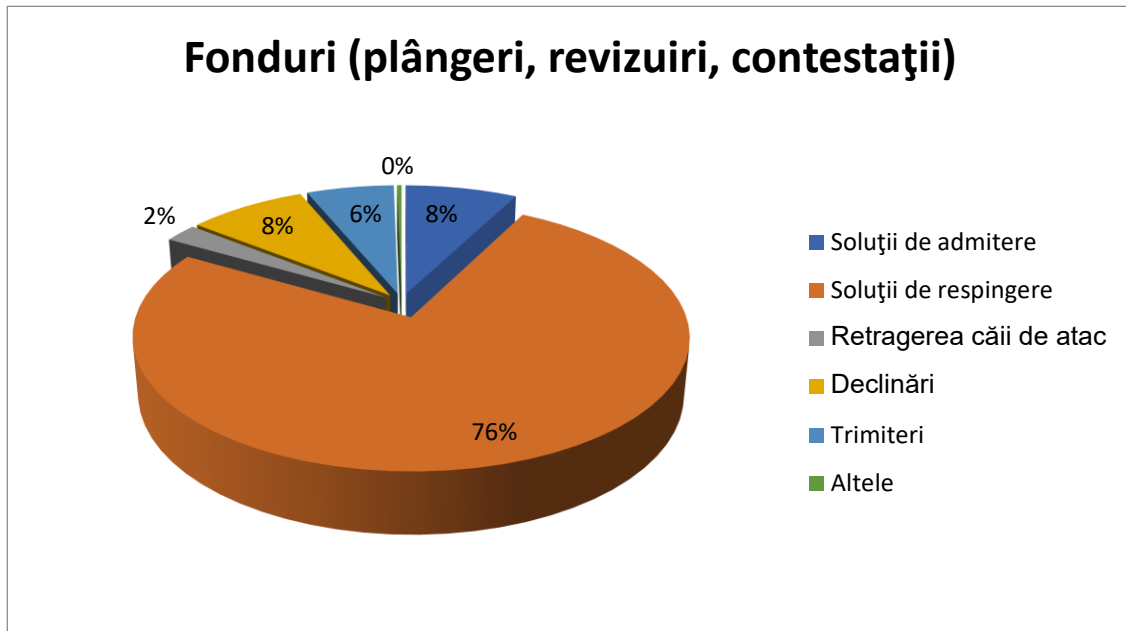
Din cele 651 de dosare având ca obiect „Fonduri” (plângeri, revizuri, contestații) s-au pronunțat au primit soluții de :

- admitere în 50 de cauze ;
- respingere în 492 de cauze;

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- retragere –în 15 cauze;
- declinare la instanțele competente în 53 de cauze;
- trimitere la instanțele competente în 39 cauze;
- alte soluții în 2 cauze.

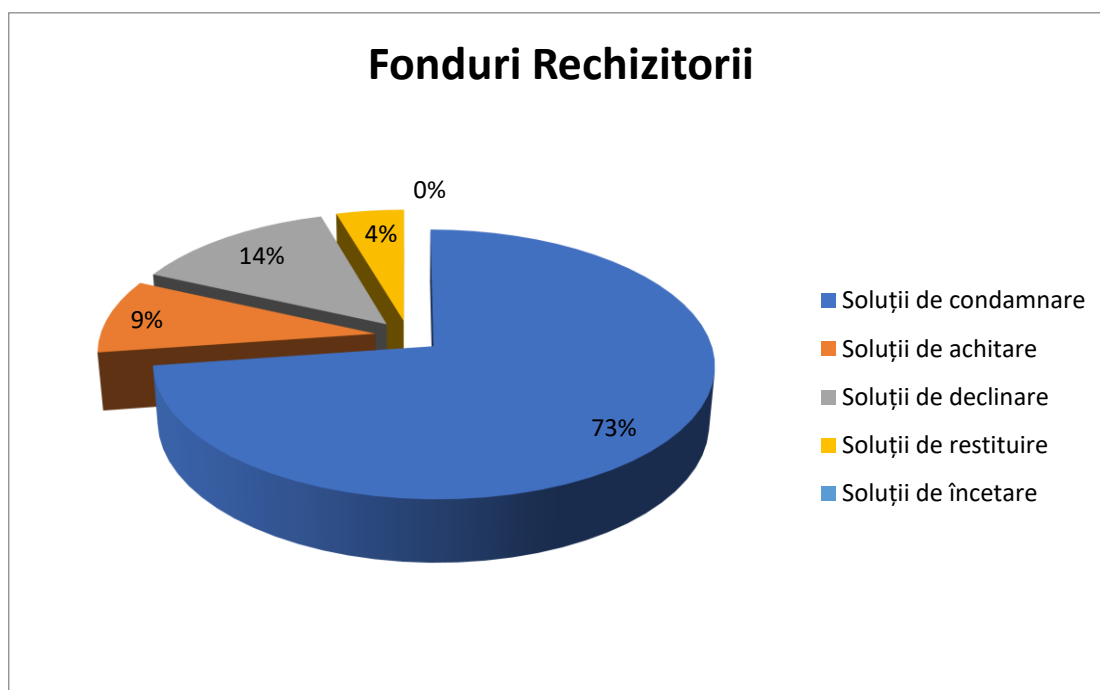
În cele 22 de dosare de fond judecate în primă instanță de Secția penală a instanței supreme, în care au fost trimiși în judecată 110 inculpați și care au avut o complexitate totală de 1272 puncte s-au pronunțat soluții de:

- condamnare în 16 de cauze;
- achitare în 2 cauze;
- încetarea procesului penal;
- declinare în 3 cauze;
- restituire la parchet după soluționarea definitivă a camerei preliminare – 1 cauză. Relevante sub aspectul complexității sunt:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- dosarul nr. 2738/1/2014 cu un număr de 9 inculpați și o complexitate de 260 puncte;
- dosarul nr..2540/1/2012 cu un număr de 39 inculpați și o complexitate de 223 puncte;
- dosarul nr. 1191/1/2015 cu un număr de 5 inculpați și o complexitate de 167 puncte;
- dosarul nr. 2087/1/2015 cu un număr de 3 inculpați și o complexitate de 95 puncte, și
- dosarul nr. 1547/1/2014 cu un număr de 4 inculpați și o complexitate de 89 puncte.

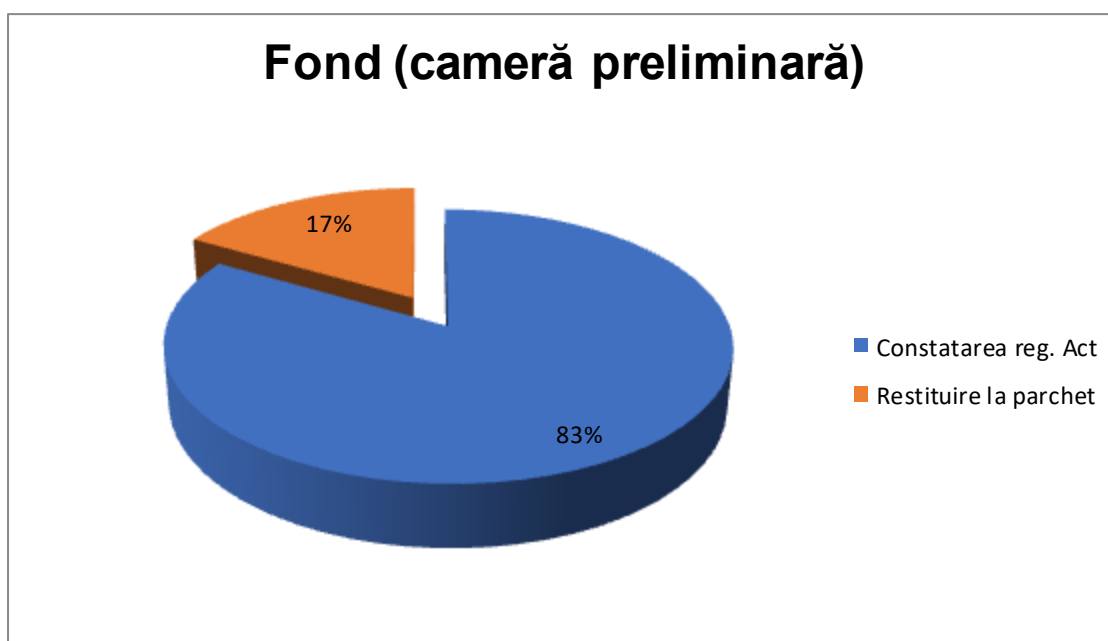
De asemenea, situația statistică a secției referă și asupra dosarelor care s-au aflat în procedura de cameră preliminară.

Astfel, în cele 24 de dosare de fond aflate în procedura de cameră preliminară s-au pronunțat soluții de :

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- constatare a regularității actului de sesizarea instanței în 20 de cauze;
- restituire a cauzei a parchet în 4 cauze.

II.2. ANALIZA CALITATIVĂ A ACTIVITĂȚII SECȚIEI

II.2.1 Date statistice privind durata de soluționare a cauzelor

Și în cursul anului 2016, măsurile organizatorice adoptate de conducerea Secției au urmărit reducerea duratei procedurilor în dosarele aflate pe rol, prin îmbunătățirea activității de pregătire administrativ - jurisdicțională a dosarelor, astfel încât acestea să poată fi soluționate la termenele de judecată alocate.

Astfel, pentru cele **4006** cauze soluționate în anul **2016**, durata soluționării a fost următoarea:

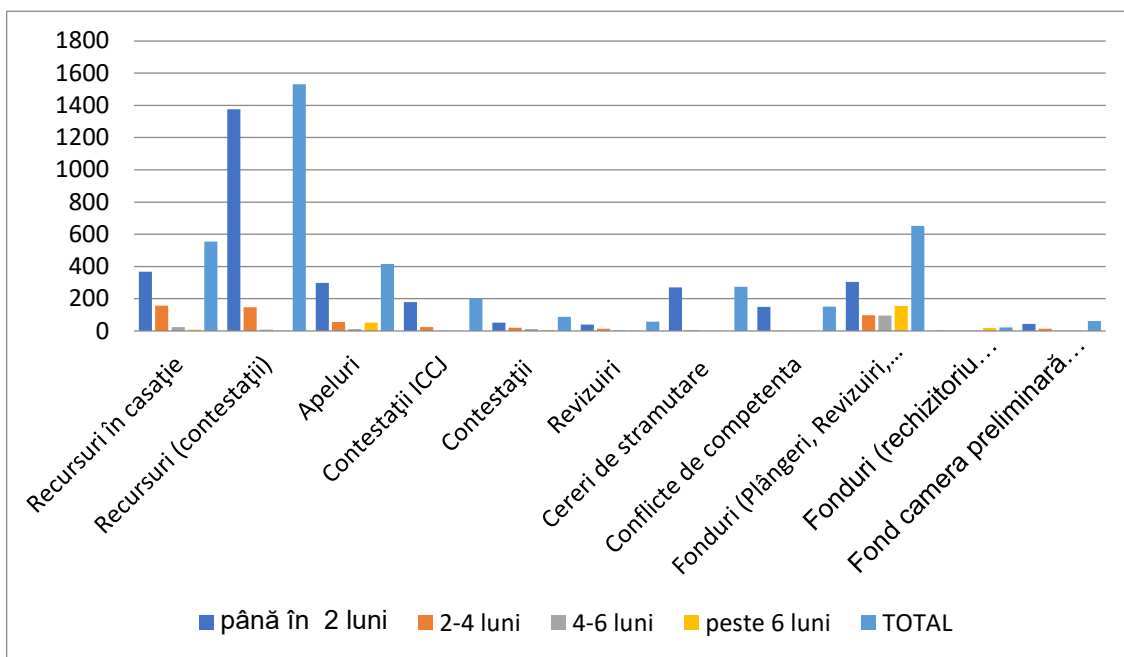
Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Natura cauzelor/ stadiu procesual	până în 2 luni	2-4 luni	4-6 luni	peste 6 luni	TOTAL
Recursuri în casație	368	156	23	8	555
Contestații	1375	147	7	1	1530
Apeluri	298	55	12	51	416
Contestații ICCJ	179	23	1	-	203
Contestații în anulare	52	19	11	5	87
Revizuri	39	13	4	1	57
Cereri de strămutare	271	3	-	-	274
Conflicte de competența	149	1	-	-	150
Fonduri (Plângeri, Revizuri, Contestații)	303	98	95	155	651
Fonduri (rechizitoriu +restituire la parchet după soluționarea definitivă a camerei preliminare)	2	2	1	17	22
Fond camera preliminară (dosare asociate+înch. fn)	43	14	2	2	61
TOTAL	3079	531	156	240	4006

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Soluționarea cauzelor în termene rezonabile, astfel cum rezultă din datele mai susmenționate, în pofida complexității deosebite a acestora, a deficitului de judecători și a lipsei spațiilor destinate desfășurării ședințelor de judecată a fost posibilă numai datorită efortului susținut al judecătorilor, magistraților asistenți și grefierilor.

II.2.2. Formarea profesională la nivelul secției

În anul 2016, judecătorii, magistrații asistenți și personalul auxiliar din cadrul Secției penale au manifestat o preocupare constantă pentru îmbunătățirea performanțelor profesionale, atât prin studiul individual, cât și în cadrul programului de formare continuă.

În concret, judecătorii și magistrații asistenți au participat la numeroase seminarii, simpozioane și conferințe privind teme de actualitate în materie penală, organizate de Institutul Național al Magistraturii și Școala Națională de Grefieri, dar și la ședințele

profesionale ale secției.

Pentru o calitate sporită a prestațiilor profesionale ale membrilor personalului auxiliar de specialitate al Secției penale, au fost luate măsuri pentru ca aceștia să participe la seminariile și sesiunile de formare continuă menționate în Programul anual aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.

De asemenea, au fost organizate întâlniri trimestriale cu grefierii de ședință în care au fost discutate problemele de practică neunitară și modificările aduse Codului penal și Codului de procedură penală.

Totodată, existența rețelei informatice la nivelul instanței a permis judecătorilor și magistraților asistenți să acceseze baza de jurisprudență gestionată on-line și actele normative nou apărute.

SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Capitolul I – Prezentare generală a secției

I.1 Competență

Conform art.19 alin.(2) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Secția de contencios administrativ și fiscal este una dintre cele 4 secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar, conform art.21 din aceeași lege, judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege, precum și recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecății a fost întrerupt în fața curților de apel.

Competența materială a Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție este **stabilită atât de legea cadru, respectiv Legea nr.554/2004** – lege specială în raport cu dispozițiile procedurale care reglementează competența instanțelor de drept comun – **cât și de alte acte normative** care prevăd expres competența instanței de contencios administrativ în diverse materii (circa 170 de asemenea acte normative: legi, ordonanțe de urgență și ordonanțe).

Așa cum rezultă din dispozițiile art.10 alin.(1), alin. (1¹) și alin. (2) din Legea nr.554/2004, **competența Secției** de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca instanță de recurs, **este determinată, în principal, în funcție de rangul central al autorității publice emitente a actului administrativ**, tipic sau asimilat, care formează obiectul litigiului, **și, în subsidiar, în funcție de natura**

ori valoarea sumelor¹, în cazul litigiilor privind acte administrative care privesc taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora.

Întrucât competența instanțelor de contencios administrativ și fiscal vizează toate tipurile de acte administrative, tipice sau asimilate, fiscale și nefiscale, pe măsură ce activitatea autorităților publice din România a cunoscut o creștere exponențială ulterior anului 1990, volumul de activitate al instanțelor de contencios administrativ s-a multiplicat corelativ în raport cu același moment de referință. Edificatoare sunt datele statistice care relevă faptul că dacă numărul total al dosarelor aflate pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal era de 377 în anul 1991, ulterior, această valoare a atins puncte culminante în anul 2004 când au fost pe rol 12.586 cauze (3.338% față de anul 1991), în anul 2012 când au fost pe rol 11.761 cauze (3.120% față de anul 1991).

În anul 2014 pe rolul secției s-au aflat 9555 de dosare, iar în anul 2015 un număr de 9816 dosare.

În anul 2016, pe rolul secției s-au aflat **11496** de dosare, constatându-se o revenire la numărul de dosare înregistrat anterior aplicării măsurilor de degrevare promovate prin Legea nr.2/2013².

În atare condiții, multiplicarea activității autorităților publice și exercitarea dreptului de a supune controlului judecătoresc actele administrative, pe calea contenciosului administrativ, au determinat o creștere progresivă a activității instanțelor de contencios administrativ, astfel că și Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție se confruntă cu un volum foarte mare de litigii vizând o varietate de materii juridice.

---

¹ Sume reprezentând finanțare nerambursabilă din partea Uniunii Europene, indiferent de valoare

² Legea nr.2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

I.2 Resurse umane și materiale

Judecători

Secția a funcționat cu deficit de judecători, apreciat în raport cu volumul de activitate, care ar fi fost de natură să justifice constituirea de noi complete de judecată pentru atacarea stocului de dosare aflate pe rol.

În considerarea volumului de activitate al secției, în anul 2016 conducerea instanței a adoptat măsuri de natură administrativă de suplimentare a numărului de posturi de judecător alocate secției, atât prin transferul unui post de la Secția I Civilă, (Hotărârea nr.23 din 17 noiembrie 2016 a Colegiului de Conducere), cât și prin numirea în funcție de judecător în temeiul art. 102 alin. (2) din Legea nr. 303/2004. (Hotărârea Plenumului CSM nr. 1191/6 octombrie 2016).

- începând cu data de 1 februarie 2016, au fost eliberați din funcție, ca urmare a pensionării, 2 judecători;

- în urma concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție desfășurat în perioada 4 ianuarie - 1 iunie 2016 au fost numiți în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal 3 judecători;

- 1 post a fost transformat în post de vicepreședinte al ICCJ cu atribuții în materia civilă;

Astfel fiind, pe parcursul anului 2016 secția și-a desfășurat activitatea cu un număr de aproximativ 24 de judecători, inclusiv președintele secției, ceea ce a făcut posibilă funcționarea a 7 complete de judecată, cu compunere stabilă. (în primul semestru al anului un

complet a funcționat cu doi membri stabili, al treilea membru fiind asigurat prin rotație).

Magistrați-asistenți

În anul 2016, secția a funcționat efectiv cu un număr de 21 de magistrați-asistenți, inclusiv postul de magistrat-asistent șef.

- 6 magistrați - asistenți au fost numiți prin concurs începând cu luna ianuarie 2016;

- 1 magistrat-asistent a fost în concediu medical, postul său fiind vacantat ulterior prin demisie, începând cu data de 1 septembrie 2016 (Hotărâre Plen CSM nr. 928/2016);

- 1 magistrat- asistent nu a activat în cadrul secției fiind în concediu de maternitate;

Raportat la volumul de activitate al secției, corpul de magistrați-asistenți alocat secției este subdimensionat. În susținerea acestei aserțiuni, este de subliniat faptul că activitatea desfășurată de magistrații-asistenți ai secției a cunoscut o creștere semnificativă prin aplicarea dispozițiilor Codului de procedură civilă din 2010, întrucât, concomitent cu activitatea de pregătire și soluționare a cauzelor care se judecă potrivit Codului de procedură civilă de la 1865 (denumite în continuare *cauze CPC1865*), au desfășurat și activitatea de pregătire, filtrare și soluționare a cauzelor care se judecă potrivit Codului de procedură civilă din 2010 (denumite în continuare *cauze CPC2010*). Spre exemplu, în cursul anului 2015, cei 21 magistrați-asistenți alocați celor 7 complete (inclusiv magistratul – asistent șef) au rulat un număr de **4002** de dosare în ședințele completelor de filtru (analiza raport și examinare recurs), respectiv 190 dosare/magistrat-asistent, și au pregătit cele **5230** de dosare nou intrate CPC2010 (249 de dosare/magistrat-asistent), întocmirea raportului asupra admisibilității în principiu,

participarea la ședințele completului de filtru și la ședințele publice. Este de menționat faptul că realizarea activităților de pregătire și filtrare a dosarelor de recurs presupune rularea fiecărui dosar de recurs de cel puțin 4 ori pentru următoarele operațiuni procedurale: (i) întocmirea raportului asupra admisibilității în principiu în cazul recursurilor; (ii) participarea la ședința de cameră de consiliu a completului de filtru pentru analiza și însușirea raportului; (iii) participarea la ședința de cameră de consiliu a completului de filtru pentru analiza recursului în condițiile art.493 alin.(5) și (6) din Codul de procedură civilă din 2010; (iv) participarea la judecata pe fond a recursului, în ședință publică.

Personalul auxiliar de specialitate

Similar celorlalte categorii de personal ale secției, și în ceea ce privește personalul auxiliar de specialitate, Secția de contencios administrativ și fiscal a funcționat cu un deficit de personal raportat la volumul de activitate. Principala vulnerabilitate este reprezentată de faptul că datorită prorogării prin Ordonanța de urgență nr. 62/2015, până la data de 1 ianuarie 2017, a termenului prevăzut la art. XIII teza I din Legea nr.2/2013, care privesc dispozițiile privind pregătirea dosarului de apel/recurs de către instanța a cărei hotărâre se atacă, s-a ivit necesitatea alocării de resurse umane pentru aplicarea în condiții optime a noilor reglementări procesual civile, în ceea ce privește procedura de filtrare a recursurilor la nivelul Secției de Contencios Administrativ și Fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție;

Astfel, au fost alocați 7 grefieri pentru activitatea de pregătire a cauzelor CPC2010, care, similar magistraților-asistenți, au rulat cele **5230** de dosare nou intrate, cu ocazia parcurgerii etapelor procedurale: comunicarea actelor procedurale, urmărirea împlinirii termenelor prevăzute pentru depunerea întâmpinării sau răspunsului la întâmpinare,

comunicarea raportului asupra admisibilității în principiu a recursului etc., precum și cele **4002** de dosare din ședințele de filtru (întocmirea listelor de ședință și a comunicărilor rapoartelor).

Concomitent pentru ședințele de judecată au fost alocați 7 grefieri, cu atribuții atât în ceea ce privește cauzele aflate în faza de soluționare pe fond a recursului, cât și în procedura de filtru. (întocmire proiecte de încheieri).

În anul 2017 în cadrul secției au activat 31 de grefieri.

- 1 prim-grefier a fost în concediu medical în semestrul al doilea;
- 1 grefier nu a activat în cadrul secției fiind în concediu de maternitate;

I.3 Managementul secției

În cursul anului 2016, conducerea secției a adoptat măsurile administrative necesare pentru buna desfășurare a activității, caracterizată în principal de aplicarea dispozițiilor Codului de procedură civilă din 2010 în condițiile creșterii permanente a numărului de cauze cărora le sunt aplicabile aceste dispoziții procedurale.

Activitatea conducerii secției s-a desfășurat în raport de dispozițiile art. 46 din Legea nr. 304/2004, referitoare la respectarea independenței judecătorului și la împiedicarea oricăror ingerințe în desfășurarea actului de justiție.

Având în vedere că, începând cu luna ianuarie 2016 s-a constatat reducerea pe ședințele de judecată a ponderii dosarelor înregistrate pe vechiul cod, s-a permis revizuirea priorităților în organizarea activității secției în sensul gestionării eficiente a resurselor umane către procedura judiciară prevăzută de noul Cod de procedură civilă.

Astfel, fiecărui complet de judecată i-au fost alocați 3 magistrați asistenți, un grefier pentru procedura prealabilă și un grefier de ședință,

stabili, cu menținerea biroului de tehnoredactare.

Au fost întocmite *proceduri interne de lucru referitoare la dosarele care se soluționează potrivit dispozițiilor art. 493 din Codul de procedură civilă*, în ceea ce privește stabilirea unor termene limită, în funcție de data înregistrării cauzelor, de finalizare a procedurilor prevăzute de art. 493 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă.

Totodată, s-au luat măsuri privind evidențierea în programul Ecris a cauzelor și soluțiilor pronunțate în procedura de filtrare a recursurilor, privind închiderea documentelor finale în aceeași zi în care se semnează hotărârea (prin preluarea atribuției de închidere a dosarului de la arhivă de către grefierul de ședință, conform art. 131 alin.4 din regulament), privind activitatea de arhivare electronică a fondului de hotărâri, îmbunătățirea completării taxelor de timbru în programul Ecris și renunțarea la registrul manual, folosirea corectă a dosarelor asociate.

Capitolul II - Analiza activității secției

II.1. Indicatori statistici relevanți

II.1.1. Volumul de activitate

	2015	2016	Diferență procentuală
Dosare în stoc la începutul anului	4707	5772	22%
Dosare intrate în cursul anului	5109	5724	12%
Total dosare pe rol	9816	11496	17%
Dosare	4044	3684	-9%

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

	2015	2016	Diferență procentuală
soluționate în cursul anului			
Dosare rămase pe rol la sfârșitul anului	5772	7812	35%

Din analiza datelor statistice, se constată că, în comparație cu anul 2015, activitatea anului 2016 a fost marcată, pe de o parte, de creșterea cu 12% a numărului dosarelor înregistrate pe rolul secției, iar, pe de altă parte, de scăderea cu 9% a dosarelor soluționate, împrejurări care au determinat o creștere cu 35% a stocului final.

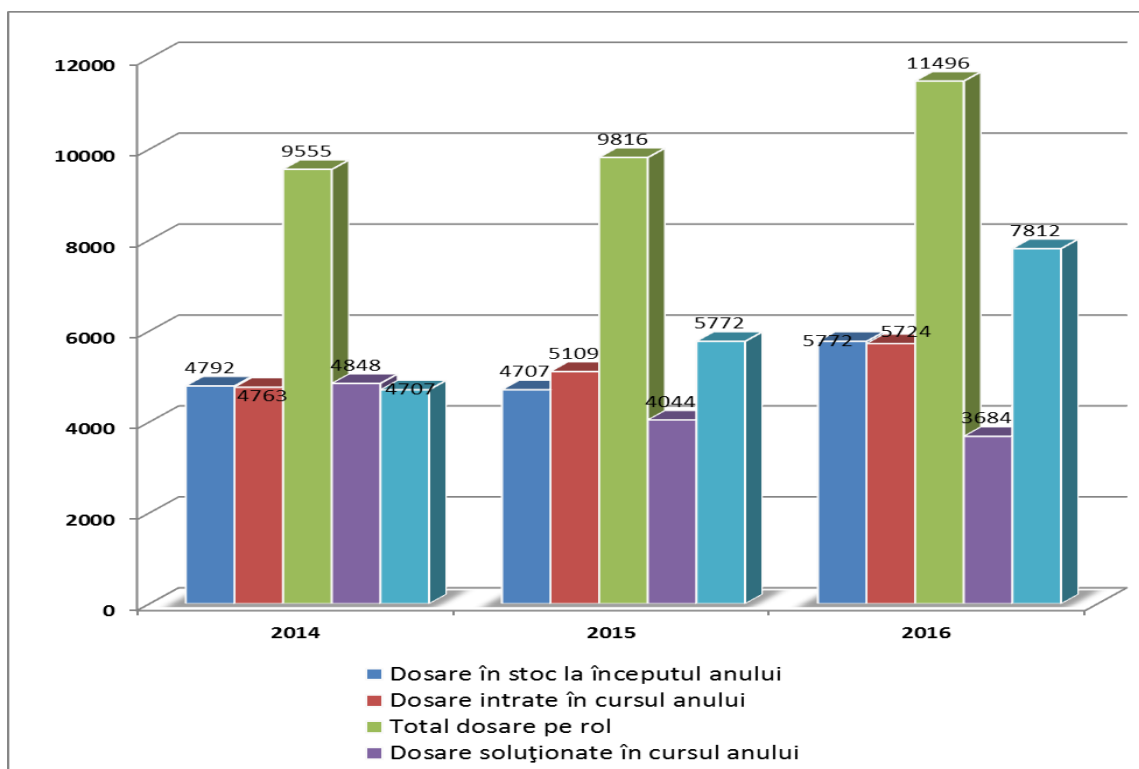
Creșterea numărului de dosare nou-înregistrate în cursul anului reprezintă o chestiune extrinsecă, ce nu poate fi influențată de eficiența activității desfășurate la nivelul secției, dar care, însă, se răsfrânge implicit asupra activității desfășurate, dovadă în acest sens fiind scăderea numărului de cauze soluționate.

Suplimentar față de creșterea numărului de dosare nou-înregistrate în cursul anului, scăderea numărului de cauze soluționate a fost determinată de derularea procedurii de filtrare a dosarelor de recurs care se judecă potrivit Codului de procedură civilă din 2010. Sub acest aspect, menționăm faptul că, în anul 2016 au fost rulate 4002 de dosare în ședințele completelor de filtru (analiza raport și examinare recurs).

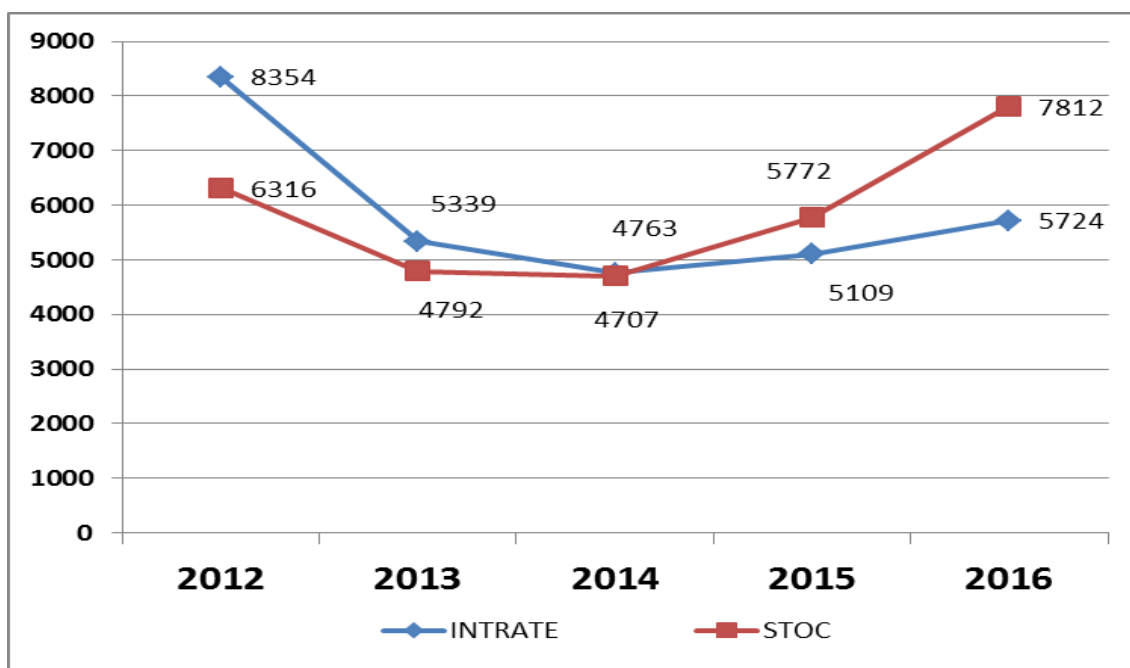

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Reprezentare grafică a volumului de activitate 2014-2016

Reprezentare grafică a raportului dosare intrate/stoc în perioada 2012 -2016.

II.1.2. Încărcătura pe judecător

Pe parcursul anului 2016, cei 24 de judecători, efectiv în funcție (exclusiv președintele secției), din care un post a fost transformat în post de vicepreședinte, începând cu semestrul 2, iar trei judecători au fost numiți începând cu semestrul 2,

- ✚ au participat, în medie, la 15 ședințe de judecată (conform planificării ședințelor aprobată prin Colegiul de Conducere) și la 15 ședințe de judecată în procedura de filtrare a recursurilor;
- ✚ au rulat, în medie, 1044 dosare, respectiv 576 în ședința publică și 468 în procedura de filtrare a recursurilor;
- ✚ cu privire la numărul deciziilor pronunțate, încărcătura pe judecător, a fost, în medie de 488 de decizii.
- ✚ au redactat încheieri de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- ✚ 8 judecători ai secției au participat în compunerea Completelor de 5 judecători;
- ✚ În compunerea Completelor competente să soluționeze recursul în interesul legii au intrat în anul 2016 un număr de 24 de judecători: (președintele de secție în compunerea a 9 complete, 5 judecători în compunerea unui singur complet, 3 judecători în compunerea a 2 complete, 4 judecători în compunerea a 3 complete, 8 judecători în compunerea a 4 complete, 3 judecători în compunerea a 5 complete); *de asemenea judecătorii au întocmit, în medie, 1-2 rapoarte.*
- ✚ În compunerea Completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept au intrat în anul 2016 un număr de 24 de judecători:

(președintele de secție în compunerea a 17 complete, un judecător în compunerea a 2 complete, 5 judecători în compunerea a 3 complete, un singur judecător în compunerea a 4 complete, 4 judecători în compunerea a 5 complete, 3 judecători în compunerea a 6 complete, 3 judecători în compunerea a 7 complete, 3 judecători în compunerea a 8 complete, 2 judecători în compunerea a 9 complete, un judecător în compunerea a 10 complete); *de asemenea judecătorii au întocmit, în medie, 2-3 rapoarte.*

II.1.3 Încărcătura pe magistrat asistent

Pe parcursul anului 2016, cei 21 de magistrații-asistenți, efectiv în funcție (inclusiv magistratul asistent – șef),

- ✚ au participat, în medie, la 5 – 6 ședințe de judecată (ședințe publice, conform planificării de ședință) în care au rulat, în medie, un număr de 222 dosare;
- ✚ au rulat în total – ședință publică și ședință în completul de filtru – un număr de 450 de dosare, în medie.
- ✚ au redactat, în medie, un număr de 119 decizii pronunțate în ședințele publice și 190 de incheieri în procedura de filtrare a recursurilor ;
- ✚ au întocmit, în medie, 113 rapoarte potrivit dispozițiilor președintelui completului de judecată.

II.1.4 Încărcătura pe grefierul de ședință.

Pe parcursul anului 2016, un număr de 7 grefieri au participat la ședințele de judecată (publică și camera de consiliu în filtru, iar alți 7 grefieri au efectuat procedura prealabilă).

Grefierii de ședință:

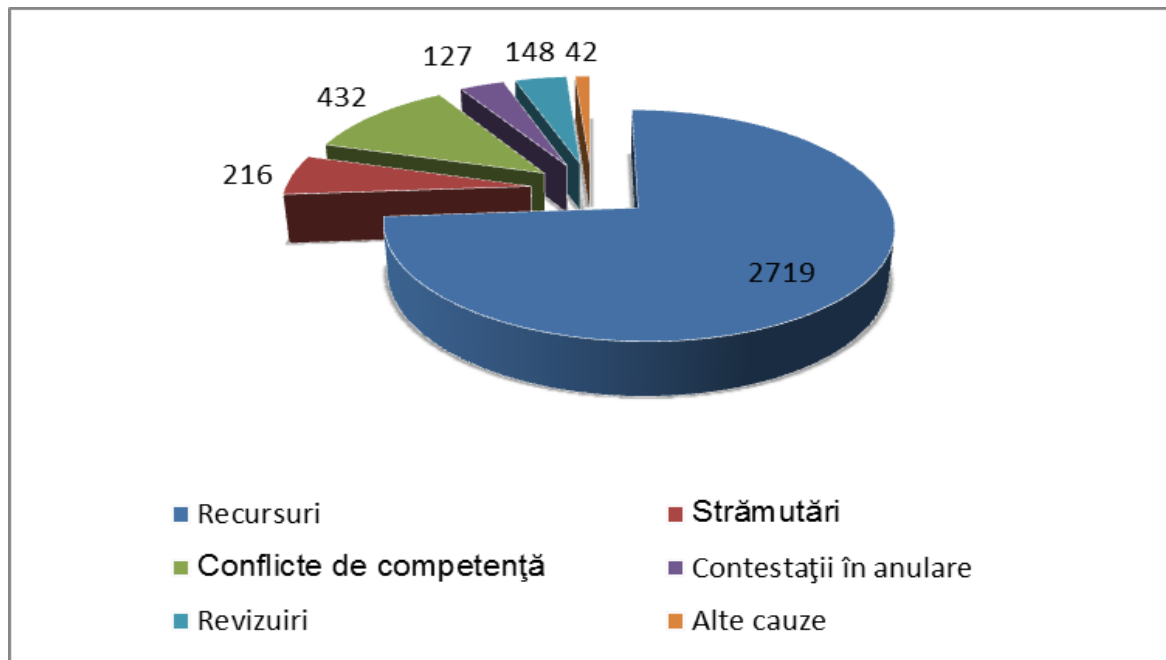
- ✚ au participat, în medie la 16 ședințe de judecată anual (ședință publică, conform planificării ședințelor de judecată).
- ✚ au rulat, în medie, 670 dosare pe ședința publică;
- ✚ au rulat, în medie, 570 de dosare in completul de filtru;
- ✚ au redactat, în medie, 480 proiecte de paracticeale, 185 proiecte de încheieri (ședință publică) și 570 proiecte încheieri in filtru.

II.1.4. Durata de soluționare a cauzelor pe materii

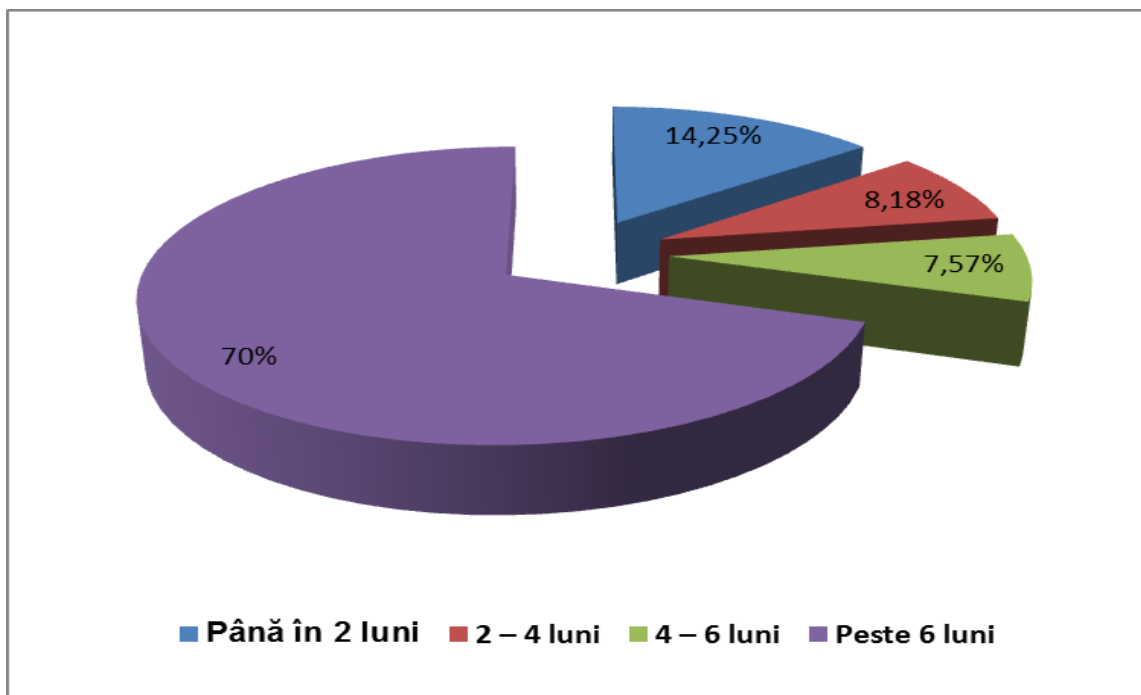
Natura cauzelor	Până în 2 luni	2 - 4 luni	4 - 6 luni	Peste 6 luni	Total	Pondere în totalul cauzelor soluționate
Recursuri	59	85	167	2408	2719	73,80%
Strămutări	151	52	5	8	216	5,86%
Conflicte de competență	280	125	17	10	432	11,72%
Contestații in anulare	10	15	47	55	127	3,44%
Revizui	10	23	37	78	148	4,04%
Alte cauze	15	2	6	19	42	1,14%
TOTAL	525	302	279	2578	3684	-
Pondere în totalul cauzelor soluționate	14,25%	8,18%	7,57%	70%	-	-

Reprezentare grafică a ponderii cauzelor soluționate în anul 2016, în raport de stadiul procesual.

Reprezentare grafică cauzelor soluționate în anul 2016, în raport de durata soluționării.

II.2. Analiza calitativă a activității secției

II.2.1. Formare profesională la nivelul secției (pe categorii de personal).

În cursul anului 2016, judecătorii și magistrații-asistenți au participat la programele de formare profesională organizate de Institutul Național al Magistraturii, iar personalul auxiliar de specialitate a participat la formele de pregătire profesională organizate de Școala Națională de Grefieri.

B. Activitatea Secțiilor Unite

Prezentare generală

Conform art. 19 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată în 4 secții - Secția I civilă, Secția a II-a civilă, Secția penală, Secția de contencios administrativ și fiscal și **Secțiile Unite**, cu competență proprie.

Totodată, potrivit art. 19 alin. (2)² din același act normativ, în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează **Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și 4 complete de 5 judecători.**

Potrivit dispozițiilor art. 25 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Înalta Curte de Casație și Justiție se constituie în **Secții Unite** când soluționează sesizările privind schimbarea jurisprudenței instanței supreme sau pentru sesizarea Curții Constituționale, pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Încărcătura pe judecător

La acest subcapitol se va releva activitatea de judecată desfășurată de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție și magistrații-asistenți din cadrul Secțiilor Unite (8), având în vedere că pentru ceilalți judecători și magistrați-asistenți, datele au fost raportate în cadrul secțiilor.

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Indicator	2016	
	Judecător	Magistrat-asistent
Număr ședințe (procent din numărul total de ședințe)	30 (33%)	19 (12,5%)
Dosare rulate (procent din numărul total de dosare rulate)	231 (33%)	145 (12,5%)
Dosare soluționate (procent din numărul total de dosare soluționate)	168/ 33%	90 (12,5%)
Decizii redactate (procent din numărul total de hotărâri)	-	56 (12,5%)
Încheieri cu număr redactate	-	23

Resurse umane

La nivelul Secțiilor Unite, schemele de personal au fost complete în ceea ce privește personalul auxiliar de specialitate. În ceea ce privește posturile de magistrat asistent, în schema de personal, pe acest palier, au rămas vacante două posturi, deși s-au desfășurat două concursuri de ocupare a acestora.

Management

În cursul anului 2016, la nivelul Secțiilor Unite au fost adoptate măsuri administrative menite să sporească eficiența activității de judecată în cadrul *Completelor de 5 Judecători, în Completele competente să judece*

recursurile în interesul legii și în Completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, având în vedere elementele de noutate intervenite în plan legislativ în procedura de soluționare a cauzelor ce au revenit spre competență soluționare formațiunilor de judecată menționate.

Măsurile evocate au fost propuse de către conducerea instanței în exercitarea unui tip de management participativ, la adoptarea lor ținându-se seama de dispozițiile din legi și regulamente, de punctele de vedere exprimate de către secții și de către judecătorii instanței, prin reprezentanții acestora din Colegiul de conducere.

Conducerea instanței a continuat monitorizarea întregii activități desfășurate la acest nivel, convocând în acest scop întâlniri organizatorice cu președinții secțiilor, prim magistratul asistent, magistrații asistenți șefi sau prim grefierii instanței, în cadrul cărora au fost dezbătute și adoptate măsuri de eficientizare a activității sau, după caz, remediere a disfuncționalităților ivite.

Si pe parcursul anului 2016 s-a remarcat o continuare a impactul dispozițiilor Codului de procedură civilă și ale noului Cod de procedură penală relative la activitatea *Completelor de dezlegare a unor chestiuni de drept*, motiv pentru care, una dintre principalele preocupări în activitatea de management, la acest nivel, a constituit-o organizarea cât mai eficientă și optimizarea acestui tip de activitate. În acest scop, conducerea instanței a procedat la adoptarea unor serii de măsuri, după cum urmează:

- crearea condițiilor și asigurarea resurselor necesare înregistrării sesizărilor prealabile și a soluționării acestora în termenul prevăzut de lege;

- informarea continuă asupra modalităților de lucru a personalului implicat în desfășurarea acestei activități, precum și pregătirea profesională continuă a tuturor categoriilor de personal;

- evaluarea continuă a eficienței măsurilor organizatorice adoptate, în scopul remedierii eventualelor disfuncționalități ivite în desfășurarea activității;

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- asigurarea și urmărirea unui echilibru optim în activitatea desfășurată de membrii *Completelor de dezlegare a problemelor de drept*, odată cu desemnarea aleatorie a acestora în completele de judecată și cu desemnarea judecătorilor –raportori ai cauzelor, cu respectarea dispozițiilor legii procesuale relative la alcătuirea completelor;

- asigurarea și consolidarea cadrului legal de desfășurare a acestei activități, prin completarea *Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție*;

În ansamblul general al măsurilor de management, conducerea a continuat monitorizarea și evaluarea măsurilor adoptate anterior anului 2016, cu referire la activitatea de repartizare aleatorie în cadrul Completelor de 5 Judecători, procedura de soluționare a recursurilor în interesul legii, activitatea de culegere și înregistrare a datelor statistice, modificarea și completarea *Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție ș.a.*

În acest cadru au fost menținute condițiile de funcționare ale celor 4 Complete de 5 Judecători, 2 în materie penală și 2 în materie civilă, constituite din judecători și magistrați-asistenți specializați, desemnați prin tragere la sorți, în ședință publică, la sfârșitul fiecărui an. De asemenea, a fost menținută procedura de participare a judecătorilor și a magistraților-asistenți la soluționarea recursurilor în interesul legii și a sesizărilor prelabile. În acest sens, imediat după sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recursuri în interesul legii și sesizări prelabile s-au luat măsuri pentru desemnarea, prin tragere la sorți, a judecătorilor care compun *Completul competent să judece recursul în interesul legii și Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept*, a membrilor supleanți, a judecătorilor raportori, precum și ale colectivelor de judecători responsabile cu verificarea considerentelor, toate acestea fiind

consemnate în procese verbale. Pentru a asigura soluționarea în termen a deciziilor pronunțate în interesul legii, judecătorilor raportori le-au fost stabilite termene utile pentru documentarea și întocmirea rapoartelor în vederea transmiterii acestora celorlalți membri ai completelor competente să judece recursurile în interesul legii. După pronunțarea și redactarea deciziilor în interesul legii și a hotărârilor prealabile, judecătorii desemnați în colective au avizat considerentele deciziilor, după verificarea atentă a acestora. Toate aceste măsuri au permis soluționarea și publicarea în Monitorul Oficial a tuturor deciziilor pronunțate, în termenul prevăzut de lege.

Trebuie reamintită, totodată, influența măsurilor organizatorice adoptate de conducerea instanței în ceea ce privește accelerarea judecării cauzelor de corupție la nivel înalt aflate în fond pe rolul Secției penale, măsuri care au condus, implicit, la soluționarea definitivă a acestui tip de cauze de către Completele de 5 Judecători.

Colegiul de conducere și Adunarea generală a judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție

Se poate remarca în acest cadru activitatea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, a cărei intervenție a fost solicitată pentru dezbateră și aprobarea măsurilor organizatorice, impuse, în special, de aplicarea noilor dispoziții din Codul de procedură penală, precum și a deciziilor Curții Constituționale.

Astfel, la nivelul anului 2016, Colegiul de conducere a fost convocat pentru 26 de ședințe și a pronunțat **25 de hotărâri**.

Printre cele mai importante măsuri adoptate de Colegiul de conducere, măsuri al căror impact au contribuit la optimizarea activității de judecată și a activității instanței, în general, se pot remarca:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii;
- modificarea unor dispoziții din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- continuarea stabilirii regulilor de funcționare a completelor de judecată la nivelul Secției penale a instanței supreme;
- stabilirea numărului Completelor de 5 Judecători, a structurii, precum și regulile de funcționare ale acestor formațiuni de judecată pentru anul 2017;
- aprobarea compunerii completelor la nivelul tuturor secțiilor și a modificărilor intervenite în compunerile completelor, urmare eliberării din funcție a unor judecători sau pentru alte cauze, prevăzute de lege;
- organizarea activității de repartizare aleatorie (avizarea personalului desemnat cu repartizarea aleatorie, adoptarea de reguli comune și specifice pentru acest tip de activitate);
- organizarea concursurilor de ocupare a posturilor vacante din schema de personal a instanței supreme și desemnarea membrilor comisiilor de concurs;
- transferul sau transformările unor posturi în cadrul compartimentelor/ secțiilor care au solicitat aprobarea unor astfel de măsuri, în scopul îmbunătățirii și eficientizării activității, precum și aprobarea statului de funcții și personal al instanței, urmare acestor transformări sau urmare suplimentării schemei de personal;
- desemnarea membrilor în comisiile de evaluare a activității profesionale a personalului instanței supreme;
- desemnarea judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție în cadrul unor comisii, consilii științifice, seminarii sau oricare dintre activitățile de formare profesională unde legea a prevăzut în mod expres participarea magistraților Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- soluționarea contestațiilor formulate împotriva ordinelor de salarizare;

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- constituirea în Comitet Electoral Local și desfășurarea de activități specifice în cadrul procedurii de alegere a celor 2 membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, reprezentanți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În același context, trebuie reamintit că în anul 2016, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a convocat Adunarea generală a judecătorilor pentru aprobarea raportului de activitate pentru anul 2015 și pentru alegerea celor 2 membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, reprezentanți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție.

C. Completele de 5 judecători

Conform dispozițiilor art. 24 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Completele de 5 Judecători** soluționează apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiției, soluționează contestațiile împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecății în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiției, soluționează cauzele în materie disciplinară potrivit legii și alte cauze date în competența lor prin lege.

Volumul de activitate la Completele de 5 Judecători:

Dosare în stoc la începutul anului	37
Dosare intrate în cursul anului	490
Total dosare pe rol	527
Dosare soluționate în cursul anului	446
Dosare rămase pe rol la sfârșitul anului	81

Operativitatea pe instanță, pe secții/complete specialitate, în diferitele materii și pe judecător

Indicii statistici privind operativitatea la Completele de 5 Judecători se prezintă după cum urmează:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Nr. crt.	Indice statistic	Valoare
1.	Indice de operativitate la dosare rulate - Formulă de calcul: dosare soluționate/dosare rulate	70%
2.	Indice de operativitate la total dosare - Formulă de calcul: dosare soluționate/(stoc + dosare intrate – dosare suspendate)	85%
3.	Indice privind celeritatea soluționării cauzelor - Formulă de calcul: dosare soluționate 0-6 luni/dosare soluționate	95%
4.	Indice de casare - Formulă de calcul: recursuri admise/dosare soluționate	0,0089%
5.	Indice de menținere - Formulă de calcul: recursuri respinse/dosare soluționate	50%

Aspecte calitative

Elemente statistice privind durata de soluționare a cauzelor.

Pentru anul 2016, la nivelul **Completelor de 5 Judecători**, datele statistice privind durata soluționării cauzelor în funcție de stadiul procesual, se prezintă după cum urmează:

Stadiul procesual al cauzei	Dosare soluționate în 0-2 luni de la înregistrare	Dosare soluționate în 2-4 luni de la înregistrare	Dosare soluționate în 4-6 luni de la înregistrare	Dosare soluționate peste 6 luni de la înregistrare	TOTAL
Recursuri	156	33	29	12	230
Contestație	52				52

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

(N.c.p.p)					
<i>Apeluri</i>	71	19	29	7	126
<i>Fonduri</i>	14	1		1	16
<i>Contestații în anulare</i>	8	7		3	18
<i>Revizuri</i>	3	2			5
<i>Alte cauze</i>	2				2
Total	306	62	58	23	449

În ceea ce privește activitatea **magistraților-asistenți**, în anul 2016, Completele de 5 Judecători au funcționat cu un efectiv de **5** magistrați-asistenți - 4 specializați în materie penală și unul în materie civilă.

5. Asigurarea publicării deciziilor relevante ale Înaltei Curți de Casație și Justiție

Înalta Curte de Casație și Justiție asigură publicarea deciziilor pe web-site-ul său (link-ul “Jurisprudență” – “Căutare jurisprudență”) în două forme:

- publicarea **deciziilor relevante** pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în rezumat;
- publicarea **textului integral al deciziilor** pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, inclusiv deciziile privind sesizările prelabile.

Prin publicarea deciziilor pe web-site-ul său, Înalta Curte de Casație și Justiție a creat o **bază de date publică și accesibilă on-line privind jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție.**

La finele anului 2016, pe pagina de internet a instanței supreme erau publicate:

- 122.562 decizii cu textul integral (anonimizate) și decizii privind sesizările prelabile
- 4.862 decizii relevante în rezumat;
- 28 decizii (recursuri în interesul legii) ale Completelor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii;
- 80 decizii ale Completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

6. Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică

Potrivit dispozițiilor art. 56 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare - Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică funcționează în subordinea președintelui și în coordonarea unuia dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică este condusă de un director, numit de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În anul 2016 Direcția a funcționat cu: 1 magistrat-asistent șef, 6 magistrați - asistenți, 4 grefieri, 5 specialiști informaticieni, 1 expert informatică.

În structura Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică funcționează următoarele compartimente:

- a) Serviciul legislație, studii și documentare, în cadrul căruia funcționează și Biblioteca Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- b) Serviciul informatică juridică.

La fel ca în anii precedenți, și în cursul anului 2016, Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică a Înaltei Curți de Casație și Justiție și-a adus la îndeplinire toate atribuțiile ce îi revin potrivit dispozițiilor art. 59 - 60 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție precum și toate acele sarcini ce i-au fost trasate de către președintele și vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit legii.

În acest sens, Direcția legislație, studii, documentare și

informatică juridică a realizat, în principal, următoarele activități:

- A formulat puncte de vedere, observații și propuneri cu privire la o serie de proiecte de acte normative transmise spre analiză Înaltei Curți de Casație și Justiție de către Ministerul Justiției sau Consiliul Superior al Magistraturii și a formulat sau a contribuit la formularea unor proiecte legislative întocmite de Înalta Curte de Casație și Justiție și transmise de aceasta instituțiilor competente să le analizeze și, după caz, să le adopte. Dintre acestea, pot fi amintite cu titlu de exemplu :
- A formulat propuneri de modificare și completare a Codului penal și de procedură penală ;
- Formularea unor propuneri de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată (2), cu modificările și completările ulterioare și a Legii salarizării unitare ;
- A întocmit note, puncte de vedere, răspunsuri la adrese formulate de diverse instituții. Dintre acestea, pot fi amintite :
  - Punct de vedere cu privire la unele propuneri de modificare a prevederilor Codului de procedură civilă, precum și cu privire la oportunitatea procedurii de filtrare a recursurilor, prevăzută de Codul de procedură civilă ;
  - Puncte de vedere și note în diferite materii (dr. salariale, asigurări sociale) relativ la modalitatea de interpretare a unor dispoziții legale (de ex. O.U.G. nr 20/2016) ;
  - Actualizarea nomenclatorului arhivistic.

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- A asigurat selectarea și rezumarea hotărârilor pronunțate de secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, în urma lecturării hotărârilor, în vederea publicării acestora pe pagina de internet, în Buletinul Casației și în Buletinul Jurisprudenței.
- A asigurat îmbunătățirea accesului la jurisprudența instanței supreme, în scopul unificării acesteia, atât prin publicarea jurisprudenței în Buletinul Casației - revista oficială a Înaltei Curți de Casație și Justiție și în Buletinul Jurisprudenței - culegerea anuală de hotărâri a instanței supreme, cât și prin publicarea hotărârilor Înaltei Curți de Casație și Justiție pe pagina de internet a acesteia. În vederea prelucrării și publicării jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru informarea promptă și completă a celorlalte instanțe judecătorești, precum și a publicului asupra soluțiilor date de instanța supremă problemelor de drept, și în anul 2016 a continuat contractul de colaborare între Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și Editura C.H. Beck S.R.L., S.C. „G&G Consulting” S.R.L. și S.C. INDACO Systems S.R.L., pe de altă parte, având ca obiect publicarea în format electronic, pe site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție, a textului integral al deciziilor pronunțate de aceasta în activitatea sa jurisdicțională. Numărul deciziilor cu text integral publicate pe site-ul instanței supreme a crescut considerabil, astfel încât dacă la finele anului 2015 erau publicate **117.000** hotărâri cu textul integral, la finalul anului 2016 pe site-ul instanței supreme erau publicate **122.562** de astfel de hotărâri.
  - În același timp, Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică a asigurat publicarea **Buletinului Jurisprudenței pe anul 2015**, cuprinzând, în rezumat, deciziile relevante pronunțate de instanța supremă în cursul anului 2015.

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- De asemenea, atât Buletinul Casației cât și Buletinul Jurisprudenței au fost transmise tuturor curților de apel, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție și tuturor parchetelor de pe lângă curțile de apel.
- A sesizat secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție referitor la existența unor aspecte de practică neunitară. De asemenea, au fost întocmite materiale cu privire la diferite alte aspecte privind jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv puncte de vedere și note privind anumite probleme de drept dezlegate de instanța supremă în soluționarea cazurilor de speță.
- A asigurat consultarea practicii Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene și informarea secțiilor în ceea ce privește deciziile pronunțate de aceste instanțe europene. Totodată, au fost puse la dispoziția judecătorilor, la solicitarea acestora, acele decizii pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Curtea de Justiție a Uniunii Europene ce prezentau relevanță în soluționarea cauzelor aflate pe rolul instanței supreme.
- În colaborare cu secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție sau la solicitarea acestora, Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică a elaborat puncte de vedere și note cu privire la problemele de drept ivite în aplicarea legislației sau cu privire la anumite instituții de drept material sau de drept procesual.
- A realizat studii de drept comparat în vederea identificării soluțiilor legislative adoptate în special de statele Uniunii Europene în reglementarea unor aspecte.
- Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică, prin magistrații - asistenți desemnați prin Ordin al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, a elaborat toate rapoartele privind

progresele înregistrate de Înalta Curte de Casație și Justiție în domeniul Mecanismului de Cooperare și Verificare și a lucrărilor necesare pentru derularea misiunilor de evaluare ale Comisiei Europene în cadrul acestui mecanism la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

- Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică, prin magistrații - asistenți desemnați, a adus la îndeplinire sarcinile legate de îndeplinirea obligațiilor ce-i revin Înaltei Curți de Casație și Justiție în temeiul **Hotărârii de Guvern nr. 583/2016** privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție pe perioada 2016-2020, (*M. Of. 644-23.08.2016*):
  - Magistrații - asistenți din cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică au participat și în cursul anului 2016 la activitatea de implementare a proiectului PHARE RO 2005/017-553.01.04.01 – „Asistență pentru Înalta Curte de Casație și Justiție”, aceștia fiind responsabili cu elaborarea documentelor aferente acestui proiect.
  - Direcția legislație prin magistrații - asistenți desemnați a participat la ședințe ale Grupului de lucru de la Ministerul Justiției pentru modificarea legilor justiției ;
  - A asigurat apărarea în litigiile în care Înalta Curte de Casație și Justiție a avut calitatea de parte, prin formularea de întâmpinări, cereri, note scrise, motive de apel și motive de recurs.
  - A sprijinit activitatea celorlalte departamente ale instanței supreme, printre care cea a Biroului de Informare și Relații Publice, prin identificarea soluțiilor legale necesare formulării unor răspunsuri către petenți, sau a Departamentului economico-financiar și administrativ din

cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin formularea de răspunsuri de specialitate juridică cu privire la modul de interpretare și aplicare a unor dispoziții legale în materia dreptului muncii și asigurărilor sociale, a dispozițiilor speciale ce reglementează diferitele categorii de personal ce își desfășoară activitatea în cadrul instanței supreme (magistrați, personal auxiliar de specialitate, funcționari publici, personal contractual) în materie financiar-fiscală, etc.

- Magistrații - asistenți din cadrul Direcției Legislație, Studii, Documentare și Informatică Juridică au participat la ședințele săptămânale ale comisiilor de lucru constituite la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii, respectiv Comisia nr. 1 – Independența și responsabilizarea justiției, eficientizarea activității acesteia și creșterea performanței judiciare, integritatea și transparența sistemului judiciar ; Comisia nr. 2- Eficientizarea activității Consiliului Superior al Magistraturii și a instituțiilor coordonate, parteneriatul cu instituțiile interne și societatea civilă.
- Magistrații - asistenți ai Direcției Legislație au participat la întâlniri de lucru cu reprezentanții diverselor instituții, precum:
  - Ministerul Justiției;
  - Consiliul Superior al Magistraturii.
- Magistrații - asistenți ai Direcției Legislație au întocmit note, puncte de vedere, răspunsuri la adrese formulate de Ministerul Afacerilor Externe, Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Muncii.
- În cursul anului 2016, *Serviciul Informatică Juridică* din cadrul *Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică* a asigurat:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- Gestionarea contractelor anuale de asistență tehnică aferente domeniului IT (echipamente și software). În această modalitate:
  - a crescut gradul de satisfacție a utilizatorilor,
  - a crescut calitatea serviciilor IT oferite tuturor utilizatorilor,
  - a scăzut frecvența incidentelor blocante,
  - a scăzut durata de soluționare a incidentelor,
  - au fost aplicate politici de mentenanță preventivă.
- Gestionarea proiectelor și contractelor destinate achizițiilor IT (echipamente și software).
- Gestionarea evidențelor referitoare la echipamentele IT și consumabilele IT.
- Participarea specialiștilor IT la comisiile, proiectele și întâlnirile de specialitate IT, în colaborare cu celelalte instanțe și Ministerul Justiției. Printre proiectele cele mai importante menționăm:
  - *proiectul de finanțare RO24 – Întărirea capacității judiciare și cooperare prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009 – 2014 (îmbunătățirea sistemului de management a cauzelor ECRIS),*
  - *„Analiză in vederea adaptării, modernizării și extinderii sistemului electronic de management al cauzelor ECRIS”,*
  - *„Dezvoltarea și implementarea unui sistem integrat de management strategic la nivelul sistemului judiciar”,*
- Monitorizarea corectitudinii și introducerii în timp util a datelor în sistemul ECRIS și aplicarea măsurilor adecvate.
- Creșterea calității operațiunilor efectuate de către grefieri și a actelor întocmite de aceștia prin instruirea acestora, verificarea respectării procedurilor interne de lucru și verificări efectuate la nivelul arhivelor.

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- Prin punerea în executare a contractului de asistență tehnică pentru sistemul de gestionare a dosarelor ECRIS s-a continuat perfecționarea acestuia; în acest mod, a crescut gradul de satisfacție a utilizatorilor sistemului și au fost aduse îmbunătățiri în utilizarea acestuia.
- În cursul anului 2016, *Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică* a asigurat accesul la sursele de documentare, în format electronic, prin:
  - accesul zilnic, în timp real, al judecătorilor și magistraților - asistenți la forma electronică a Monitorului Oficial;
  - accesul la programe de legislație;
  - accesul la internet și intranetul justiției.
- Împreună cu reprezentanții *Compartimentului de relații internaționale* au organizat prezentarea sistemului informatic la întâlnirile conducerii Înaltei Curți de Casație și Justiție cu reprezentanți ai altor sisteme judiciare.
- Participarea la proiectul denumit "*Sistemul integrat de management al resurselor materiale, financiare și umane din sistemul judiciar (RMS)*", în care Înalta Curte de Casație și Justiție este instituție pilot. Sistemul se află în faza de implementare. În cursul anului 2016 au fost realizate următoarele progrese semnificative:
  - Au fost finalizate toate testările aferente intrării în funcțiune pentru modulul *HR & Payroll (Resurse Umane și salarizare)*.
  - Modulul de resurse umane este funcțional și utilizat în mod activ de către *Departamentul Resurse Umane*.
  - Au fost realizate cu succes testările pentru modulul financiar/investiții (mijloace fixe, obiecte de inventar, achiziții, ALOP, furnizori, debitori). Acest modul a fost refăcut în cursul

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

perioadei 2015 - 2016 ca urmare a schimbării echipei implementatorului.

- Alte activități realizate în cadrul proiectului: migrare de date, optimizarea sistemului, dezvoltarea de noi rapoarte, fixare de erori.

În anul 2016 pentru Biblioteca Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost achiziționate un număr de 434 publicații românești și străine.

Altele:

➤ În anul 2016, magistrații - asistenți ai Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică au participat la programele de formare continuă organizate sub forma seminariilor de către Institutul Național al Magistraturii, la o serie de conferințe de specialitate privitoare la diferite probleme de drept.

7. Departamentul economico-financiar și administrativ

Capitolul 1 – Gestionarea resurselor

1.1. Resursele umane aflate la dispoziția instanței în anul 2016

Conform Hotărârii Guvernului României nr. 486 din 30.06.2015, Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează cu un număr maxim de 549 posturi finanțate.

Statele de funcții și de personal ale instanței supreme au fost aprobate de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin Hotărârea nr. 25 din data de 08.12.2016.

Pe structură de personal - la 31 decembrie 2016 -

- Judecători = 122 de posturi, din care 111 ocupate la 31.12.2016;
- Magistrați-asistenți = 123 de posturi, din care 111 ocupate la 31.12.2016;
- Grefieri, aprozi, agenți procedurali = 180 de posturi, din care 176 ocupate la 31.12.2016;
- Consilieri, experți, auditori (funcționari publici + personal contractual) = 32 de posturi, din care 25 ocupate la 31.12.2016;
- Referenți (funcționari publici + personal contractual) = 4 posturi, toate ocupate la 31.12.2016;
- Muncitori = 16 posturi (inclusiv cei 2 de mecanici auto), toate ocupate la 31.12.2016;
- Șoferi = 47 de posturi, din care 45 ocupate la 31.12.2016;
- Îngrijitori = 18 de posturi, toate ocupate la 31.12.2016;
- 1 medic și 1 asistent medical, din care 1 post de medic ocupat la 31.12.2016;
- specialist IT = 5 posturi, toate ocupate la 31.12.2016.

Pe total instituție: (la 31 decembrie 2016)

- Posturi în evidență	= 549
- Posturi ocupate	= 512
- Posturi vacante	= 37

1.2 Resurse materiale și financiare aflate la dispoziția instanței în anul 2016

La elaborarea proiectului de buget pe anul 2016, Înalta Curte de

Casație și Justiție a avut în vedere asigurarea resurselor financiare și umane necesare pentru îndeplinirea în bune condiții, atât a atribuțiilor ce i revin în realizarea actului de justiție, ca instanță de vârf în ierarhia puterii judecătorești, cât și a obiectivelor ce decurg din realizarea procesului de reformă a sistemului judiciar.

Înalta Curte de Casație și Justiție a beneficiat de alocații bugetare pentru anul 2016 în sumă de **82.340 mii lei** din care a efectuat plăți în sumă de **81.982 mii lei**, astfel:

Cap.54.01 – Alte servicii publice generale

1.Titul Bunuri și servicii – 24 mii lei

- Cheltuieli judiciare si extrajudiciare derivate din acțiuni in reprezentarea intereselor statului, potrivit dispozițiilor legale – expertize dispuse de Înalta Curte de Casație și Justiție in cursul proceselor penale.

Cap. 61.01 Ordine publică și siguranță națională

- 1. La Titlul Cheltuieli de personal – 73.695 mii lei, din care:**
  - drepturi salariale judecători, magistrați-asistenți, personal auxiliar de specialitate, personal conex, funcționari publici, personal contractual;
  - diurna necesară pentru acțiunile de pregătire profesională continuă a judecătorilor, magistraților-asistenți și a celorlalte categorii de personal (grefieri, informaticieni, funcționari publici), în realizarea măsurilor prevăzute în Planul de acțiune la obiectivul „*Îmbunătățirea*

calității actului de justiție”

- participarea grefierilor la sesiuni de pregătire continuă
- chirii pentru judecători și magistrați-asistenți, conform art. 23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, precum și pentru personalul auxiliar de specialitate și conex, potrivit art. 67¹ din Legea nr. 567/2004

- medicamente pentru judecători și magistrați-asistenți, conform art. 25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, precum și pentru personal auxiliar de specialitate și conex, potrivit art. 67 din Legea nr. 567/2004, inclusiv medicamentele necesare pentru funcționarea cabinetului medical din cadrul instanței supreme

- tranșa aferentă anului 2016, reprezentând titluri executorii aflate sub incidența OUG nr. 103/2013 și OUG 83/2014.

2. La Titlul Bunuri și servicii – 5.818 mii lei, din care:

1) cazare și transport pentru acțiunile de pregătire profesională continuă a judecătorilor, magistraților-asistenți și a celorlalte categorii de personal (grefieri, informaticieni, funcționari publici), în realizarea măsurilor prevăzute în Planul de acțiune la obiectivul „*Îmbunătățirea calității actului de justiție*”;

2) continuarea procesului de informatizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție și extinderea accesului judecătorilor, magistraților-asistenți și a celorlalte categorii de personal al ÎCCJ la forma electronică a Monitorului Oficial, Partea I;

3) realizarea unificării practicii judiciare prin deplasări în teritoriu ale judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție;

4) furnituri de birou, materiale de curățenie, piese de schimb, materiale și prestări servicii cu caracter funcțional (hârtie xerox, toner etc.), obiecte de inventar, cărți și publicații, fondul Președintelui și

service-uri;

5)contravaloare expediere citații și TP-uri, încălzit și iluminat; apă, canal și salubritate; carburanți.

3. La Titlul Cheltuieli de capital – 2.230 mii lei, din care:

a)computere, dispozitive de stocare si citire, conexiuni cu fibra optica și imprimante multifuncționale necesare în realizarea obiectivului „Continuarea procesului de informatizare a sistemului judiciar”;

b)achiziționarea a 20 de autoturisme, echipament de incalzire centrala termica, sistem de control al accesului;

c) pachete software de protecție antivirus.

4.La Titlul Transferuri - 28 mii lei

- cotizații la organisme internaționale:

a. Asociația Înalțelor Jurisdicții de Casație ale țărilor care utilizează parțial limba franceză (AHJUCAF);

b. Rețeaua președinților Curților Supreme de Justiție;

c. Asociația Consiliilor de Stat și a Jurisdicțiilor Administrative Supreme din Uniunea Europeană

d. Asociația Internațională a Înalțelor Jurisdicții Administrative (AIHJA).

5. La Titlul Alte Cheltuieli – 187 mii lei

- Daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale aferente titlurilor executorii aflate sub incidența OUG 83/2014 si OUG 57/2015.

Cap. 68.01 Ajutoare la trecerea în rezervă

1. Titlul Asistență socială - 0 lei

Conform art. 80 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în structura Departamentului economico-financiar și administrativ funcționează:

- Serviciul financiar-contabil;
- Serviciul administrativ (Biroul administrativ și aprovizionare și Biroul auto);
- Biroul resurse umane.

Structura personalului din cadrul Departamentului economico-financiar și administrativ, la 31 decembrie 2016, era următoarea: 105 posturi, din care 2 posturi vacante; detaliat se prezintă după cum urmează:

- Manager economic = 1 post, ocupat la 31.12.2016;
- Serviciul financiar - contabil = 12 posturi, toate ocupate la 31.12.2016;
- Biroul resurse umane = 6 posturi, toate ocupate la 31.12.2016;
- Șef Serviciu administrativ = 1 post, ocupat la 31.12.2016;
- Biroul administrativ și aprovizionare = 35 posturi, toate ocupate la 31.12.2016;
- Biroul auto = 50 posturi, din care 2 posturi de șofer vacante la 31.12.2016.

În anul 2016 au fost scoase la concurs toate posturile vacante din cadrul Departamentului economico financiar și administrativ, după cum urmează:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- 1) În perioada 17.03.2016-15.04.2016 – 1 post de muncitor I (mecanic auto) la Biroul administrativ și aprovizionare, post care a fost ocupat cu data de 18.04.2016;
- 2) În perioada 30.03.2016-05.05.2016 – 1 post de referent (studii medii) la Serviciul financiar contabil, post care a fost ocupat cu data de 09.05.2016;
- 3) În perioada 11.04.2016-03.06.2016 – 2 posturi de consilier (funcționari publici) la Serviciul financiar contabil și 2 posturi de consilier (funcționari publici) la Biroul resurse umane, s-a ocupat un post la Serviciul financiar contabil cu data de 16.06.2016 ;
- 4) În perioada 07.09.2016-10.10.2016 – 1 post de muncitor I (magazioner) la Biroul administrativ și aprovizionare, post care a fost ocupat, ulterior fiind declarat vacant, ca urmare a neprezentării candidatului declarat admis la post;
- 5) În perioada 28.09.2016-23.11.2016 reluat concursul cu posturile vacante prezentate la pct. nr. 3, posturi care au fost ocupate cu data de 05.12.2016, respectiv 09.12.2016;
- 6) În perioada 28.10.2016-05.12.2016 – 1 post de muncitor I (mecanic auto) la Biroul auto și un post de muncitor I (magazioner) la Biroul administrativ și aprovizionare - posturi care au fost ocupate cu data de 06.12.2016, respectiv 23.12.2016.

De asemenea, în perioada 25 iulie 2016 – 11 septembrie 2016, s-a organizat examen/concurs pentru promovarea în grad profesional imediat superior pentru funcționarii publici din cadrul Departamentului economico-financiar și administrativ.

8. Biroul de Informare și Relații Publice

Biroul de informare și relații publice, numit în continuare BIRP, este compartimentul din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție care asigură legăturile instanței supreme cu publicul și mijloacele de comunicare în masă în scopul garantării transparenței activității judiciare, în condițiile stabilite de lege.

Potrivit art.83 alin. (2) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Biroul de informare și relații publice funcționează în subordinea unuia dintre vicepreședinții instanței.

În conformitate cu dispozițiile art. 84 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Biroul de informare și relații publice *este condus de un judecător din cadrul instanței supreme care îndeplinește și rolul de purtător de cuvânt*, iar în funcție de volumul de activitate al judecătorului desemnat să conducă Biroul de informare și relații publice, *președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu avizul Colegiului de conducere, poate dispune degrevarea parțială sau totală a acestuia de atribuțiile ce îi revin ca judecător*.

Activitatea specifică Biroului se realizează în raport de prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, precum și ale Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 233/2002, precum și a Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media.

Biroul de informare și relații publice, potrivit art. 85 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Curți de Casație și Justiție, are următoarele atribuții: asigură primirea și rezolvarea solicitărilor privind informațiile de interes public; elaborează anual raportul Înaltei Curți de Casație și Justiție privind accesul la informațiile de interes public; furnizează ziariștilor, prompt și complet, orice informație de interes public care privește activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție; acordă, fără discriminare, în termene rezonabile, acreditare ziariștilor și a reprezentanților mijloacelor de comunicare în masă; asigură, periodic sau de fiecare dată când activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție prezintă un interes public sporit, difuzarea de comunicate, informări de presă, organizarea de conferințe de presă, interviuri sau briefinguri.

Biroul de informare și relații publice efectuează toate lucrările privind accesul la informațiile de interes public și relațiile cu mijloacele de comunicare în masă dispuse de președintele și vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție și îndeplinește orice alte sarcini încredințate de aceștia.

De asemenea, soluționează toate petițiile (*cererile, reclamațiile sau lucrările*) ce nu intră în competența de analiză și rezolvare a secțiilor sau a celorlalte compartimente ale instanței supreme, acte ce sunt primite prin poșta scrisă sau electronică, dar și cereri formulate prin contact telefonic, în raport de limitele competențelor instanței, așa cum sunt regăsite în Titlul II, Capitolul I, Secțiunea a 2-a din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară.

În vederea unei informări corecte a publicului în legătură cu activitatea judiciară și administrativă a instanței supreme, Biroul de informare și relații publice a organizat în mod echilibrat activitatea de furnizare a informațiilor publice, prin transmiterea răspunsurilor într-o formă accesibilă și concisă, analizând atent conținutul fiecărei solicitări și

oferind răspunsuri complete către petenți, în termenele prevăzute de lege.

Biroul de informare și relații publice este departamentul de comunicare al instanței supreme care, prin conducătorul său, purtătorul de cuvânt al Înaltei Curți de Casație și Justiție, implementează strategii eficiente de comunicare, facilitând astfel relația reprezentanților instanței cu publicul și mijloacele de comunicare în masă, naționale și internaționale.

Biroul de informare și relații publice a identificat știrile difuzate în spațiul public ce au avut un impact negativ asupra activității sau imaginii Înaltei Curți de Casație și Justiție sau, după caz, judecătorilor care funcționează în cadrul instanței, aducându-le la cunoștința conducerii instituției sau a judecătorilor vizați, în vederea exprimării unor poziții oficiale față de problemele semnalate sau a sprijinirii judecătorilor în exercitarea dreptului la replică.

Înalta Curte de Casație și Justiție prin Biroul de informare și relații publice, urmărește să identifice pe baza datelor statistice prezente în raport, problemele cu care se confruntă justițiabilul în relația sa cu instanța supremă (aspecte ce se regăsesc în reclamațiile/solicitățile primite pe adresa Biroului de informare și relații publice ce vizează atât funcționarea sistemului judiciar cât și calitatea actului de justiție).

În vederea asigurării unui acces rapid al publicului la informații, Biroul de informare și relații publice a soluționat și cereri telefonice (*în medie de 40 pe zi*), formulate în raport de Legea nr. 233/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor și care au avut ca obiect, în principal, relații cu privire la cauze aflate pe rolul instanței dar și alte informații cu privire la activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

De asemenea, conformându-se dispozițiilor art. 5 din Legea 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, Înalta Curte de Casație și Justiție a publicat pe site-ul său www.scj.ro, la rubrica Informații Publice, lista informațiilor de interes public, oferind astfel accesul persoanelor interesate la informațiile în legătură cu structura organizatorică, actele normative care reglementează organizarea și funcționarea instituției, atribuțiile departamentelor, conducerea instanței, modalități de contestare a deciziei, programe și strategii, bugetul, precum și modalitățile de contact ale secțiilor sau compartimentelor.

Volumul de activitate

În anul 2016, la nivelul Biroului de informare și relații publice, potrivit normelor Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 233/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor și a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public s-au soluționat un număr de 5762 petiții (*prezentare grafica fig. 1, 2,3*).

Tipul petiției		
1	Petiții în forma scrisă potrivit Legii nr.233/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor	2191
2	Petiții în forma scrisă potrivit	76

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

	Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public	(din care 4 reclamații administrative)
TOTAL		2267

Tipul petiției		
1	Petiții în format electronic potrivit Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public	90
2	Petiții în format electronic potrivit Legii nr.233/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor	856
3	Petiții în format electronic (acte depuse la dosare care au fost redirecționate către secțiile ICCJ și petiții transmise prin intermediul formularului de contact al ICCJ)	2338
	TOTAL	3284

**Cereri formulate de reprezentanții mass-media către
BIRP**

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

1	Cereri formulate potrivit dispozițiilor: potrivit <i>Legii nr. 544/2001</i> privind liberul acces la informațiile de interes public <i>(în 78 de cereri formulate de către reprezentanții mass-media <u>nu au fost comunicate</u> datele solicitate, exemplu: hotărâri care nu au fost redactate, informații care se încadrau în dispozițiile art. 43 din Ghidul privind sistemul judiciar din România și mass media, hotărâri pronunțate în dosare judecate în camera preliminară sau de către judecătorul de drepturi și libertăți, etc).</i>	176
2	Acreditări	35
	TOTAL	211

TOTAL petiții în format electronic primite pe adresa BIRP

	potrivit <i>Legii nr. 544/2001</i> privind liberul acces la informațiile de interes public; potrivit <i>Legii nr.233/2002</i> pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor; petiții adresate secțiilor ICCJ și redirecționate, petiții primite prin intermediul formularului de contact de pe site-ul ICCJ, acreditări, etc	3495
--	---	-------------

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

Fig. 1

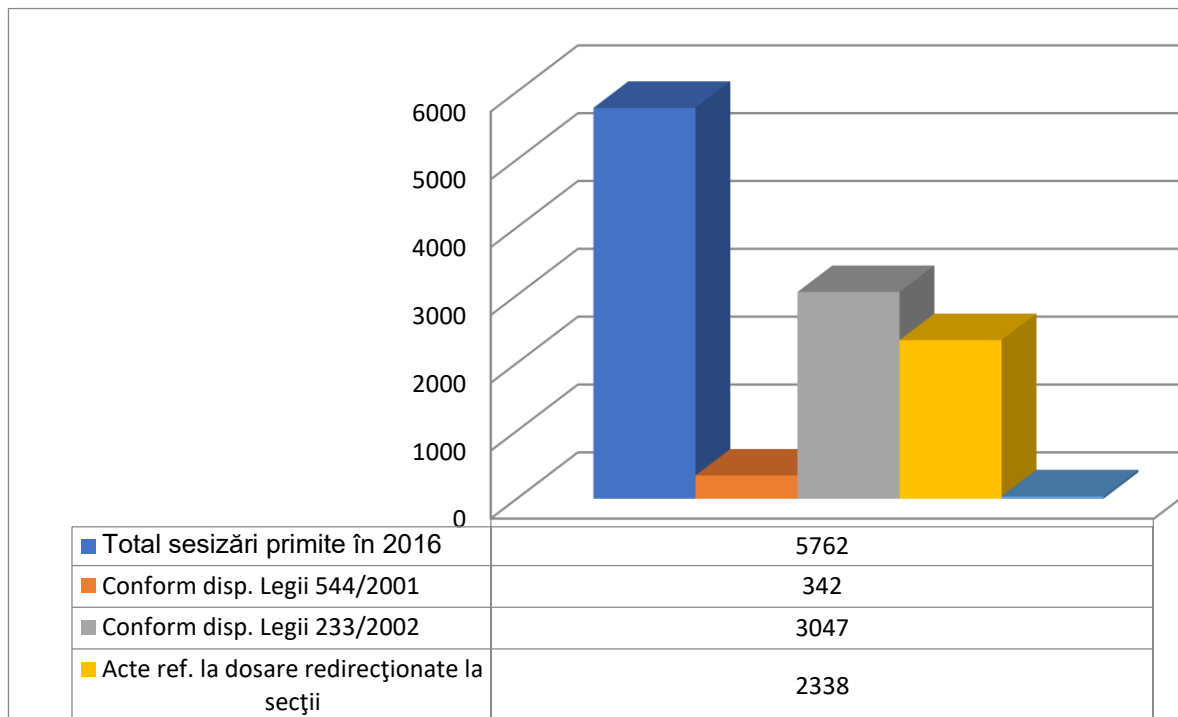
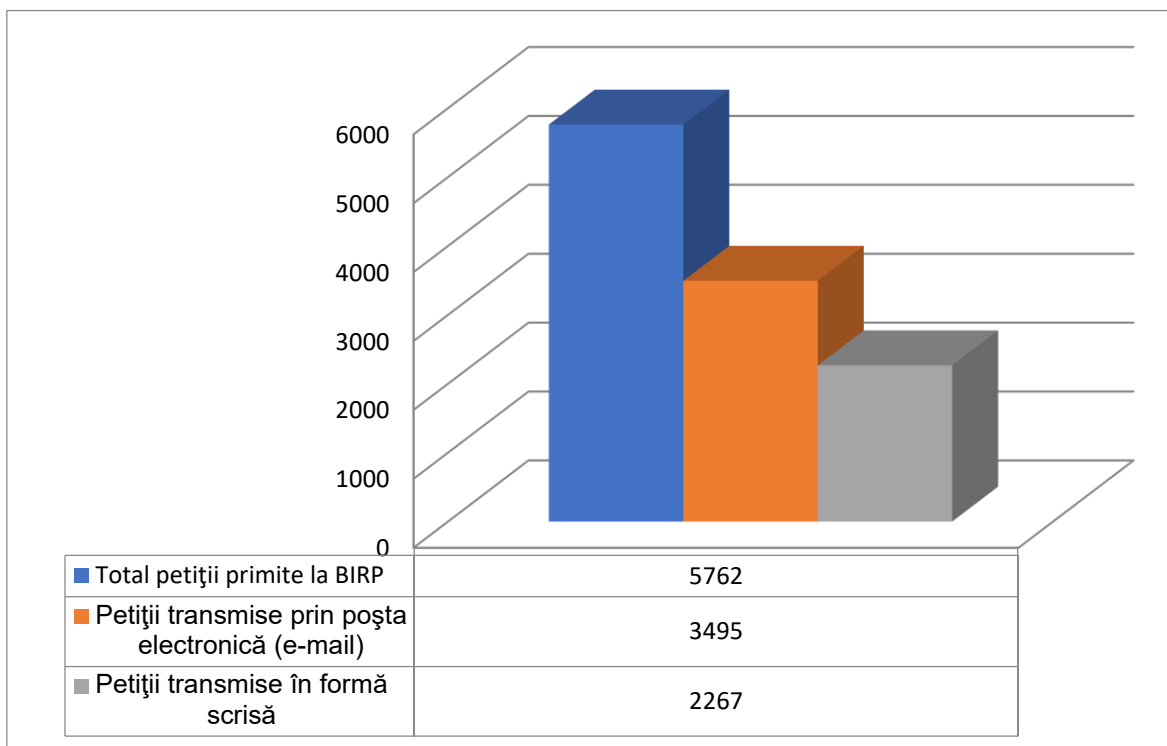
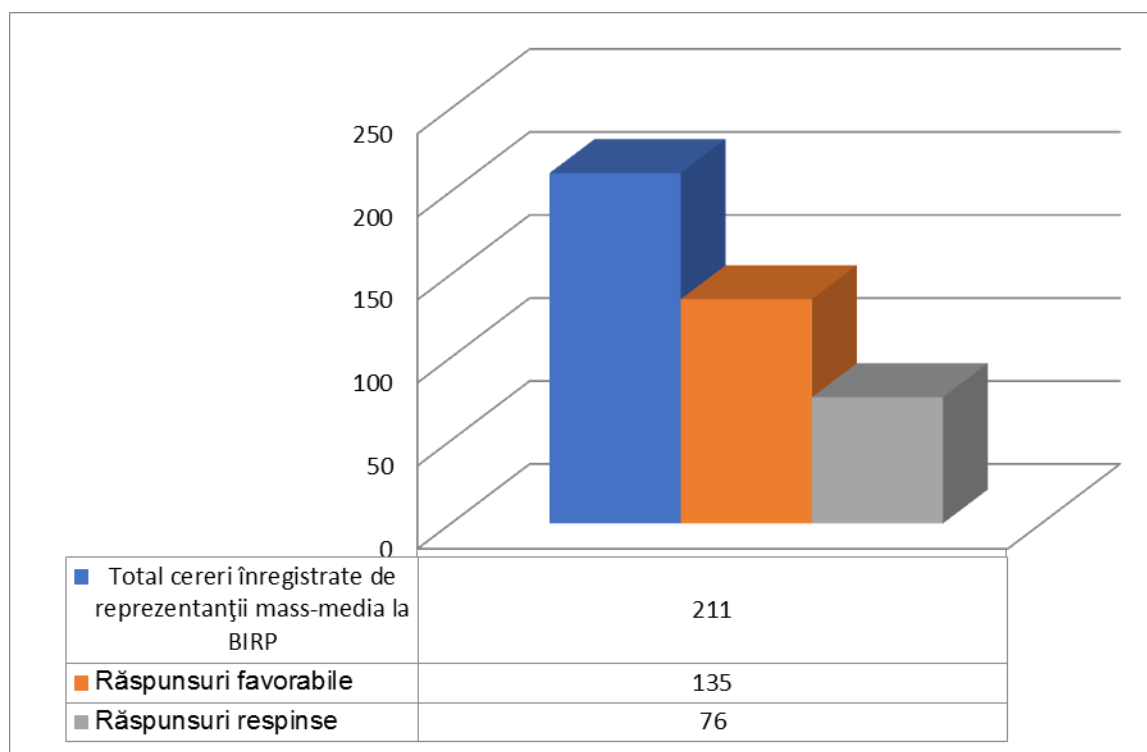

Fig.2

Fig.3 MASS-MEDIA

Potrivit competențelor sale, Biroul de informare și relații publice, prin conducătorul acestuia, a procedat la acreditarea jurnaliștilor în termenul prevăzut de lege, manifestând astfel totală deschidere asupra unui dialog constant și consecvent cu reprezentanții presei, care să conducă la depășirea oricăror dificultăți apărute în relația dintre Înalta Curte de Casație și Justiție și mass-media.

Transparența activității judiciare și administrative a instanței supreme a fost realizată și prin difuzarea a 25 de comunicate de presă, ce au fost transmise tuturor reprezentanților mass-media acreditați la Înalta Curte de Casație și Justiție.

De asemenea, Biroul de informare și relații publice, în considerarea atribuțiilor prevăzute de lege și Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a

asigurat constant, în afara orelor de program, contacte cu reprezentanții presei, ori de câte ori a existat un interes public major față de procedurile judiciare.

Cheltuieli

Biroul de informare și relații publice nu a înregistrat cheltuieli suplimentare în legătură cu activitatea sa, toate costurile ocazionate cu expedierea corespondenței către petenți și orice alte acte care implică desfășurarea activității în ansamblu au fost incluse în cheltuielile generale ale instanței.

În desfășurarea activității sale Biroul de informare și relații publice a urmărit zilnic reflectarea în spațiul media on-line, dar și pe suport clasic, a imaginii instituționale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, redată prin știri, informații, articole, comentarii, activitate ce s-a concretizat în redactarea *Revistei Presei*, înaintate conducerii instanței supreme, cu privire la aspectele de interes din domeniul juridic. S-a mai avut în vedere urmărirea cu ritmicitate și a presei internaționale, consultându-se comunicatele de presă și informațiile de pe site-urile europene pentru o informare actualizată și uniformă la nivel comunitar.

Punctul de informare-documentare.

Ca urmare a implementării Proiectului Phare RO 2005/017-553.01.04.01- *Asistență pentru Înalta Curte de Casație și Justiție*, la nivelul Biroului de informare și relații publice funcționează 3 dispozitive „Info Touch” care oferă justițiabililor și reprezentanților presei un acces facil la o serie de informații legate de cauzele aflate pe rolul instanței supreme.

În desfășurarea activității sale, s-a evidențiat o bună colaborare

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

între Biroul de informare și relații publice și secțiile instanței supreme, precum și cu celelalte direcții sau departamente, ce au înaintat la timp relațiile sau documentele solicitate de Birou, în vederea comunicării răspunsurilor către solicitanți.

De asemenea, în vederea desfășurării în bune condiții a activității specifice Biroului de informare și relații publice și realizarea unei și mai bune colaborări cu secțiile și celelalte compartimente s-ar impune ca documentația primită de către Biroul de informare și relații publice să fie însoțită de un referat tehnoredactat, semnat și datat de către persoana desemnată cu gestionarea corespondenței din cadrul secției/compartimentului instanței supreme.

9. Compartimentul de relații internaționale

Potrivit competenței sale, reglementate de art. 86-88 din Regulamentul Înaltei Curți de Casație și Justiție, activitatea Compartimentul de Relații Internaționale este strâns legată de calitățile pe care ICCJ le are la nivel internațional:

I. Calitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție de membru în organisme internaționale

Înalta Curte de Casație și Justiție este membră în 9 asociații internaționale. În toate cele 9 asociații, reprezentarea se face la nivel de Președinte.

Cele 9 organisme internaționale sunt următoarele:

1. Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din UE:
  - această asociație înseamnă pentru ICCJ relații de cooperare internațională cu 28 de curți supreme din UE
  - scopul esențial al Rețelei: redactarea de proiecte de acte normative privind puterea judecătorească și justiția, ce se transmit Comisiei Europene și Parlamentului European, pentru adoptarea de noi acte normative comunitare
  - la solicitarea Rețelei, ICCJ redactează rapoarte naționale pe diverse probleme de drept
2. AHJUCAF (Asociația Înaltelor Jurisdicții de Casație a Țărilor ce au în comun folosirea limbii franceze; pe scurt, Asociația Curților de Casație Francofone):
  - această asociație înseamnă pentru ICCJ relații de cooperare internațională cu 50 de curți supreme francofone

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

- la solicitarea AHJUCAF, ICCJ redactează rapoarte naționale pe diverse probleme de drept
- în anul 2010, în urma Congresului de la Ottawa (Canada), șeful Biroului de Relații Internaționale al ICCJ a fost ales șef pentru zona Europei de Est, în cadrul Asociației, precum și membru în corpul de experți

3. Asociația Consiliilor de Stat și a Curților Supreme Administrative din UE: reprezentare la nivel de Președinte, dar datorită profilului administrativ, a fost desemnată Secția de Contencios Administrativ și Fiscal drept corespondent al asociației

- la solicitarea Asociației, ICCJ redactează rapoarte naționale pe diverse probleme de drept

4. Organizația Europeană a Brevetului: reprezentare la nivel de Președinte, dar datorită profilului proprietății intelectuale, a fost desemnată Secția I Civilă drept corespondent al asociației

5. Forumul UE al Judecătorilor pentru Mediu: reprezentare la nivel de Președinte

6. Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni:

7. Institutul European al Expertizei și Expertului (IEEE):

- IEEE este partener al Comisiei Europene în elaborarea unui proiect asupra expertizei în materie civilă, proiect ce este urmat de un studiu asupra expertizei în materie penală; din octombrie 2011, șeful Compartimentului de Relații Internaționale a fost numit de IEEE membru în grupul de lucru asupra expertizei civile și din 2016, membru în grupul de lucru în materia expertizei penale.

8. Asociația Internațională a Înaltelor Jurisdicții Administrative (AIHJA)

- AIHJA a acordat, cu unanimitate de voturi, în 2012, statutul de

membru cu drepturi depline, pentru Înalta Curte de Casație și Justiție.

- această asociație înseamnă pentru ICCJ relații de cooperare internațională cu 59 de curți supreme.
- reprezentarea la acest organism internațional are loc la nivel de

Președinte.

9. Institutul de Drept European (ELI)

- ELI a acordat, cu unanimitate de voturi, în 2012, statutul de

membru cu drepturi depline, pentru Înalta Curte de Casație și Justiție.

- reprezentarea la acest organism internațional are loc la nivel de

Președinte.

Dat fiind că ICCJ este membru al acestor asociații, Compartimentului de Relații Internaționale a asigurat și în anul 2016 redactarea corespondenței în limba franceză sau engleză, redactarea materialelor pentru acțiunile și congresele organizate de asociații (chestionare și rapoarte naționale), efectuând orice lucrare solicitată de acestea.

Potrivit competenței sale, reglementate de art.86-88 din Regulamentul Înaltei Curți de Casație și Justiție, Compartimentul de Relații Internaționale, în anul 2016, a mai desfășurat și următoarele activități:

II. Redactarea de rapoarte naționale

În anul 2016, au fost redactate 3 rapoarte naționale și chestionare de către Compartimentul de Relații Internaționale (CRI), după cum urmează:

1. "Supreme Courts as guarantee for effectiveness of judicial systems in EU", pentru Curtea Supremă din Letonia, care împreună cu

Universitatea din Antwerp, Universitatea din Ljubljana și Curțile Supreme din Ungaria, Lituania și Spania pregătesc un ghid de bune practici de management al Curților Supreme.

2. „Process of judicial appointments to the European supreme courts”, pentru Curtea Supremă de Justiție din Republica Cehă.
3. “The Role of the Supreme Courts in the development of the Law”, pentru Colocviul anual al Rețelei Președinților CSJ din Uniunea Europeană, colocviu ce a avut loc la Madrid, 20-21 octombrie 2016.

III. Îndeplinirea obligației internaționale de furnizare a jurisprudenței și de integrare a jurisprudenței

A. La nivel european, Compartimentul de Relații Internaționale asigură integrarea jurisprudenței Înaltei Curți, în programul european denumit *Portalul comun de jurisprudență al curților supreme din U.E.*³. Portalul de jurisprudență a fost creat de Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană (Réseau des Présidents des Cours Suprêmes Judiciaires de l’Union Européenne). Portalul a fost creat în 2007, dar a funcționat numai intranet. Din 2009, portalul are două versiuni, una pentru public, accesul fiind direct și una pentru curțile membre, pe bază de identificator și parolă. Accesul intern, destinat numai curților supreme membre este destinat și schimbării de opinii cu privire la unele probleme tehnice de funcționare a portalului.

Portalul nu este o bază de date, ci un megamotor de cercetare a jurisprudenței statelor membre U.E. și a două state-observator (Norvegia și Lichtenstein). Programul va selecționa jurisprudența relevantă pentru toate statele incluse în program (în total, 30 de state). Rezultatele

căutării vor fi date, în limba de redactare a deciziei selectate.

Ceea ce este important este faptul că programul permite posibilitatea traducerii hotărârilor judecătorești găsite, în 21 din cele 24 de limbi oficiale ale U.E.

Compartimentul de Relații Internaționale a mai efectuat și redactarea corespondenței în limba franceză sau engleză și a asigurat materialele pentru acțiunile și congresele organizate de asociație.

B. La nivel internațional, jurisprudența Înaltei Curți este integrată în:

- Programul JURICAF

Programul JURICAF este un program internațional dezvoltat de Asociația Înantelor Jurisdicții Francofone (AHJUCAF), asociație al cărei membru este și Înalta Curte. Programul are ca scop accesul la jurisprudența națională a fiecărui stat membru, în mod gratuit. În realizarea acestui scop, **fiecare membru și-a asumat obligația de a furniza periodic, jurisprudența sa de referință, prin intermediul unui director național de program.** Această obligație internațională se execută de către ICCJ prin intermediul Compartimentului de Relații Internaționale, director de program fiind magistratul-asistent, coordonator al Compartimentului, care a obținut un **atestat în acest sens, emis de Curtea de Casație din Franța.**

Prin urmare, fiecare curte supremă membru al programului transmite deciziile sale de referință, în limba franceză, în text integral, pentru a fi validate de către Curtea de Casație din Franța. Fiecare decizie este însoțită de o fișă juridică ce cuprinde arătarea sensului soluției, problema de drept pusă în speță, extrasul soluției, instanța inferioară a cărei decizie a fost atacată, data pronunțării hotărârilor judecătorești

---

³ Portalul european este accesibil la adresa: <http://www.reseau-presidents.eu/rpcsue/>

(pentru a se vedea dacă se asigură sau nu celeritatea actului de justiție) etc.

Programul are ca scop accesul la jurisprudența națională a fiecărui stat membru, în mod gratuit.

În anul 2016, a fost tradus textul integral și s-a redactat Fișa juridică, în limba franceză a unui număr de 10 decizii ale ICCJ publicate pe situl www.juricaf.org.

Ceea ce este de remarcat pentru Programul Juricaf, este faptul că la data de 2 octombrie 2012, la Toronto (Canada), programului Juricaf (al cărui director pentru România este șeful Compartimentului de Relații Internaționale) i s-a decernat premiul internațional I-Expo 2012, categoria Open data, premiu acordat de prestigioasa International Association of Law Libraries. În finală au intrat 14 programe internaționale, nominalizate pentru decernarea premiului, concurența fiind ridicată, dar Juricaf a fost câștigătorul (detalii pot fi văzute pe <http://iall.org/webAward.html> și www.juricaf.org).

De asemenea, CRI asigură corespondența în limba franceză cu AHJUCAF, efectuând orice lucrare solicitată de Asociația AHJUCAF, al cărei membru este ICCJ.

III. Colaborare internațională

Compartimentul de Relații Internaționale a întocmit și expediat corespondența cu străinătatea, a pregătit materialele documentare pentru delegațiile străine și delegațiile ICCJ. De asemenea, C.R.I. a participat la primirea și însoțirea delegațiilor în cadrul programului aprobat de conducerea Curții, efectuând următoarele activități:

- a asigurat protocolul la aeroport pentru sosire/plecare;

- a însoțit delegațiile;
- a achiziționat bilete de avion sau tren și a făcut rezervări și pentru cazare;
- a achiziționat produse de protocol necesare, cadouri zile festive, felicitări evenimente;
- s-a ocupat de organizarea meselor oficiale în cadrul primirii delegațiilor străine;
- a întocmit devize de cheltuieli, preluare / decontare de la/ către serviciul financiar-contabil;
- a urmărit și a verificat derularea contractelor de prestări-servicii necesare în cadrul acțiunilor de protocol.

Compartimentul de Relații Internaționale, în anul 2016, a asigurat organizarea participării la evenimente desfășurate în străinătate sau la sediul ICCJ, pentru un **total general de 16 de delegații**, după cum urmează:

A. Lucrări pentru pregătirea deplasărilor delegațiilor ICCJ în străinătate, care au participat la seminarii și conferințe internaționale

Înalta Curte a fost preocupată de dezvoltarea relațiilor internaționale, precum și de formarea profesională continuă a judecătorilor și a magistraților-asistenți, astfel că a asigurat participarea, în limita restricțiilor bugetare, la diverse seminarii și conferințe internaționale.

Aceste activități au fost desfășurate în anul 2016 pentru un **total general de 6 participări internaționale**, însă, numai costurile a 2 delegații au fost suportate de Înalta Curte, iar ale unei delegații, parțial de ICCJ, restul fiind plătite integral de organizatori:

Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2016 -

1) 30 martie-1 aprilie 2016

ICCJ a participat, la inițiativa Consiliului Europei, la „cea de-a 30 Reuniune a Grupului de lucru a Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, organizată la Strasbourg, Franța.

2) 15-17 iunie 2016

ICCJ a participat la Madrid (Spania), la „ cea de-a 31-a Reuniune a Grupului de Lucru al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni”, organizator fiind Secretariatul General al Consiliului Europei.

3) 08-10 noiembrie 2016

ICCJ a participat, din inițiativa Consiliului Europei, la Strasbourg, (Franța), la cea de-a „17-zecea Reuniune Plenară a Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni”.

4) 10-11 noiembrie 2016

ICCJ a participat la Chișinău, Republica Moldova, la „Forumul România – Republica Moldova în domeniul justiției”, organizat de către Ministerele de Justiție din cele două țări. Delegația ICCJ a fost comună cu cea a CSM și MJ.

5) 13-15 noiembrie 2016

În această perioadă a avut loc la Luxemburg, „Forumul magistraților naționali”, organizat de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Acest forum a avut ca invitați magistrați de la instanțele cele mai înalte din statele membre ale UE. Invitația de participare pentru ICCJ a fost făcută de către domnul Koen LENAERTS, Președintele CJUE.

6) 16-18 decembrie 2016

ICCJ a participat la „Întâlnirea anuală a membrilor Consiliului de Administrație” al ICD, precum și la „Conferința Anuală pentru Diplomația Culturală 2016”. Ambele evenimente au fost organizate în paralel la Berlin, R. F. Germania. Conferința a avut ca temă „Promovarea

Drepturilor Universale ale Omului prin Diplomatie Culturală”.

B. Lucrări pentru organizarea de întrevederi și pentru primirea vizitelor delegațiilor străine la sediul ICCJ

Instanța supremă a fost preocupată și de dezvoltarea unor bune relații internaționale cu diverse organisme din străinătate, astfel că în cadrul acțiunilor cu caracter internațional desfășurate la sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție a României, în anul 2016, **s-a primit vizita a 10 delegații străine.**

V. Activitatea de traducere și interpretariat

CRI a realizat, la solicitarea conducerii ICCJ, *interpretarea simultană* în cadrul delegațiilor străine, precum și numeroase lucrări de traducere.

Astfel, au fost traduse:

- a)- proiecte de corespondență, propuneri de program, adrese către instanțele supreme din alte țări, în limbile engleză și franceză ;
- b)- traducerea site-ului ICCJ în limba franceză;
- c)- traducerea unor comentarii și propuneri din partea reprezentanților României la organisme internaționale (ex : scrisori, adrese, cereri, rapoartele naționale întocmite în 2016 de ICCJ) ;
- d)- traducerea a diverse studii și articole de interes pentru conducerea ICCJ, precum și pentru documentarea cauzelor aflate pe rolul instanței noastre, pentru judecătorii-raportori.

VI. Lucrări efectuate în cadrul activității de colaborare cu celelalte compartimente ale ICCJ, precum și la solicitarea președintelui ICCJ, a vicepreședinților, a președinților de secții, a judecătorilor și în cadrul cooperării cu alte instituții

CRI a redactat note interne, referate, adrese, devize contabile către Departamentul Economico - Financiar al ICCJ, Cabinetul Președintelui ICCJ, Cabinetul Vicepreședintelui ICCJ, către Președinții de secție. De asemenea, în anul 2016, s-au realizat de către CRI ecusoanele de acces pentru autovehiculele instanței noastre în perimetrul parcarilor principalelor instituții cu care colaborăm. Au fost redactate note externe către Ministerul Afacerilor Externe, Aeroportul Internațional Otopeni, Serviciul de Protecție și Pază, Misiunea permanentă a României de la Bruxelles, Reprezentanța permanentă a României de la Strasbourg, diverse ambasade ale României în străinătate, în vederea desfășurării acțiunilor de protocol. S-a participat și la alte activități oficiale ale statului, care au fost desfășurate pentru diverse evenimente importante (depuneri de coroane cu ocazia Ziua națională a României, ziua eroilor etc.).